Oprawiono w r. 1942.

PRZYSŁOWIA.

A.

Aby czas zabić.
Aby poznać przyjaciela, trzeba wprzód z nim zjeść beczkę soli.
Aby zbyć. wszystko robi.
Afekt afektem się płaci, za podwiązkę, powrózek od gaci.
Albo chcy, albo nie chcy.
Albo ci to żona, albo dzieci.
Albo go to w ciemię bito.
Albo jechać, albo nie chać.
Albo on to od macochy.
Albo starosta, albo kapucyn.
Albo pij albo się bij.
Albo pan, albo sam.
Albo zysk albo strata.
~~Albo jak~~ jak to od macochy.
Ani be, ani me.
Ani Boga nie obrażaj, ani diabła nie drażń.
Ani Bogu świeczka, ani djabłu ożóg.
Ani go do Boga, ani do ludzi.
Ani go do rady, ani do zwady.
Ani go do tańca, ani do różańca
Ani go weź, ani go położ.
Ani ładu, ani składu.
Ani mi, ani pi...
Ani mnie się śniło.
Ani mnie to ziębi, ani grzeje.
Ani musie naptakać nie dał.
Ani noga nie uszła.
Ani oka nie zmrużył.
Ani pasła, ani orała.
~~Ani~~ solone, ani pieprzone.
~~Ani pieczone~~, ani warzone.

Ani ręczką, ani nóżką nie ruszy.
Ani ryku, ani kwiku, ani kukuryku.
~~Ani~~ łykać, ani żować.
~~Ani~~ chychu, ani dychu.
~~Ani tam~~, ani owak, — ani sak.
Ani tam, ani sam.
~~Ani~~ słowa nie można na niem dobadać.
Ani tego, ani owego.
Ani temu początku, ani końca.
Ani temu rąk, ani nóg.
Ani warwar, ani mur mur.
Ani wtę, ani wonę.
Ani zimny, ani z czupryny.
Ani żak, ani dworak.
Aż mi włosy na głowie powstały. (: z przestrachu;)
Ani kózka nie zna.
~~Albo~~ mu to żona, albo dzieci.
~~Ani~~ chce, ani może
Ani z tobą żyć mogę, ani bez ciebie.
~~Ale ależ mój~~ Michale.
~~Ani ...~~ ...m w miejscu. Nie trzeba wierzyć niewieście.
Ani szlachcicy szlachcicy pieginatory,
Nie odbity z rozpustnicy, śmiertelny szpiedowy.
~~Ani~~ wąsów ani brody, Żonog pani młody.
~~Ani~~ dział, ani nie słychał, żeby było babie Michał.
~~Aby~~ był z dobrym żołnierzem, dosyć nabić i zabić.
~~Ani z ...~~ — ani gęby rozdziawić nie umie
- ~~Ale~~ ... rzecze białogłowa, ... na wzorze i na wodzie słowa.
- ~~Kiedy nie~~ ... cnota, podobnie przystroi, Ża każdem stawa wola, iż tak chodzą moi ... Rej
Ani to głowa do rady, ani ... do krzesła.
- ~~Ani~~ szczypty diabli.

B.

Babi rod zawsze chytry.
Bacz[illegible], będziesz w raju.
Bacz[illegible], umrzesz w [illegible].
Bajaju [illegible], koszula się pali.
- Baba z wozka kołom lżej.
- Brzuchas rzezomyje, mądra pa[illegible] poronije.
Baty mu świecą.
Bajaju, [illegible] widno.
Baranek [illegible] w wilczej skorze.
Basanie nie mąć wody.
Bądź jak bądź.
[illegible] Boga, ani do proga.
Bacz Boga, nie masz Boga.
Bez biednego żołnierza, może być wojna.
Bez co[illegible] nie będzie złotego.
Bez ochoty, nie spore roboty.
Bez pieniędzy na jarmark, bez soli do domu.
Bez pracy nie będą kołacze.
Bardziej boli słowo niż rana.
Bat go w du[illegible] uhasił.
Bat paszczynę przebije, a mucha w niej uwięźnie.
Baba strzelba — zbija — Baka wstrzelił.
- [illegible] przyjść na [illegible]
Będziesz bił, jak o Swięty Wit.
[illegible] przed naszemi wroty słomę.
[illegible] płakał w niedzielę, kto się w piątek śmieje.
Będziesz [illegible] łizał. — inko sp[illegible]
[illegible] tylko dobrze jak złe [illegible]
Bez [illegible] grobla, bez nakładu zysku.
Bez gału na wóz, bez wiosła na wodę, bez ostróg na konia nie siadaj.
Bezpiecznie myszy brykają, gdy kota doma nie mają.
Błażej [illegible] w pole z grochem, Wojciech z owsem idzie, Stanisław z lnem, a Filip tatarkę wywiedzie.

Bezpieczny jak za taborem.
[illegible] się szczęśliwą nie mieści.
[illegible] kpom na świecie.
Biada temu domowi, gdzie do bodzie krowa wołowi. — gdzie [illegible] rozkazuje wołowi.
Biada tej kołoszy, na której się jastrząb zaprawia. — łowią jastrzębia
Bieda zwaszku nie pokrzepi.
Bieda wszystkiego nauczy.
Bieda gości ominęła — pozdrowiła.
Biedna starość, wszyscy cię zganiemy,
A kiedy przyjdziesz, to zaś narzekamy.
Bieda go gniecie.
Biedę klepie.
Biednemu, zawsze chleb na myśli.
Biednemu, zawsze wiatr w oczy.
Biednej kaszy familia nie omaści.
Biega jak kot zagorzały.
Biega z niem, jak z wilczą skorą po kolędzie.
Bierz Michale, co ci Bóg daje.
Bierz na siebie ciało, kiedy się pasł [illegible] chciało.
[illegible] pole, poku masz na ponikle
- Biesiada rzadko bez jakiego błazna.
Bieży jak szewc z botami na jarmark.
Bież na niebie podał — brzeć.
Bij go, jak wilka w sieci.
Bij, [illegible] dupy stuchają.
Bij jego [illegible] cudze szczęście.
Biją się z myszami. — Bij, a dupy tylko słucha.
Bija na niego, jak wrobie na sowę.
Bij [illegible] świat [illegible]
Bijąca nie robi [illegible]
Bij mrozu żyda.
Bij [illegible] na niego.
Bij ptaszę — [illegible]
Błazen syt śmiechem.
[illegible]
Błaznuj jak toruński piernik.
Bliższa koszula ciała, niż kaftan.
Biły płacze.
Błazen starego króla.
Błazeńska rzecz nie ma odpowiedzi.
Błazna wszyscy słuchają, lecz go za przyjaciela.

Bęzrumi (?) schowami się wiejat.

jaciela nie mają.

[illegible] w grędzie ptaków.

[illegible] ryje.

[illegible] szumi lepiej do [illegible]

[illegible] i rę.

Bogo temu przy dworze, komu w domu

pług orze.

Dmucha mu wonień nadziei.

Błyszczy mu nadzieja.

Był byl fał (?) przywiedzion prorokiem — wręczem

Boga [illegible] gęś hopla. — [illegible] z dupy — inny [illegible]

Bodajeś jadł gruz, co ją oczonam pió

tłuce.

[illegible]

Boże [illegible] nie zrodzą karzochy.

Boga się święta Łobnica, i się nie minęła.

Boga mają zielny smieć, nie dam o nie

nieprzyjaciele.

Bóg a pieniądze to przyjaciel prawy, a

ludzka przyjaźń tylko dla zabawy.

Bóg choć nie rychliwy, ale sprawiedliwy.

Bóg dał, Bóg wziął, niech będzie wola

Jego uwielbiona.

Boże dla grzechu zagniewany, prośba

bywa ubłagany.

Boga wzywaj, a rękę przykładaj.

Bóg ma skarbnicę bez wieka, dla ka=

żdego człowieka.

Bóg ludzmi nie bratuje.

Bóg nie opuści, kto się na niego spuści.

Bóg pomaga, pomagającem sobie.

Bóg pomocny temu bywa, kto go na ra=

tunek wzywa.

Bóg postawi, gdy ludzka moc ustaje.

Bóg odpłaci z zmarłych.

(po zdrajcy pietnuje —)

Bóg zdrajcy piętnuje.

[illegible], [illegible], [illegible] [illegible] zsyła.

Bogu nic nie jest trudnego

Bogu służ, a czarta nie drażń.

Bóg widzi, czas ucieka, śmierć goni, nie

oznosi człeka.

Bogu wierz, ale mu niedowierzaj.

Bóg zasmuca, Bóg pociesza

Bóg zapłać.

Bóg zapłacz za tak pamięć — tak że.

Bóg wysoko, — przyjaciel pan daleko.

Bóg za jednego, mąż za jona za drugiego.

Bóg zdrajcy nie miłuje.

Bóg zasmuca Bóg pociesza.

Bóg zdrajców piętnuje.

Bóg mnożący nie ranie.

Bóg nie narodzenie.

Boi się, a złe broi.

Boi się, jak diabeł święconej wody.

Bojąc się wilka, nie iść do lasu.

Boi się jak szpieg.

Boi się cienia swojego.

Bosy czarodziej, śpiewając darmo.

Bodajci na osiedzenie.

Boto bocian, że byś świat przeszedł.

Bogaczowie, przymuszona kapłanie.

Bóg umarł, kredyt nie żyje.

Bóg mu wziął.

Boty spalił.

Będzie liście po bruku.

Boże tworzenie na wodzie, Wieliczanie

będzie na wodzie.

Boże go się pożał.

Boże zdarz.

Boże pomóż — odpuść — nasporz. —

Bratuje mu piątej krokiewki — klepki

Brat jak siostrzyczka wygląda. (sen śmieny)

Brat zabrał z niem. — z sobą — żyjąc

Brak mu myślin na jeszcze przymowie

Brak gotowy ma humor.

Brnie jak pijany w błoto.

Brzęczy jak chrząszcz w brzęnie.

Brzydko mu z oczu patrzy.

Brzydko ma jak kozieł kapustę.

Brzmi ma za Boga).

Bóg i Kobnia miasteczko w Żytomierskiem nad Ko=
denką, gdzie Chajdamaków sądzono i karano.

~~Brzuch~~ tłusty, a łeb pusty.
Brzuchu złupał.
~~Był między~~ ludźmi — ~~na wszystkim świecie~~
~~Był~~ na wozie i pod wozem.
~~Był to~~ koń, ale się zjeździł.
~~Był w~~ Rzymie, ale Papieża nie widział.
~~Byłby koń~~ o swej sile wiedział, nikt by pewno na niem nie dosiedział.
~~Bog nie~~ wroż na złe pokrzywy, Byłby ten chwast zawsze żywy.
~~By nie~~ przygody, Byłby świat jak gody.
~~Bywa~~ pod wozem, kto bywa na wozie
— ~~Bez pieniędzy~~ do karczmy, bez soli do domu.
— ~~Boskie~~ nawiedzenie.
~~Bez grosza~~ złotego nie będzie.
— ~~Bez jednego~~ żołnierza może bydź wojna.
— ~~Bezpiecznie mu w oczy patrzy.~~
— ~~Bodajbym~~ był milczał.
~~Bodaj~~ cię kaczki zdeptały.
— ~~Bodaj ci~~ jedna owczarnia i jeden owczarz.
— ~~[illegible]~~ on miał za złe.
— ~~Bodaj cię~~ licho porwało.
~~Bodaj go~~ piorun spalił na rzepisk.
~~Bez [illegible]~~ [illegible], bez [illegible] na wodę, bez ostrogi ~~na~~ konia, nie wsiadaj.
— ~~[illegible]~~ [illegible], gdy [illegible] nie mają.
~~Bogu~~ [illegible] przyj[illegible] dzięki, to zaś narzekamy!
~~Bardzo [illegible]~~ koło [illegible], na której jastrzębia ława.
— ~~[illegible]~~ rozumu.
— ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible] się z [illegible].
~~[illegible]~~ [illegible], [illegible] nie [illegible], [illegible] będzie nie, [illegible] nie [illegible].
~~Bo [illegible]~~ [illegible] przy[illegible].
~~[illegible]~~ [illegible] nogę [illegible], przecie on za tobą pójdzie.
— ~~Bóg~~ tam nie dowiedzie, gdzie baba dojedzie.
~~[illegible] z tobą~~ przyjaciołmi jak wilk z owcą.

~~Bij cyrulika~~ przed goleniem, Woźnicę w drodze, kucharza przed obiadem, Niebezpieczna.
~~Bezpiecznie~~ żyjesz, gdy bez obwinienia.
~~Bardziej~~ boli od języka, niż od miecza.
— ~~Bardziej~~ to czujemy, na co patrzemy, niż co słyszemy.
— ~~Bogactwa~~, ród i godności, Są piękne pokrywki złości.
— ~~Bogactwa~~ [illegible] mają, Mądrze z [illegible] działają.
— ~~Bogacz~~ z świnią, po śmierci zwierzyna.
— ~~Bogatego~~ nic nie czyni, Czcze serce, choć pełno w skrzyni.
— ~~Bogatego~~ by nie majętnością, Lecz uskromioną ~~[illegible]~~ mierną chciwością.
— ~~Bogaty~~ dobrodziejstw twych nie zachowie, Urazy swe bardzo czuje.
~~Bogaty~~ rzadko sprawiedliwy, albo sam, albo jego przodek.
— ~~[illegible]~~ zgodliwy, są wielkie dziwy.
— ~~Biegun~~ wiele zwiedzi świata, A nigdzie nie znajdzie brata.
~~Być w~~ kościele a pacierza nie mówić. Wlazł [illegible] nie myć się. Na targu, a nic nie kupić. Bardzo nie grzeczny.
— ~~Bojaźliwy~~ pierwszy uciekłszy przecie żyw zostanie, A śmiały raz zabity, już więcej nie wstanie.
— ~~Biada~~ trzebatrzcinie, gdy się dąb wywróci.
~~Błazeńskie~~ rzeczy rychlej niż dobre pojmujemy, i długo pomniemy.
— ~~Bogactwo~~ przybywa, cnoty ubywa.
— ~~Bogactwa~~ teraz przodkują, cnoty im ustępują.

Chłop jak ... z ... ezuwa.
Chciałby chłop przez zęby torwa.
... na nie idzie w worek —
= Chlebowi za chleb nabywają.
= Chleb ma rogi, a nędza nogi.
Chęć ... za uczynek.
=. Chcemy ... ma nie ... innego.
= Chcemy się ... nie ... .
= Chciał ... konie, a on po ... .
= Chorob baba.
Chłop mowny, kot ... nie użyje głodu.
Chłopska jeść, a pańska pić.
Chłopska rzecz siła jeść, a siła pić pańska.
= Chłopa ... korzec nie mierza.
= Chłopy idą ja jeż.
= Chlustał chlustał, aże ustał — aż koń ustał.
= Chcesz być zdrowym, a nie chcesz lekarstwa,
jest to żartować z siebie samego.
= Chce u boga, ale chędogo.
= Chłopcowski do niej śmali.
Chorowa ... , ... chłopie kantora.
Chora ... zwinął.
Chorego się pytają, a zdrowemu jeść dają.
= Chce ... nie, to kwa.
= Chudy ... , sam ... dzwoni.
= Chudy ... .
= ... , piekło ... .
= Chuda ... .
... zwinął.
= Chory na ... .
Chorzy ... , ... nie ... .
= Chory ... zachciał.
= Chory na przywidzenie.
= Chory ... , a z myśli jak wymiótł.
= Chory na pańską — ... chorobę.
= Chory zdrowego nosi, a ... ledwo leżeć.
= Chcemy to ... wielkiego ... dzwonu — (...)
= Chleba za chleba nabywają.
— Chleb go moj rozbodł.
Chleb ... i sola przyjaźń towiąż, ludzi niewolą.

— Chleb ma rogi, a nędza nogi.
— Chleb i woda ludzka wygoda.
— Chleb trawa ... potrawa.
— Chlebu rad, sera nie odrzucił.
Chce wieda, to chce.
= Chce chary, to jary.
= Chce na ... zgnity, przecież jej jest
miły ...
Chleb ... warzono pieczono w smole,
... wiadaj co się dzieje w szkole.
... toraym mówił.
Chce ... nalazł, ... zaraz.
Chciałby się w żydy zastawić.
... chłopa ...
= Chociaż chłopa ... chora, przecież
jego gora.
— Chodzi jak owieczka, a bodzie jak baran — a tryksa
— Chodzi po same uszy w spodniy.
— Chodzi z ... za pasy. — na ...
— Chodzi spać wraz z kurami.
— Chodzi za mem jak cień za światłem.
jak cielę za krową.
= Chodzi ... (6) (6)
= Chodzimy z ... , niechaj Bog przy=
sparza.
Chodzą ... , a w pięty zimno.
= Chamor pański, z intrata dziadowska.
= Chodzi ... za talar, roboty za ... .
a w pięty zimno
= Chaty druszá bez kontusza, szulcaj
pana bez zupana.
Chroni się jak sowa przed światłem
= Chardu burdu, dawaj babo korzuch, z —
— urodź babo dziecko.
= Chabiem, prokiem.
= Chodzi ... jak kura z jajem
= — — jak ... z ... .
... z ... piwem.
= Chodzą ... idzie.
= ... , ... pieknie.
= Chybi, albo trafi.
= Chytry Judasz — jak ... —
Przebierać się w kożuch wełną obrócony do góry!

~ Cenowicie się, jak Szpilczeczki do więzu.
~ [illegible] ona z trzciona, wcale niepotrzebna.
Czupurka, czapurka.
[illegible] mieszczowczka do miodu za uszy,
a od miodu za ogon.
Cięgnie go jak strone.
Ciurka poilka, choć dlaczego.
Ciurka woda brzegi truć.
= Ciesz się wszystko, przez moje [illegible].
Ciebie jak matkom zawsze?
— Cichawosi zierwszy a topieni do piekła.
Cichego najgorzej czypną, szybko pogubne
ubiore.
— Ciemna się swego boi.
— Ciemiami chodzi.
— Cienko śpiewa.
— Cięgno, aż mu pod nosem sterczyło.
— Cięgno, jak w raju. cięgło i ciasto nie zgryzie
— Ciepło mu i zimno idzie z gęby.
= Cierpi się, jak tabaka w rogu.
— Cierp kozacze, będziesz atamanem.
— Ciemno, [illegible] na świat chciało
— Cierpliwość wszystko zwycięża.
= Cierpnie, jak dzwoni srebro.
Cieszy się, jak żyd parchami.
Cierpi się, jak nagi w pokrzywach.
Cieszy się nadzieją, aż lichy wyporeją.
Cieszy się z nieszczęścia cudzego, jak
diabeł z potracu dobrej duszy.
Cieszy się, jak żółw w pomyjach.
Ciężka dolesć, gdy się chce jeść.
Ciężko głodu zaspać.
Ciężko na starość wędrować.
Ciężko temu, kto musi.
Cierpliwość wszystko zwycięża.
— Ciska się, jak opałka za wozem,
— Cisną się do niej, jak do Szlachcinowej
głowie w wielką niedzielę.
— Cnota sama zdobi — Cnota Zbogaca.
Cnota mogniamu zawita, nie w imieniu.

Co Bóg sprzysięga
= Co Bóg w Niebie nieznaczył, tego człowiek
zmienić nie może.
= Co Bóg sprzysiągł, człowiek niech nie rozłącza.
Co Bog da nie jest, tego nie pisać w rejestr.
Co ciało lubi, to dusze gubi.
Co było tonu, tego już nie dogoni, choćby
by siedł na sto koni.
Co już nie jest tego, tego nie ratuj.
Co takiego czynisz, patrz końca.
Co ta się w tył ustawiąc — jak rak.
Co szeląg, to grosz.
Co godzina, to nowina.
Co głowa, to rozum.
= Co ma wisieć, to nie utonie.
= Co jeden głupi zepsuje, i dziesięć mądrych
nie naprawi.
= Co dzbanek to panek — [illegible]
— Co możesz zrobić jutro, zrób dziś, a
— Co masz zjeść dziś, schowaj na jutro.
= Co inny kraj, inny zwyczaj.
— Co ma wisieć, to nie utonie.
— Co mnie dziś, to tobie jutro.
— Co mnie nie parzy, na cóż mam na to
dmuchać.
Co nagle przyszło, odeszło na marne.
= Cokolwiek czynisz, patrz końca.
Co nagle to po diable.
Co naplanuje nadrodze — to nieprz. [illegible]
Co nie z Boga, długo trwać nie może.
Co nieco to tum, propter li to po tum
= Co nowa na modłę, czej chłopie kantora
= Co oczy zobaczą, to ręce zrobią.
= [illegible] ręce wezmą.
— Cnota w szczęściu jest umiarkowanie,
a w nieszczęściu stałość.
— Co pisze ustawiciele, kiedy pamięta
nie rozwi.
— Co prawda, to nie grzech.
Co prosi, to prózno

pózno to może.

[illegible] panu [illegible], szyje i rozpruwa.

[illegible] panna przy dworze szyje i porze

Co rok, to prorok.

[illegible] po obiadach.

= [illegible] dobroci, odbierz w złości

= [illegible] na nowo [illegible] wszystko.

Co się urodziło, tego zginie.

Co się nie może, tego się nie pomoże

nie minie.

Co się stało, odstać się nie może

Co się ślepo urodziło, ślepo zginie.

Co [illegible] chory, to nie [illegible].

Co się nagle wznieci, to nie długo świeci.

Co się nalega, to się i odlega.

Co się prędko zapali, prędzej zgaśnie.

Co [illegible] opiera, to wspiera.

Co się używa, tego ubywa.

Co strona, to żona.

= Co tobie nie miło, nie czyń drugiemu.

= Co u pana o [illegible], kiedy ma owce.

= Co u siebie to komu, co u ludzi to mnie.

= Co wilkowi w gardło wpadło, przepadło.

Co [illegible] najwyższy, [illegible] najniższy.

Co w [illegible] to, to i w [illegible]

Co Włoch to Doktor, co Niemiec to łupieżca, co Polak to Hetman.

Co Włoch wymyśli, Francuz zrobi, Niemiec sprzeda, Polak kupi, a Żyd wydrze.

Co z [illegible] z woza, [illegible] zgroza.

= Co z woza spadło, przepadło.

Co z daleka, to dobre.

Co z głowy, to i z myśli.

Co z oczu, to i z serca.

Cóż mi po honorze, gdy nie mam [illegible] w worze

Cóż mi po tytule, gdy pustki w szkatule.

Cóż mu zrobisz? bądź mu [illegible]

= Cudownych [illegible] święty.

Cudowny, jak [illegible]

[illegible] ludzkie śmiech.

Cudze kąty [illegible]

Cudzego nie [illegible], swojego nie opuszczaj.

Cudze [illegible] szkodzi [illegible]

[illegible] nigdy państwa nie przyczyniło.

Cudze pomoce, często przynoszą niemoc.

Cudze rzeczy [illegible], ale nie pożyteczne.

Cudze kraje chwalmy, a swojich się trzymajmy.

Cudze proso ogania, a swoje mu wróble jedzą.

Cudzemi piórami lata.

Cudzemu psu, cudzemu koniowi, i cudzej żonie nie dowierzaj.

Cudzoziemskie nogi leniwe są.

Cudzej matki płacze.

Czaić się jak kot na mysz.

Czapką i papką robią się przyjaciele

Czapką, papką i solą, ludzie z sobie ludzi niewolą.

Czasem i w pogodę piorun uderzy.

Czasy przyszłe [illegible] nie czekają.

Czarny jak cygan.

Czekać jak djabeł na dobrą duszę.

Czekam i [illegible] wilka złapię.

[illegible] znajdziesz.

Czas tracę, czas płacę.

Czas wszystko pokaże.

Czasu wojny prawa milczą.

Czasu [illegible] i czasu powietrza naj więcej nowin

Czas z czasem, czas za czasem,

czas przed czasem, czas po czasie, wszystko się z czasem mieści.

~~Czyj garb~~ mosty, chceszli mieć grzbiet prosty.

~~Czarkowie~~ nie są stali w zdaniu, takiż ich myśli jak warkliwe kota.

~~Czego~~ nadto, to i nie zdrowo.

~~Czego~~ nadto, tego i świnie nie chcą.

~~Czego nie~~ kupić, tego nie żałować.

~~Czego~~ nie wyprosisz, tego nie wystraszysz.

~~Czego natura~~ nie dała, tego i kowal nie uleje.

~~Czego kto~~ nie godzien, tego i niechodzącz.

~~Czekaj~~ tatka latka, aż kobyła zdechnie.

~~Czem~~ skorupka z młodu nacurze, tem na starość śmierdzi.

~~Czego się~~ trzymać, czy płotu, czy koła.

~~Czekaj~~ chuda, jak się uda.

~~Czekaj~~ jak zmiłowania Bożego.

~~Czekaj~~ jak kania dżdżu.

~~Czekaj~~ nato, jak na lato.

~~Czego oczy~~ nie widzą, tego sercu nie żal.

~~Czego~~ panowie nawarzą, tem się podani poparzą.

~~Czego~~ się nie najesz, tego się nie naliżesz.

~~Czego~~ kto szuka, tego się i spodziewa.

~~Czego~~ się to przyjdą, sami się głupi wyjdą.

~~Często~~ przebaczamy tem którzy nas obrazili, a nigdy tem, których obrazilisiny sami.

~~Czorom~~ się swojim dzieckiem dwadzieścia.

—

~~Czyjam i~~ masz świadki? mam żonę i dzieci.

~~Człowiek~~ jest mały świat.

~~Człowiek~~ proponuje, P. Bóg dysponuje.

~~Człowiek~~ strzela, P. Bóg kule nosi.

~~Człowiek~~ tak, P. Bóg inaczej.

~~Czem~~ kto grzeszy, tem karany bywa.

~~Czego się~~ kto nauczy, w dnie i w nocy mruczy.

~~Człek~~ dziś żyje jutro gnije.

~~Człek~~ na tem tylko radby przestać, czego nie ma.

~~Czort~~ swoje, pop swoje.

~~Czyje~~ się dziwie niewieście, zwołany jarmark w mieście.

~~Cztery~~ kąty, piec piąty.

~~Czy~~ się tort, czy tort, tak wszystko jedno.

~~Czyja~~ kosba pierwsza, tego taka pierwsza.

~~Czyja~~ sprawa P. Wójta? kto ją sądzi? P. Wójt.

~~Czyja~~ szkoda, tego i grzech.

~~Czy~~ kamień o sowę, czy sowę o kamień uderzyć wszystko jedno.

~~Czyń~~ co możesz, a rób co musisz.

~~Czego~~ co chcesz, a patrz kto dbasz.

~~Czy~~ prędzej czy później, skóra lisia musi być u kuśnierza.

~~Czyste~~ jak łza — wino —

~~Czysty~~ jak bursztyn.

~~Czysty~~ interes jak fusy.

~~Czysty~~ [illegible] święty.

~~czy Ach~~, czy sak.
~~Czer~~wony jak upiór — jak piernik Toruński.

— ~~Chorągiew~~ kę zwinął.

= ~~Cichy~~ mnie wierzyć, co patrzy w ziemię.

~~Cichy~~ mnie w gębę, jak w piecu będę.

— ~~Człowiek~~ nie samem chlebem żyje.

= ~~Co tobie~~ dzisiaj mnie jutro.

= ~~Co nasiał~~, będziesz żął.

— ~~Czego~~ s[illegible] oczami.

— ~~Cięży~~ mu na sercu — na sumnieniu.

= ~~Cnota~~ jest prawdziwem szlachectwem.

= ~~Czarownica~~ z łysej góry.

= ~~Czysto ma~~ w [illegible] — miedziane.

= ~~Ciekawy~~ jak baba.

= ~~Choćbyś~~ go smarował piżmem i balsamem,
przecież on będzie śmierdział dziegciem
samym.

= ~~Chwé~~ jadać przy stole, a [illegible] i gładki.

= ~~Choćby~~ mu swojemi słowami mówił ~~łopatą do głowy~~ (wykładał).

= ~~Chcesz~~, nie chcesz.

— ~~Czego się zwarzy~~ skorupka napije, to się z niej
potem długo nie wymyje.

= ~~Co w~~ sercu u trzeźwego, to na języku u pijanego.

= ~~Cnota~~ nogę złamała, z prawdy dno wypadło,
A po korze u świata już (twarzy) bardzo nadbladło.

= ~~Czemu~~ [illegible] lepszy chciał; jeszcze cięższa
biedy jedzą, a nie dadzą.

= ~~Chcesz~~ li przyjaciela stracić, pieniędzy mu pożycz.

~~Cudzemu psu, cudzemu koniowi, i cudzej żo-
nie, i żonie nie trzeba dowierzać.~~

= ~~Często~~ [illegible] wesoło, w domu i na wozie,
ale najlepiej śpi w łóżku.

~~Czarne nogi~~ białe, piękna tysiąc, Jeżeli luby
dobry, wielka nowina!

— ~~Chłopi~~ na wsi, a żeńcy w szkole odmianie
przełożonych bardzo radzi, co im bar-
dzo wadzi.

— ~~Chłop~~ radby co tydzień wójta, co miesiąc
urzędnika, a co rok innego mieć Pana.

= ~~Co mnie~~ radzi pijają, a tłuste kąski jadają.
Nie zbiorą tam pieniędzy, wszem zawsze (będą w nędzy).

= ~~Co wiatrem~~ ptaszkiem do którego woli, tego
najswoich [illegible] wołem nie wyciągniesz.

= ~~Chrzan~~ się chlubi: „dobry ja z miodem". A miód
na to: „kat cię prosi, dobry ja i bez ciebie."

— ~~Córka~~ swą matkę we wszem naśladuje, służ-
ka swej pani zawsze trop pilnuje.

— ~~Co się~~ na rozum wydaje, rzadki tam wpadają.

— ~~Co się~~ radzi zalecają, nie radzi się żenią.

— ~~Chłop~~ na chłopa, kiep wedle [illegible], ptaka.

— ~~Czyste z~~ brzegów rzeka, kto długie wodze miewa.

= ~~Co ziemia~~ [illegible] pragnie na wierzch to musi przed oczy stawić.

= ~~Co powie~~ biała głowa, pisz na bystrej
wodzie słowa.

— ~~Chłop~~ nieładny, kot nie łowny, grzech wsty-
dliwy, gracz sprawiedliwy, nigdy
nie wskórają.

= ~~Chłopa~~ leniwego kijem, konia leniwego ostro-
gami, Pana skąpego wojna, do czułości
przywodzą czasem.

~~Czułość~~ z przymuszenia u konia, przyjaźń
z bojaźni u osłowicka, pokora w dole
u wilka, wszystko to niepewne rzeczy.

= ~~Choć~~ przy biedzie milsza wolność.

Daj wpitał języh.
Dała mu się bieda we znaki.
- Dałby, choćby miał pod skórą.
Dał to Bóg dary, używaj z miary.
- Dałby się za niego umęczyć.
Dobry wiecznie, kiedy chce jeść co ma.
Dał mu Cygan dla kompanii zawiesić
Dał mu ze wszego — przestrzega — była w nos.
Dał mu słowo — rzekł.
Dał mu dobrą lekcyą — łaskę, poobiedzie
Dał mu nauczkę — odprawę.
Dał się za nos wodzić. — zawojować.
z łaski mi.
Dał mu się we znaki, jak Tatarzynin
Dał mu z tego biegom z nasztowac.
Dał mu chleba nie z pięknej mąki — na ...
- Dał pies chleba, skoro nie ma zębów.
= Dał mu się z kąsa.
- Dał mu zbłądzonemu mieszczęśliwie.
= Dał mu stąd, do ... .
Dał mu kawał chleba, wziąłeś mu serce.
= Daj Boże w dobry czas mówić, a we
złej milczeć.
- Dał mu wieniec grochowy.
Dam ja mu a pies miał wziąć — co pies nie zjadł.
Dam ja mu, aż przestanie popamięta.
Darmo bierzcie, darmo dajcie.
Darowanemu koniowi w zęby nie
zaglądają.
Darzy mu się, jak Cyganowi rola.
Dawka Boży, gdyż kto położy.
Dawniejsze czas trawi.
- Dał mu sam z dobrego, czemu sługa pilnego
Dawno to z dobrym nie je. Zdrada zdradę się oddaje.
Dawno mu to z głowy wywietrzało.
Dawno mu to z oczu patrzało.
Dawszy biednemu, nie wyrzucałeś
tego za płot.
Dba to, jak pies o piątą nogę.
Dębowa wie, i u ... robie, a trzozowa (rozum dawa)
Dba o to, jak pies o piątą nogę.
Dobrał psa wygnał, sam się usadził.
Dobrotliwy, jak Bernardyńska pięta.
Dej kaman przędę, kon wyżej sięga.

D.

- Deszczyk majowy, trzy panny młodej nie długo trwają.
= Daj konia komu, a sam siedź w domu.
Deszcz leje jak z cebra.
- Deszczyk pada, słońce świeci, czarownica masło kleci.
Diabła nie za kotmierzem — pastwa.
Diabeł chciał być kucharzem, furmanem, mamką; ale chciał być młynarzem wieprzem, konomsikiem koniem i dworską kucharką.
Diabeł na starość został kapucynem
Diabeł nigdy nie śpi.
Diabeł swoim dopomaga.
Dłubie jak ubogi w torbie.
Długi i śmierć nigdy nie minie.
Długów ma, jak włosów na głowie
Długo myśl, prędko czyń.
Długo ... pokuka, sobie oczyta.
Długo jest dzień bez chleba.
Długie ma ręce.
Dłużej ... dziatki.
Dłużej leniwego, niż rączego.
Dłużej klasztora, niż przeora.
Dłużej mego ubóstwa, niż twego bogactwa
Dłuższe starego, niż nowego
Dłużej się pamięta złe niż dobre.
Dłużej złego, niż dobrego.
Dłuższy piątek niż niedziela.
- Dla dobrego przyjaciela, każda rzecz jest bagatela.
Dla nas orzechy, dla was będą łupiny.
Dla podkowy, konia zepsuł.
- Dla kompanii, dał się cygan obwiesić.
Dla kompanii dał się Niemiec obwiesić.
Dla przyjaciela nowego, nie opuszczaj starego.

Dla cieszki nie opuszczay gosienia
Dmie jak wesz po ałtsamicie.
Dwin[illegible] tylko woul a roz drażnisz przeroty.
Dna u niem nie ma.
Dobądź oczow z pod ła.
Dobra nie porna wodzie. Bog ocz rzy na nie bodzie.
= Dobra gospodyni Kasha, kiedy pełna pasha.
= Dobra barzie brzoxa.
Dobra o sobie opinia połowa szczęścia
= Dobrał mu do żywego.
[illegible] a Makelnowi stollicy
Dobra kabała na oczy, gdy kto brzuch pierwey natłoczy.
Dobra to grzanka dla niego.
Dobra słowa, cosie w domu uchowa.
Dobra psu i mucha, gdy mu wpadnie do brzucha.
Dobra psu i wątroba, kiedy mięsa nie widzi.
ismato słoma, z wykaftan barwtna.
Dobre się pamięta długo, a złe jeszcze dłużej.
Dobre się, samo zaleca.
Dobrem szkodzi, kto złem przepuszcza.
Dobrego szczęścia każdy dopomoże, w opacznem rzecz tylko jy sam Boże.
Dobre tłustu, bez pietruszki.
Dobre zachowanie, lepsze niż gotowe pieniądze.
Dobre daleko słychać, a złe jeszcze daley.
Dobrey głowie, dość na słowie.
Dobry, ale lepszych wieszają.
Dobry furman ogląda się na tylne koła.
Dobry, kiedy się zacznie psuć, przeydzie nay gorszego.
= Dobrze myśli przy kopie zżierzu.

Dobry, ale dałby się go Bog pożyć.
Dobry chleb gdy nie ma kołacza.
Dobry rozgniewany, bywa nie przebłagany.
Dobry, można by go na ranę przyłożyć.
Dobry się nie zepsuje, zły się nie naprawi.
Dobry trónek na frasónek.
Dobry szczygieł ostrzeżony nie bywa.
Dobry wieprz woli żołądź jak trufle.
Dobrze masz w głowie, tylko sobie w nosie popraw.
Dobrze P. Bog zrobił że świni nie dał rogów, boby cały świat rozbodła.
Dobrze w mieście kto ma dwieście.
Dobrze radzi, kto ludzi nie wadzi.
= Dokupuj się przeciw. Do wody dzban wody nosi.
Dodał mu ostrogi.
Dogodził mu, jak szyszkiem dziecku — Dogadza mu, jak zepsutemu dziecku.
Dogodził mu, jak ksiądz kaszce.
— Doczekał się świeczka wieczora.
Dogodził mu, jak z kłem pod nos.
Dokwitował się
Do tlusci tędy chodzą, kiedy otwarty.
— Dolał mu do żywego.
Doktor mego, kosw wiezy tego nie długo.
Do kogo przymówka, do siebie ani słowka.
— Dogryzł mu do żywego — do serca.—
Do pióra sprawa.
Dobył po ramię i z orłu.
Dotkie pod niem kopie.
Dowo trojny, na wojnie chyży, a drugi myśliwy, w karczmie zwadliwy, nigdy nie ustoi.
Domowego złodzieja nikt nie ustrzeże.
Domowe tiury rzadko się zgodzą z obcemi.
Dom stary często naprawy, a żona często lekarstwo potrzebuje.

– ~~Do ważnego~~ brzegu nie przystąpnie, tylko wie-
chec albo trzaska.

– ~~Do mnogich~~ drobnych rzeczy miłe nie jest swo-
wiązany.

~~Dopełnił~~ miarki: — dobrał miarki

~~Dopiął~~ swego.

~~Dopiął~~ [illegible] żyjącego.

– ~~Dopomógł~~ mu do chleba kawałka.

~~Dopiął~~ się królestwa Niebieskiego
(nad wierszem: ~~Dopiąć~~ nie pójdzie)

– ~~Doprawa~~ trzeba jednego worka pieniędzy,
drugiego pilności.

~~Dorobił~~ się jako Żabłocki na mydle

~~Dosiego~~ roku ci życzę.

~~Dosyć~~ miłe (nad wierszem: ~~Dosyć~~ wypłuczyć do zeprania bez dnia napojeń)
~~Dość~~ miła kąsek, swolne sumnienie, bez
grzechów życie, mierne dobre mienie.

~~Dosyć jest~~ w królowie śledzi, ale przy każ-
dym ktoś siedzi.

~~Dość z siebie~~ czyni, kto wykona co może

~~Do sieci~~ wpadnie, kto z głupiem kradnie.

~~Dostał~~ po uszach — po zębie po nosie —

~~Dostał~~ drugiego nosa ~~dostał~~ szary końca —

~~Dostanie~~ śz co piesz miał wziąść.

~~Doświadczenie~~ wszystkiego nauczy.

~~Dowcipem~~ rzkc piołunu do zepsuja be-
czki napoju.

~~Dowie~~ jest dobremu podobać.

~~Do Ducha~~ nie zdejmuj korzucha, a
pod duchu chodź w korzuchu.

~~Do~~ tego wesołego

~~Do swego~~ diabeł tylko miodu włożył,
ale cudzego dwie.

~~Do~~ prawdy, iak ktoś bla po nici.

~~Dowojował~~ się.

~~Do~~ nadz naśladzbanie;

~~Do wszystkiego~~ się człowiek przyzwyczai

~~Do wszystkiego~~ ma ręce związane

~~Do niektórych~~ świątek, nie i pusty z liwie
wziątek.

~~Drży~~ iak kot i w marcu.

~~Drzy~~ z sobą łoty.

~~Drogi~~ krałowo za mosz, temu kto sze-
lęga nie ma.

~~Drogi~~ psu nie pokaże.

~~Drogo~~ kupuje, kto nie polowie dokłada.

~~Droższa~~ przyprawa, jak potrawa
~~Dru gotów~~ [illegible]
~~Drugich~~ swoją przędzią mierzy.

~~Drugiego~~ rzadko widzieć śmiałego,
a [illegible] tego pokornego.

~~Drżeć~~ [illegible] kory, jak ob. Bartłomieja.
~~Drwa~~ [illegible] do lasa wozić.
~~Drzewo~~ młode prostuj, bo się potem na-
gnąć nie da.
~~Drzwi nie~~ mogą być zamknięte — [illegible] — ho otwarte, lub zamknięte.
~~Drży jak~~ listek — Osika — kamień —
~~Dusza~~ [illegible] już na ramieniu siedzi
~~Dusza~~ w nim śpi. — gnije — drzymie —
~~Dusza by~~ z niego wystraszył.
~~Duszę~~ już miał na ramieniu.

~~Dusze~~ ma rogata.
~~Dusza~~ wyprawdzie razy, ale ciało mdłe.
~~Dwa~~ [illegible] [illegible] wyjść — wychodzi.
~~Dwa~~ dragonny, a trzej kapitany.

~~Dwaj~~ głupich na świecie: pan co nie-
chętnego sługę chowa, a sługa co
niechętnemu panu służy.

~~Dwa koty~~ w jednym worze, dwaj pa-
nowie w jednym dworze.

~~Dwie~~ pieczenie przy jednym ogniu
upiec.

~~Dwie jest~~ dobrych [illegible].

~~Dwa~~ razy czyni, kto z ochotą.
~~Dwa ciała~~ a jedna dusza. (: Małżeństwo;
~~Dwie~~ mądre w worach

Dwa razy daje, kto prędko daje.
Dwóch gryzą, a trzeciego odganiają.
Dwóch srok za ogony razem trzymać nie można.
Dwoma panom służyć nie można.
Dwie dwa grzyby w barszcz.
Dużo jeszcze do tego wody upłynie.
Dybie na niego, jak kot na mysz.
[illegible] zęby
Dziecko i pijany (głupi) zawsze prawdę powie.
Dziwół drzewo przy[illegible] nos [illegible].
Dzięki za nic.
Dzień jutrzejszy ma zawsze co poprawić.
Dzieci za ręki matki za serce.
Dziesięciu łysowatych do jednego białołunowatego na poradę chodzą.
Dziesięciu zbrojnych z jednego nagiego nic nie wezmą.
Dziurawego worka nie napełni.
Dziury na całem szuka.
Dziwnie zowią prostota, co było przed tem szczerość, skromność i cnota.
Dziś starosta jutro kapucyn.
Dziś da prędko, przebije, lód pluska.
Dziś za pieniądze jutro na borg.
Dziś żyjemy jutro gnijemy.
Dziś kulki, jutro bez [illegible]
Dziwna [illegible] męża nie widzieć.
Dziwne [illegible] sprawy, czarne [illegible] od biedrony — a dłużny [illegible]
Dzwon do kościoła ludzi zwoływa, a sam w nim nigdy nie bywa.
Dzisiaj jak flaki z olejem.
Dla pokoju kij broń noszę, O który cię Boże proszę.

Z ręki nie da swojej rzeczy.
Dobrze mówią: przy dworze, nie kupią złota w worze.
[illegible] zapadnie, kto z głupiem wradnie.
Dojść Boga jako mądrze.
Drwa do lasa wozi.
Dał cyrograf na siebie.
Drogi dyament złotem osadzony, w ostrożnym sercu umysł uniżony.
Do dobrego trudno o towarzysza, a do złego jednochodniczek jakby tu żył.
Do prawa jednego woru z pieniędzmi, a drugiego z pilnością potrzeba.
Dla tego zastawili, jako trawili, żołnierz zdrowie waży.
Dwa razy żona męża biła, raz że ogórki kupił, drugi raz że jabłek nie kupił.
Dla tego się brania działa, że jeden rad słodko jada, drugi gorzko, jeden słono, a drugi kwaśno.
Dziś może wszystko umieć, a nie wszystkiego używać.
Dla rany nie bić się, dla pochlebstwa nie pić, gdy [illegible]
Dla przyjaciela najlepiej [illegible] kupić, bo jeśli mu się nie spodoba, tedy ją sam zjesz.
Daj Boże dobrą broń mieć, a nigdy jej nie używać.
Do konia dobra masztalerza, psa do spiżarni, A do pana [illegible], bez szkody nie zapuszczaj żadnej.
Do rany nie przystawać, [illegible] nie dojrzeć, O panie mówię, [illegible] rzeczy.
Daj wełnę strzydz, a skóra cała, Co roku ci będzie wełnę dawała.
Do rzeczy podlejszej, [illegible] godniejszej.
Do bogacza jak do źródła wszyscy się zbiegają.

Wmawofzy dość, a żmąciwszy wodę, odbiegają.

— Dobre obyczaje i ludzkie rozumienie, Prędzéj nawiódzi, niż długie mówienie.

— Dobrém za żywota gardzimy,
Po śmierci je chwalimy.

— Dobrodziejstwo dane wymawiać, (mawiać) gorzej niż od-

— Dobre z chotnie dany, prz... [illegible] niż [illegible]

— Dobry jest swém sumienieniem A nie ludzkiem (niem) rozumem.

— Dobrodziejstwo ochotnie dane, Drogo bywa szacowane.

— Dobrodziejstwo z frasunkiem dane, Podło bywa szacowane.

— Dobrze [illegible] rozkazuje, kto rozkazawszu (tuje) pirod

— Do [illegible] kto słuśnie [illegible] kto się nie raz zamawuje.
[illegible] wiaslo
— [illegible] [illegible] się łasają, Wilka albo cudzego psa uzrzawszy, nim się rzucają.

— Dopiero ochraniamy, Gdy mało mamy.

Dwaj wierni przyjaciele,
Jedna dusza w różném ciele.
[illegible] ... nasorze.
Z [illegible] po śmierci dobrodzieja [illegible] tego
pieniężnemu, nie wierz.

— Drugiemu dobrze wnet poradziemy.
A sami sobie nie umiemy.

— Dwérze [illegible] handluje. Co Bogu nie żałuje

— Dość jest uczniowi, podobnie mistrzowi.

— Dobrze poprzestaje, kto co ma nie żałuje.

— [illegible] rzeczy [illegible] trzymy. Bliższych nie urodziemy.

— Dobrze [illegible] ziezy, Ten co kto daje rzeczy [illegible]

— Dobra powieść, Gdy mówią jéj.

— [illegible] kat [illegible] i [illegible], niebezpieczeństwo (pokaże)

— [illegible] tu [illegible] nie godzi.

Co [illegible] więcéj [illegible] szkodzi.

F.

Figlarze P. Bóg karze.

Figas migas.

Figiel za figiel.

Fig mig Panie Dominik.

Figle mądrości.

Figlarz [illegible] nożem pójść gra.
Figiel gnie ślepego, co mu miło, gra przymówki głuchy.

Fik palcu z opalcu.

Fik filu na koniku.

Fiu fiu w głowie.

Figle mu pościł pod nos.
[illegible] (zplatał)
Figlal ~~na figiel~~.
[illegible] hardego, nie dbać o niego.
Fortuna się do niego tyłem obróciła.

Fortuna z niego zadrwiła — szydzi

Fortuna jest głupich matka.
Fortuna [illegible] [illegible] 10 ... minie jednego utapi.
Fora ze dwora.
Fora Dam mu fora, z tak rozciągnięnego dwora.
Fraszkami się bawi.

Fuka, ale nie puka.

Fora mu siena w głowę wjechała.

F... [illegible] [illegible] lerze.
Fortuna często człowieka w najpiękniejszych nadziejach zawodzi.
Fortuna z... [illegible] [illegible].

— — — w niém pokochała.

— — go zawodzi. —

Fiu bzu w głowie —

Fiu bzu Pani iotusiu.

Fortuna odważnych wspiera.

Fali chciał z niego wytrząść.
mu wytrzasć
Flakiena w głowie.

Fiałe plata — Figla mu zpłatał

Furgas chrustas.

Furman we złem razie odrzeka się i konia swojego, i przyjechawszy na nocleg, znowu swoj [illegible].

— Fortuna bardziej szczęścia pożyczamy niż [illegible]
Fortuna głupia, i często głupich wodzi —

G.

Gada co muślina na [illegible] przy [illegible].

Gada jak kawka na [illegible].

Gada jakby go zajęczył [illegible].

Gada jak na [illegible].

Gada jak sroka.

Gada jak z rejestru — jak [illegible].

Gada jak o żelaznych [illegible].

Gada do niego jak do słupa.

Gadaj [illegible], gdzie moja [illegible].

Gadaj co chcesz: a rób co musisz.

Gadaj [illegible] wodno.

Gada kościół opatrzy — trzy po trzy.

Gada nie w pięć ni w dziewięć.

Gadaj mu jakby groch na ścianę rzucał — jakby za [illegible].

Gada gadu, a [illegible] w [illegible].

Gada gadu, a wilk [illegible].

Gawałek [illegible].

Gawęda [illegible], że [illegible] wiedział, a nie nie widział.

Garnie mazi i drzwiami i oknami.

Garnie się rękami i nogami.

Gawędziarzu nikiem nie godzi, bo i najlepszy zaszkodzi.

Gęba grzeszy, gęby biją.

Gęba mu lata, jak na kołowrocie.

Gęba mu lata jako pytel.

Gęba u niego jako cholewa.

Gęba mu wyprawia.

Gęba [illegible] z dobrego rzemienia.

Gębie [illegible] nie wierzy.

— Gęsi [illegible] bura poznieście [illegible]

Gęsi [illegible] zboże, znajdzie się i [illegible].

[illegible] żeby, ale że, otóż to bydź zadnym miarą nie może.

[illegible] na [illegible] usadził.

Gdyby nie było przygody, byłby cały rok.

[illegible] nie piórka, toby była przepiórka.

Gdyby nie kawałeczek, toby człowiek zdechł.

— Gdy [illegible] wszystko chociaż słomę, nie zapomni wziąć z sobą opończe.

— Gdy się [illegible], to jest wszystko.

Gdy [illegible] nie [illegible] ze [illegible].

Gdy [illegible] nie [illegible] myszy po stole tańcują.

Gdy [illegible] bób, najwięcej [illegible], żadnej [illegible] nie będzie tak.

Gdy [illegible] możesz [illegible], pod [illegible].

[illegible] nie [illegible].

[illegible] miłość ślepa, to [illegible].

— Gdy [illegible] piwa nie wzięła, kosi niem chłopi poparza.

Gdy [illegible], [illegible], nie [illegible] jeszcze taja.

Gdy [illegible] wszystkim zwada, ginie wszelka rada.

Gdyś w swobodzie, myśl o przygodzie.

Gdy się niebo obali, wszystkich nas przywali.

Gdyby Maciej [illegible] nie [illegible], będzie długo [illegible] w zimne [illegible] chłopi.

Gdy [illegible] deszcz, to pieczona [illegible].

Gdy szyby nie masz, choć wiechciem okno zatkaj.

Gdy [illegible] mrozy lub śnięgi panują, [illegible] mało [illegible] mało obiecują.

Gdy [illegible] gore, spodziewaj [illegible].

Gdzie [illegible] nie służy, do wioseł.

Gdzie [illegible] widzą, tam nie często bywają, gdzie nie [illegible], tam nigdy.

= Gdzie [illegible] oro tam sporo.

= Gdzie [illegible], tam [illegible].

Gdzie diabeł nie może, tam kobietę pośle.

— Gdzie dwór, tam dziczyzna.
— Gdzie dwoje je, tam się trzeci pożywi.
— Gdzie drwa rąbią, tam trzaski lecą.
Gdzie grymas, tam mnie nie masz.
— = Gdzie dużo mamek, tam dziecko kaleka.
Gdzie wiele ceremonij — komplementów
— Gdzie dużo grzeczności, tam szczerości mało.
— Gdzie 2 grają, tam 3 ci wszystko daje.
Gdzie kobiety panują, tam mężczyźni rządzą.
Gdzie kogo nie proszą, tam go kijem wypłoszą.
Gdzie ksiądz z swatą, tam diabeł mieszka.
Gdzie kupiono formani pijają, najlepsze piwo.
Gdzie drwa rąbią, tam trzaski lecą.
= Gdzie mąż bije, tam żona tyje
Gdzie miłość tam oczy, gdzie boli, tam ręka
— Gdzie nic nie ma, i król nie weźmie
— Gdzie nie masz kary, tam złość aż miary.
— Gdzie nie masz łaźni, tam nie masz łajania
Gdzie ogon rządzi, tam głowa błądzi.
Gdzie ojczyzna tam dobrze.
— Gdzie P. Bóg kościół buduje, tam diabeł kaplicę stawia.
Gdzie jest róża bez ciernia.
Gdzie się leje, tam się dobrze dzieje.
Gdzie się młodzi kochają, niech się starzy nie wdają.
Gdzie strona tam żona.
Gdzie wiele wilków, trzeba wiele psów
Gdzie zbawienna mówić, tam gasnąca miłość.
Gdzie zgoda, tam Bóg mieszka.
Gdzie złe przypadki, tam przyjaciel rzadki.
Głodny brzuch, niechętnie słucha brzucha sytego — uszu nie ma.
Głód najlepszy kucharz.
Głód najlepiej potrawy zaprawia.
Głód nie mając wyboru.
Głodnemu chleb na myśli.
Głowa małżeństwo i mężna robota.
Głowa nie chce się śpiewać — muzyki słuchać.
Głowa — zaumart,
Głowa — przyjmować.
Głowa ... się zatłumić
Głowa dowcipna wszystkiego nauczy się.
Głową woli jeść, niż muzyki słuchać lub śpiewać
Głodny jak wilk na ścieżka kura.
Głodnego bija się nie boi.
Głowa się dobrego nie stoi.
Głowa ... szczupaka
Głowa ... swą nie patrzy.
Głowa wilka złapał wyginął — wywołał.
Głowa chodzi zyskiem dworzaci pracowitego, ale nie wchodzi
Głos ludzki, głos Boski.
Głowa zamarł na piersiach — słowa go odbieżały.
Głośny bęben za górą, a skoro do nas przyjdzie, ale jak pudełko.
Głos słychać, ale osoby nie widać.
Głowa do pozłoty.
Głową się szkli, jak dzieciowi łaska
Głową muru nie przebije.
Głowa by jak makówka, a rozumu jak naparstek.
Głowa ma jak pudło.
Głowa mu szumi.
Głowę stracił.
Głowę wiedzie kształtu nosi.
Głuchy jak pień.
Głupia głowa ani się wiele, ani tysiące.
Głupiemu by od Szamotuł.
Głupcy dają obiady, a rozumni zjadają.
Głupi nie sieją, sami się rodzą.
Głupi przystęp, a co rok wiosnę kupi.
Głupi daje, mądry bierze jak mądry.
Głupi więcej pytać umie niż zrozumieć, jak i pożywa
Głupi jak prosiątko — jak flaku zolejem — jak bot — jak stołowe nogi — jak sadło — jak cap — cielę — owca — ojciec
Głupi wiary nie złamie
Głupiemu wszystko zwodzi.
Głupie tysiąc pytanie, nie odpowiadaj na nie.

Gupiej odmiena ji i włożyc.
Gupstwo rozumu zjadło.
Głupi przyjaciel gorszy od nieprzyjaciela
cholera
Gniew piękności szkodzi
Godzina się staje rokiem.
Godzina mu tylko do śmierci.
Goły jak bies bez smoły.
Goły jak bizon. — jak go matka urodziła.
Goły jak w łaty Turecki.
Goły nie ma nic do stracenia
Goły się rozboju nie boi.
Gore wiatr po swiecie.
Góra z górą się nie zejdzie, ale człowiek
z człowiekiem się zejdzie.
Górał na nowi Bożanie, koło zechce
to do ktanie.
Gorąco chwyta: a zimno puszcza.
Gorące na kremy.
Górą nasi górą, za kobyłą bura.
Gore mu robota w rękach.
Gore u sąsiada wszędy słychać beada.
Gorno patrzy.
Gorzka gnida jak wesz.
Gorzka potwarz od trucizny
Gorzka strawa jak w Chlebie.
Gorszy kat od przyrodzenie.
Gość do trzeciego dnia dobry, trzeciego już śmierdzi
Gość z miasta nowy dorosz od Tatarów
Gość i ryba do trzeciego dnia cuchnie.
Gospodyni domowe pomiotło.
Gospodyni od lnu cego nabiału.
Gospodarni Marta, peługa niewarta
Gospodarni na całe łożko.
Gotuje się — goni — na atrze
Gotowe nieszczęście zła porada.

tw wiej pstrze.
Graja mu na nosie.
Grali mu na trzy głosy w liję.
Grosz zaoszczędzony, bakłuszy
Grosz kopy strzeże. Grosz grosza strzeże.
Grosz nie zapracowany ubozy wielkie
pany, a szelag ubrzymodziony wy=
prowadza miliony.
Grosza złotego szczęś nie odbity.
Grosz grosza strzeże niedozycha — nie rodzi
Gryzie go robak sumnienia.
Grzech by smiertelny na siebie wygadał. powiedziałt
Grzechy miłości, karze Bóg w starości.
Grzech nie idzie do gęby, tylko z gęby.
Grzech nie może być odpuszczony, po=
ki nie będzie wziętek wrócony.
Gwizdek, ziadł pamu orek i zdechł.
= Grochowy wiechci, z wieczora posiedź bżze=
piana nau, przededniem wstać.
= Groch rzuca na ścianę
Gryzie go robak sumnienia.

Głupia głowa nie dba na mądre słowa.
= Groch rzuca na ścianę.
= Góra długo się zilęd, mysz się urodziła
— Gdzie wielu radzą, nic nie zrobią, i
jeszcze się zwadzą.
= Gadana wiara bez przysięgi.
— Gniewu się nie boję, a łasku nie stoję.
Grosz groszem goni.
— Grzmi dawnie, jak Michałe w Polszcze.
= Gdzie miło tam oczy, gdzie boli tam ręce.
Gorzałka za gorzką przyjaciela nie zeissz, a za dzie=
sięć umorzysz.
— Gorzałka jak złodziej, ani wiesz kiedy się wkradnie.

= ~~Gdy dzisiaj~~ rzekła żeś pijany, łóżek[?] spu[?] dzisiaj...

— = ~~Gdzie~~ brat hardy, a chleb twardy, a w tem piwnica na kołku, ciężka tam bieda chudemu pachołku.

~~Gwiżdż~~! czegóż? — A pójdźże robić — O, nie mogę chodzić — A pójdźże jeść! — Daj nużki[?] pójdę!!!

— ~~Gospodarstwo~~, kłopotarstwo.

— ~~Gospodarstwo~~ wszystko ważne[?] słowo,
Nie wnet będzie, co rzeczesz gotowo.

— ~~Gdy się~~ kto sobie bardzo opłaci... Albo się już ciął, albo ciąć gotuje.

— ~~Gospodarza~~ w domu jego nie czysty, czeladzi nie poj[?], żenie się jego nie zaleca.

~~Gorąca miłość~~, sanna droga, kroguliec pole nie bardzo długo trwają.

— ~~Gospodarna~~ zbiera[?] wnet jeździ, w karczmie gospodarzowie, wszystko nie widzi[?] jedno.

= ~~Gdzie się~~ mąż nie temu sam się zo... się z rzeczy...

— ~~Gdzie~~ księży o komornym[?] piją, tam najlepsze piwo.

~~Gdy by~~ jedną noc wszędzie domu z otworem[?] kotek[?] w ścianie, o boje.

— ~~Gospodarstwo~~ bez szafarstwa, prawo bez pilności, Grab bez fortelu, Nie mogą z pożytkiem iść.

— ~~Gdzie się~~ dom[?] piękny ... Tam każdy ptak rad leci.

— ~~Gdzie panu~~ tuszą płochy, Trzeba tam liszoch[?].

— ~~Gdy się~~ zboże zepsuje, Zaraz postaw przybyło.

— ~~Gdzie zostały~~ szale, żadnego się nie śmieją.

= ~~Gdy każdy~~ przed swym domem umiecie, wszystko miasto chędogie będzie.

— ~~Gdzie dobra~~ ... i dobra sprawa,
Fortuna tam nie ma prawa.

— ~~Gdy się raz~~ pierwszy co nie powiedzie.

~~Gdzie przesłowy~~ nie można, tam podlez.

~~Gdzie się~~ raz[?] raz probować godzi. [popr…]

— ~~Gdy się~~ kradkiem zegrzeje głowa,
W ten czas najlepiej płyną słowa.

— ~~Gdy pijesz~~ u wierzch wodę pijesz,
Z takowego nie utyjesz.

— ~~Gdy~~ ...opis sobie podleje,
Na ten czas wierszyk najlepiej leje.

— ~~Gdy się~~ dobry cześć zepsuje,
Przez czas był polazuje[?].

~~Gwiazdami~~ rad miewam, kiedy się roza nie wiem.

— ~~Gdy się o brak~~ watliwego, Czym co jest bez pieniężnego[?].

~~Gdzie~~ zosia gromada, Nie smaczna bieś[?] oda.

~~Gdzie gromada~~ mniejsza, Tam sprawa tajemniejsza.

Grzechu wyjawianie, Jego zgładzenie.

— ~~Gospodarza~~ w jego domu łucha, nie wadzi[?] [niekiedy].

— ~~Gość na bankiet~~ nie proszony, nie bardzo bywa uczczony.

= ~~Gdy nalej~~ zabieranie, Motylów łapanie.

~~Gość z~~ brzuchem tylko i z ręką,
Gdzie niedzice jest z ostami.

~~Gdyby~~ rychło opłoni, Niewinnie[?] utonie.

— ~~Gniew miłość~~ psuje. Samiec błędu nie znowu[?] [nieczuje].

— ~~Gniew~~ miarzy, Cosię po sercu burzy.

= ~~Gdy nowe~~ odmienia każdego, Ale niezęsto w lepszego.

~~Gdzie litory~~ nie przyniesie,
Niech się przeszpie w polu, w lesie.

H

~~Historya~~ dobra z opowiadania, jest z tej historya.

~~Historyi~~ karczemny, przy kufli szepnie wojsko.

~~Hanka~~ ... Matyaszku Hanka,
A tyś myślał: iż wojewodzianka.

~~Hojnego~~ hrodkie panowanie bywa,
Co dzisiaj powrze, to jutro podszywa.

Hula, duszo, piekło zgorzało.

Hux

Jakby łot ryby [illegible] się gona
zmarzeć miechu.
Jak z gody, jak ryba do wody.
Jaka głowa, taki rozum.
Jaka marchew taka nać, taka córka
jaka mać.
Jaka miara, taka offiara wiara
Jaka wiara taka offiara.
Jaką miarą mierzycie, taką wam odmie-
rzą zawiście.
— [illegible] swój worek wziąść, w którym bói
— Jak gdyby się z niem podzielił.
Jaki mać, taka nać.
Jaka praca, taka płaca Jaka płaca taka praca
Jaka sprawa, taka odprawa.
Jaka wiara, taka offiara.
Jaka woda taki [illegible], jaki byczek taki
kijen.
Jak wrona do wody, taka od wody.
Jak by[illegible] trzasnął przeminęło.
Jakby ciężar z siebie zrzucił.
Jakby go ogniem obsypał.
Jakby go oparzył.
Jakby go na koń tureczu wsadził.
Jakby go po serce pogłaskał — podrapał.
Jakby go z krzyża zdjął. u ołtarza.
Jakby kamień w wodę wrzucił.
Jakby mu nogi podciął.
Jakby mu o głowę chodziło.
— Jakby [illegible] przybił — przyjmiał.
Jakby z [illegible] wilku gadał.
Jakby mu prawą rękę odjął.
Jakby mu szklem nosa utarł.
Jakby wczorajszy z P. Bogiem gadał.
Jakby się znowu urodził.
Jakby z niego pęta spadły.
Jakby z rąbka wywinął. z płatka
Jakby wrzawą wytrząsł — wysypał naraz.
Jakby z [illegible] strzelił.

J. Jak [illegible] widzą, tak się piszą
Jaki wierzą, taki mierzą.
Jak nie mogę, ciężki nie żyłem, chociaż przez nogę.
Jak [illegible], tak zayty, aże się przyjrzały.
= Jaki [illegible] nadany, tak grają.
Jak się [illegible], tak się pozbędą.
Jakie ożenie, takie rozżenie.
= Jaki drzewo, taki owoc.
Jak kto grzeszy tak [illegible], Jaki ojciec, taki syn
= Jaki [illegible] lepi szepcze, to 10 razy mądrzejsi
nie naprawi.
Jaki [illegible], taki [illegible].
Jakie łzy, taki strój. [illegible] taki obyczaj.
Jaki [illegible], taki [illegible].
Jaki rzemieślnik, taka robota.
Jaki [illegible] mądry chcesz nie tyży.
Jaki [illegible] tej [illegible].
Jaki rozum, taka mowa — rada.
Jakie sprawa, taki też i sprawa.
= Jakie życie, takie śmierć.
Jaki pies do kościoła, taki z kościoła.
Jaki Pan, taki kram.
= Jakie drzewo taka kora, jaka matka
taka córa.
= Jaki ktoś smalu, myśli że każdy taki.
Jak kamień w wodę wrzucił.
Jak kocha Boga, tak lubię Bóg.
Jak może, bieda klepie — tata — z dobi
Jak może, tak orze.
Jak przyjdzie orzech zgryść.
Jak [illegible] kosztą, tak poszło.
Jak [illegible] tam chce.
Jak robi, tak się ma.
Jak się zwał, tak się zwał, — byleby
się dobrze miał.
Jak zwał tak zwał, byle [illegible]
Jak [illegible] speciacya, tak młodzi [illegible];
jak [illegible] atom, nie [illegible]dzie nigdy
polali [illegible] bratem
Jak wymiótł.
Jak makiem zasiał — ptakiem [illegible] —

Jako ty rodzice swoje, Takuż uczczą dziatki twoje.

Jak ty mnie, tak ja tobie — Jak by komu, tak on tobie.

Jak ty z ojcem, tak z tobą syn postąpi.

— Jakiś zasiał, tak będziesz żął.

— Jak na psie przyjatał.

— Jak nie wysprze, to i nosa nie utrze.

— Jak sobie kto pościele, tak się wyśpi.

Jak w ciżbie, na przestronej izbie.

Jak wrogu, chwała Panu Bogu

Jak zeo powciskał.

Jam to nato kazanie dzwonił.

Jama to, jak nalato.

Jana to i uchem nie ruszę.

— Jałmużna nie zuboży, prawda nie ochydzi, ślubek nie oszpeci, Msza nie opóźni.

Jam nie bociam, abym świat oszyścił.

Ja o rzepę nie nic rzeku, ale mięso z niej wywołeke.

Ja o rzepę nie nie rzeku, ale onaa będe tajaca.

Jasno zgaśnie, nie spanie zostanie

Ja też mam sajdak w dubnie

Jak w pozwole, ty o gawole.

Jak ma się dzwoki wniosą, jak wogi —

Jak za wozem, tej za dworzeh.

Jak szczęściem przebić nie dadzą — Ubóstwo to przed wszystkiem swoje, nic do smuczy; szpitalem rządzi zaraz się jak ludzie zgromadzi.

Jedna jaskółka nie przynosi wiosny — taka, i jedna miastka nie czyni chata.

Jedna jaskółka nie przynosi wiosny, Na jednym kole nie przyjedzie wozny.

Jedna owca parszywa, całe stado zarazi.

Jeden troha więcej z lirza, u K. w licirz,

Jeden zgina, drugi ochomi.

Jeden buduje, drugi rujnuje.

Jeden kot ukraliowa do starczawy nad ublin.

Jeden kot stada się myszy nie boi.

Jeden i głodno i do domu daleko.

Jeden trzyma, drugi porzei.

Jeden tylko orzeł pod słońce wzniecie się może.

Jeden pies pędzi stado owiec.

Jeden trzyma rożen, drugi pieczenia.

= Jeden bieda sama, nie przyjdzie, aż się jeh więcej zgodzą.

Jedna jaskółka nie przynosi wiosny, a na jednym kole nie wzniesie wozny.

= Jednym sprawa wodu, że się przeróż burzu, a wzemień wolnieje.

Jedno dzisiaj lepsze niż dwa jutra.

= Jedna rada czasem lepsza, niż tysiąc ręku.

= Jednym grody, drugim głody.

— Jednym uchem wleciało, drugiem wyleciało.

— Jednemu szydła goła, drugiemu brzytwy nie chce.

Jedna słońce dość na niebie.

= Jednego to ptaku hól.

= Jednego w teb drugiego w ucho.

Jednu zwinąć, drugie minąć.

Jedno słońce dobrem oczom widoku dodaje, a chorem boleść sprawia.

Jeden i głodno i do domu daleko.

= Jedni to luźni ludzie.

Jedwabnemi słowami co ułowił.

Jedwabne słówka z gębusi sznurowany.

Jedz chleb zwarzą, a rób co ci każą.

Jedz chleb z solą, z Bożą wolą.

Jedz chleb, a nie spluskasz się.

Jedzcie dzieci radem wam co nie zjecie schowam wam.

Jest mowienia i drugi milczenia.

— Jeleniowi rogi nie zawężą.

Jemu dobrze to, a tobie się zhrupi.

Jest panem danego słowa.

~~Jest~~ pozem jego słowa.
~~Jest~~ między młotem a kowadłem.
~~Jest to~~ cnota nad cnotami, trzymaj ję=
zyk za zębami.
~~Jest to~~ staropolska cnota, nikomu nie
zamykay wrota.
~~Jest tam~~ mu zoła w oczach. (lub przyjaciół jaki)
~~Jest~~, zejdzie się, niemasz obejdzie się.
~~Jestże~~ to wina wilka, że nie może
żyć trawą jak owca.
~~Jeszcze~~ dwa końca, do tego konia
~~Jeszcze ma~~ mleko na wargach.
~~Jeszcze~~ piwo nie wyszumiało.
~~Jeszcze się~~ to piwo nie wyburzyło.
~~Jeszcze się~~ ciele urodziło, a już oczerz=
czono — a już chodzi.
~~Jeszcze mu~~ pole nie wrócono.
~~Jeszcze~~ się ten nie urodził, coby wszy=
stkiem dogodził.
~~Jeszcze się~~ ten nie urodził, coby w
każdy kłosek zgodził.
~~Jeszcze~~ wiele wody uciecze.
~~Jeszcze~~ żołądek w niego nie wlazł.
~~Jeszcze~~ na w tuszeni.
~~Jeszcze~~ postali po drożdże
~~Jeszcze~~ skóra na baranie, a już rzeźnik pije
na nię.
~~Jeszcze ma~~ mleko na wargach.
~~Jeszcze~~ gębie zapomniał.
~~Jeszcze go~~ świerzbi — języczek musi pleszcze.
~~Jeszcze ma~~ obosieczny — jak w chodakach.
~~Język~~ mu jak kołowrot lata. — na kołowrocie biega —
~~Jeździć po~~ niem, jak na łysej kobyle
~~Jeżeli~~ Bogu pochodnia, należy się i dia=
błu świeczka.
~~Jeżeli~~ pola zielone gdy się Chrystus ro=dzi;
~~[illegible]~~ słoń — jak jeż.

dzi, gdy zmartwych wstanie, śnieg
z mrozem kołaczom zaszkodzi.
~~Jeżeli od~~ Piotrze w dutem ciepło stuży,
Do Wielkiej nocy zima czasy swe przedłuży.
~~Jeżeli~~ się kto porywa, niech się na stro=
nę usuwa.
~~Jeżeli w~~ kraj ślepych zawitasz, zamknij
oczy.
~~Jeżeli koniec~~ dobry, cale dzieło chwalebne —
~~Idąc~~ na niedźwiedzia gotuj łóżko, a
idąc na dzika gotuj mary. (lub Idąc przed Je)
~~Idzie mu~~, jakby grał — ~~jak po~~ mydle.
~~Idzie mu~~ i drzwiami i oknami.
~~Idzie~~ mu jak z kamienia.
~~Idzie na~~ ślep, jak ćma do świecy.
~~Idzie~~ człapiąc koń, aż zęby kłapią.
~~Idzie~~ z niem na udry — w zapasy —
~~[illegible]~~ szczypty — ~~[illegible]~~ tabakę nie wart.
~~[illegible]~~ już wynalazł.
~~[illegible]~~ słońce ma chmury.
~~Idzie~~ od roboty zdychają
I koń nad siłę nie pociągnie.
~~I kwaśne~~ jabłko robak toczy.
~~I kura~~ grzebie aby co znalazła.
~~Im bardziej~~ kota głaszcze, tem bardziej
ogona podnosi.
~~Im dalej~~ w las, tem więcej drew.
~~Im dalej~~ rzecz większy, tem korzuch miększy.
~~Im kot~~ starszy, tem ogon twardszy.
~~Im kto~~ wyżej w łaźni siedzi, tem się bar=
dziej poci.
~~Im [illegible]~~ kto piastuje, tem większy, kto po [illegible].
~~Im [illegible]~~ wcześniej, tem śmieszniej.
~~Im prędzej~~, tem lepiej.
~~Im~~ też jabłka płyniemy.
~~Im~~ w bólu się broni, kiedy ja nauczę
~~Im kto~~ cichszy, tem szczęście bliższe.

~~Jak~~ widzi ... zasłużyć

J ~~mądry~~ widzie afekt wiedzie

J ~~...~~ Bisi robić musi.

~~Jako że~~ ludzi wiąże i kłóci.

~~Jak ...~~ więcej ludzi kojarzy i kłóci.

~~Jak tenże~~ ma jak włosów na głowie.

J ~~na złocie~~ straci, kiedy co przespi.

~~Insza~~ wysłużyć, insza wystać.

~~Insza wysłużyć~~, insza zasłużyć.

~~J ...~~ drogi nie pokaże.

~~J ...~~ ogona zalizać nie umie.

~~J przed~~ naszemi też wrotami słońce zaświeciło.

~~I on też~~ sercz z pod ogona nie wypadł.

~~Z ...~~ nisnie, kiedy go nacisnie.

~~Salomon~~ mądry z próżnego nie naleje.

J ~~sieczko~~ i grabi

~~Jo ...~~ kiwo przy kaszy;

~~J Tonie~~ na swoje plamy.

~~Jak ...~~, i goli. ~~Z ...~~ i drapie

~~J ...~~ tylko od Ś. Wita śpiewa

~~Szczypty~~ tabaki nie wart.

~~...~~onego upadnie

~~...~~ nie twoje, co przy gębie.

~~J ...~~t, i on ugł.

~~J ...~~ po kości w gardle stanęło

~~...~~ klamka zapadła

~~...~~ na zchytku

~~...~~ po karepie

~~...~~ pozie, zale;

~~...~~ - zcz - bieda, kto przez żyda.

~~...~~ o j..., kiedy wilk w ... kąsa

~~...~~ wilk ... ho ho ... nie będzie bajała.

~~...~~ kego na trzy z bydy.

~~...~~ rzecz obłopana — widać kiedy wilk wilku żrze.

~~...~~ ostatnia, mur inszem kamieniem albo drzewem podpierać

~~Jak ...~~, nie zrobi z rosa ryżu

~~...~~ dobrze, kiedy się szło oswoi

~~...~~ biedni, będzie biedni.

J w pojeść, piorun uderzy.

~~...~~ wiły i owca cała.

~~...~~ ... zbiory przebierze.

J ~~...~~ niedostatkowości.

~~...~~ nie poczęcie

~~...~~ ... go płótna pełny papier bezcie

~~...~~ oszukał.

~~Jest między~~ mitotem i kowadłem.

=~~Jakim miarą~~ mierzycie, tak wam odmierzą i sowicie.

~~J ...~~ i warzone idzie do niego.

=~~Zaliczało~~ orężem wojuje, od takiego ginie.

=~~...~~ to jemi wzradził
~~...~~ bierze; drugą daje

=~~Dzia...~~ jak po grudzie.

~~Jaki~~ musi z oczów.

~~... ...~~ Tylko sposobu myślenia.

~~Ja od tego~~ — od wszystkiego się umywam

~~J ...~~ nie po miłu cechce, kto ma twarz szpetną, a miłosne serce.

=~~Jeden ojciec~~ 10 synów wychowa, a 10 synów jednego ojca wychować nie mogą.

~~Łatwo~~ kiedy ... ... w rzuca dzieciom ... nie ... .

=~~Jak ...~~ Aptéce tak w złotarni ... się nie ... . Bo tam tego w net ..., kogo ... widzą.

=~~Jak wilk~~ zawsze na owce mrze, tak zły schnie, gdy nie czyni złe ~~dobrze~~.

~~J ...~~ zeba, jeno Bogu, kiedy w ... noga.

=~~...~~ lepi dzieci jeden mądrych zarządzie.

dzie, a 10ciu mądrych jednego głupiego gorzej.

= Jeśli dzisiejsze, chleb wczorajszy, ciele

dziś nieżywe, a wino z liście przy

szło wróżne, najlepsze.

= Ziemia bez sprzętu, pole bez obory, Gości nie

dopilnuj. Prędko się naprzykrzą radzi.

= Szewcza na koniu, Cieśla na domu, Rybak

w czółnie. Mają krzepko stać.

= Jeśli pan, to stajnia masz, W której gdy ko:

niom dasz, Jedź który chcesz cumliną i kaz.

= Świeca pochodnia przed każdego oczy,

Gdzie sprawiedliwość społu z cnotą kroczy.

= Jaki pan, to też bywa, Takie sługi miewa.

= Jedna mądra rada, wielu prostych przeważy ka= (jedy)

= Jeśli sam nie wydasz płaszcza, Nie poruszysz

go w Tłumaczu.

= Jakie przyrzeczenie, takie zawsze uczynienie.

= Jakie częstowanie, takie dziękowanie.

= Jeden wschodzi, drugi zachodzi, albo się rodzi.

= Żywym ludzi odbędziesz,

Lecz sumienia nie rozbędziesz.

= Jakie morzenie, takie płacenie.

= Jako kto sprawuje, Takie szczęście wszyje.

= Jako oczy sądzemy, Gdy przyszliśmy się drzeć.

= Jako kto wychował, Tak się będzie sprawował.

Im jest mniejszy, Tém bądź skromniejszy.

= Ile kto ma cierpliwości, tyle mądrości.

= Jak sobie kto w głowie ułoży, Tak mu wszystko (smaluje)

= Ile kto ma cierpliwości, tyle mądrości.

= Kto sobie i to w głowie ułoży, Tak mu wszystko (smaluje)

= Jest człowiek, taki jak cedrowe drzewo,

Nie nakrzywi się w prawo, ani w lewo.

= Jak nam nie przyszło z rozlicznych kwiatów,

z przedni

Tak się tynauz z różnych przypadków.

= Jak mucha nie proszona leci do potrawy.

Tak i na bizt do każdej rzeczy mąszka sprawy.

Jak bóm przeładuje, kto go zbyt zażywa,

Wszak bez miary lekarstwo, trucizną więc bywa.

= Człowiek nie widział mądrem, ni chłopa wielkiego

Ni małego pokornem, szczodrem łakomego.

Jpieczone i warzone idzie do niego.

Jaki pan, taki kram, a jaki ojciec, taki syn.

Jeśli ma z głowy nie spadnie.

= Jak o domu opuści, tem się ono przypomni

= Jednem cięciem nie obalisz drzewa —

= Jak oczu swoich nie zobaczysz, tak pieniędzy widzieć

nie można.

= Żyje z nim jak kot z myszą.

= Zgoda jak olej, jako jest.

Kiedy będzie kiecka, Gubi się frant swoją sztuką.

= [illegible] pijawką, tak młodzi [illegible] —

= Jakiem kto orężem wojuje, takiem ginie.

= Im większej fortunie, najdzie się mądre zdanie—

[illegible] w plamy.

= Gdy pies mozie nadziedzie kwie fortuna czapę pozwoleg.

to ogon za gramma trzyma.

= [illegible] na zeccie.—

— [illegible] zwierzchi, kozanie [illegible] —

= Dziś wolni a bieda się dogoni, ich wszędzie [illegible] z—zgraj

= Fortuna ma kółka wsobie. kiju.

= Jak nam kocie, tak nam, kaka.

= [illegible], ah Król Polski.

= [illegible] jedno jest z miodem dalekie.

= Jak sitko masz chlebodawco, pierogą wyrzucimo.

= Jest worek w drzewie, Jak w pełnem [illegible].

= [illegible] codziej, tem większa odpowiedzia liczy.

= Jak pan bydło dworzecorku ma i mozie jan u boga.

= [illegible] czego nie żyje.

= Jaki kto biezny, bajarze marny.

= Jakie matka, takie dziatki.

= Jaki na chorągwi Iwoda nie zawraca,

= Jak [illegible] kożień dziecinie, bo się z nim zechwia.

= Jak [illegible] nilejona[illegible].

= [illegible] na niem tak na tawej nie bywa.

= Jak kto umiesz, godnie praktykuje, cmwięcej kto potrzebuje.

= Jak [illegible] wojtka, czego się bój ta (poziatkiegamatka płaczem)

= Jeśli im się przezierpisz, tak ci słowy ze twe bież ze cię potem ma)

= Jak [illegible] tak odeszło.

= [illegible] niemowlę, kto wdzięka,

= [illegible] kwiatów, kwitna, dziewcza w ceń [illegible] wartu

= Jak dziś co kwadnie, tak i ten co tam.

~~Kądziel~~a z pieca, jużby z konia.
~~Kądziel~~ zaginna. i Każdy spina aż
~~Kalendarz~~, wielki łgarz.
~~Kamien~~ nabu prędzej użyt.
~~Kamien na~~ miejscu obrasta.
~~Kamien~~ probuje złoto, a złoto mądz.
– ~~Kapitan~~ od pustej chorągwi.
– ~~Kaptur nie~~ uczyni mnichem, ani suknia liczem
~~Karanie~~ słuszne, lekarstwo dufzne.
~~Karmo się~~ próżną nadzieją.
~~Kazał~~ pan Sługa, a sługa Służce.
~~Kazał~~ pan, musiał sam.
~~Każdy~~ ~~...~~ stafacić po swojemu
~~Każdy~~ ~~dudek~~ ma swój czubek.
~~Każda~~ ~~głowa~~ ma swoje czapkę.
~~Każdy~~ ~~wyl~~ ma swój ułomek.
~~Każdy~~ ~~...~~ swoje ...
~~Każdy~~ będzie miał ... za swoje.
~~Każdy~~ krawiec swojem krojem, a każdy kup-
kiec swoim strojem
~~Każda~~ liszka swój ogon chwali.
~~Każde~~ ~~szczewo~~ ma swego robaka.
~~Każda~~ ~~płuczka~~ bez fartucha.
~~Każda~~ Dorota, ma swoje interesa.
~~Każda~~ nowa miotła, dobrze wymiotła.
~~Każda~~ rzecz ma dwie strony – obadwa końce.
~~Każdy~~ kraj ma swoj ~~obyczaj~~ obyczaj
~~Każdy~~ ~~drugiego~~ swoją piędzią mierzy.
~~Każdy~~ ma swój krzyżyk.
~~Każdy~~ ma swoje przywary, kto stolica nie jest bez plamy.
~~Każdy~~ ma ręce ku sobie.
~~Każdy~~ ma swego mola co go gryzie.
~~Każdy~~ ma swoje wrzód mięsie.
~~Każdy~~ mądrzejszy z ratusza, niż na ratusz.
~~Każdy~~ najlepiej wie co go dolega.
~~Każdy~~ młynarz na swoje koło wodę ciągnie.
~~Każdy na swoje~~ koło wodę ciągnie.
~~Każdy na~~ wschodzące słońce z ochotą patrzy.
~~Każdy~~ pan w swojem domu.
~~Każdy~~ ~~pan~~ głos za swoje pieniądze – za swoje grosz.
~~Każdy~~ pies śmielszy na swoich śmieciach
~~Każdy~~ ~~swego~~ szczęścia sam jest kowalem.

~~Każdy~~ rod, ma swój smrod.
~~Każdy~~ ~~chodzi~~, wedlug mocy.
~~Każdy~~ ~~skrzeczy~~, o swoje rzeczy.
~~Każdy sobie~~, rzepę skrobie.
~~Każdy~~ tak tańcuje, jak mu muzyka gra.
~~Każdy~~ tam ciągnie, gdzie się ulęgnie.
~~Każdy~~ orze jak może
~~Każdy~~ najlepiej czuje, gdzie go but
ciśnie. ~~Każdy~~ zasię.
~~Każdy~~ ... pieprze, to się ... wiwnie ...
~~Kiedy~~ bieda, to do Żyda.
~~Kiedy~~ ~~nędza~~, to do księdza.
– ~~Kiedy~~ ~~diabli~~ wzięli krowę, niechże wez-
zma i cielę.
~~Kiedy~~ ~~grzmi~~ w Św. Wojciecha, rośnie
rolnikom pociecha.
~~Kiedy~~ ~~grzyb~~, leźże do koszа
~~Kiedy~~ ~~jest~~, to szelest, kiedy nie ma to
bieda.
– ~~Kiedy~~ ~~człowiek~~ łaskę kosi, ... baba
deszcz uprosi.
= ~~Kiedy~~ ~~dwoje~~ jedno czynią, to nie jest jedno
~~Kiedy~~ ~~masz~~ spaść z konia spadnij
że z dobrego.
~~Kiedy~~ ~~konia~~ kują, żaba nogę podnosi
~~Kiedy~~ ~~na~~ niedźwiedzia spadnie gałęź
mruczy, a gdy drzewo nic nie mówi.
~~Kiedy~~ ~~mąż~~ żonę bije, żona żyje.
~~Kiedy~~ ~~mąż~~ żony nie bije, wątroba w
niej gnije.
~~Kiedy~~ P. Bóg dopuści, to i z kija wypuści.
~~Kiedy~~ nie po koniu, to po cholewach.
~~Kiedy~~ piwo nakadzi, napić się nie wadzi.

~~Kiedy pieska</~~ bijà, niech się i lewek boi.
~~Kiedy pies~~ spi, Żyd przysięga, i kobieta płacze, nie wierz.
~~Kiedy~~ przyjdziesz między wrony, (wpadłszy) także krakaj jak i one.
~~Kiedy~~ raz gody, to drugi raz głody.
~~Kiedy trwoga~~, to do Boga.
~~Kiedy~~ przędza ma oczy, prędzéj na warsztat skoczy. (Kulnąć na płótno.)
~~Kiedy~~ grzyb, to i nie ochłuszka
— ~~Kiedy się~~ brzuch przepości, nie wybiera z chleba ości.
— ~~Kiedy się~~ kto nauczy, wrzuć i w nocy mruczy.
~~Kiedy się~~ myszka naje, to jéj się pszenica gorzką być wydaje.
~~Kiedy się~~ sieć zapuszcza, nie trzeba czynić hałasu.
~~Kiedy się~~ stary z młodą żeni, tedy właśnie jakby w stary wóz szalone konie zaprzęgł.
~~Kiedy ujeść~~ z konia, to z dobrego
— ~~Kiedy już~~ ~~stamtąd~~ kark, to z dobrego konia.
~~Kiedy sowa~~ się trzebieje, wyżéj sokołka lata.
× ~~Kiedy~~ sposobna pora, najlepiéj się wsłuchaj.
~~Kiedyś nawarzył~~ piwa, pijże go.
~~Kiedy suche~~ góry, chleba jeno skóry.
~~Kiedy suche~~ doły, chleba pełne stodoły.
~~Kiedy trwoga, to do Boga.~~
~~Kiedy się~~ w życie dzwoniec, będzie chleba koniec.
~~Kiedy~~ w życie stokłosa, będzie chleba do nosa.

~~Kiedy wór~~ jak ciele, to są przyjaciele. A kiedy wór jak tkla, nie ma przyjaciela ani brata.
~~Kiełbie~~ ma we łbie.
~~Kiep~~ barszcz bez miary.
~~Kiep ten~~, co lepiéj robi jak umie.
~~Kiep on~~ tego, co nie patrzy swego.
~~Kiep ma~~ dwa końce
~~Kiwnąć~~ na mego palcem w bucie.
~~Kłamcy~~ dobréj pamięci potrzebuje
~~Kłamcy~~ dobréj pamięci potrzeba.
~~Kłamcy~~ prawdę mówiącemu nie wierzą
~~Kłamie~~ jak ~~z~~ obraz.
~~Kłamstwo~~ ciższe zabija ~~trzy z topieli~~ do pielita
~~Kłamstwo~~ jak szydło z worka ~~się~~ tego się nie ukryje.
~~Kłamstwo~~, i szydło w worku nie ukryjesz się mądry.
~~Kłamstwo~~ wyjdzie jak oliwa na wierzch.
~~Kłamstwem~~ świat przejdziesz, ale na zad nie wrócisz.
~~Kłaniaj się~~ dudku bo król jedzie, będzie u ciebie na obiedzie.
~~Kogo Bóg~~ ~~pro~~ bije, znać że go miłuje.
~~Kochają się~~, jak psi dziadka.
~~Kochają się~~ jak bracia, ~~bij~~ drą się jak żydzi.
~~Kto wozi~~ w lisze gardło, co zobaczy toby żarło.
— ~~Klamka~~ już, dla niego zapadła.
= ~~Klin~~ klinem wybij.
= ~~Klnąć~~ na niego ~~druhal~~.
= ~~Klnąc~~ żywiamy zawsze się święci.
+ = ~~Kłaniaj się~~ zawsze przed kotka, a zamiłkiem przed Panem.
~~Koń~~ ~~wy~~ duże zołby, ale mały rozum.
~~Kocioł~~ garnkowi przygania, a oba ~~są~~ smoląc
~~Kobieta~~ ~~w~~ dziwy tko, mężczyzna myśli.
~~Kobieta się~~ ~~ni~~ wraz
~~Kole go~~ chleb w zęby.
~~Kole go~~ na jednym miejscu.
~~Kole~~ prawda w oczy.
~~Kole~~ ~~myśli~~ ~~na~~ głowie ciężka.
— ~~Kogo nie~~ ~~mocha~~, tego i nie widzą.
— ~~Kogo Bóg~~ dziś zafrasuje, tego jutro umiłuje.

Kogo Bóg karze, tego i [illegible].
Kogo Bóg nie uzbroi, obroni. Ten świętej nawie nie utonie.
Kogo Bóg chce skarać, to mu wprzód rozum odejmie.
Kogo Bóg kocha, krzyżyki mu daje, które mile znosi ze zysku [illegible].
Kogo [illegible] nie wypracuje, [illegible].
Kogo przyjęcie nie dosyć, nie uczynił mu obiad obfity.
Kogo Pan Bóg [illegible], niech sobie wygoli, gdy to nie pomoże, niech sobie nogi pod kolanem zawiąże.
Kogo łatwo wodzi, najlepiej mu dogodzi.
Kogo nie proszą, to go [illegible] równo, za
Kogo wiec na ryby, tego wiec i na pieprz.
Kogo skrzywi za mięso, ten niech i na krupy.
Kogo wpyszka samo ziemia.
Komu [illegible] przyszła, temu się dziwami i okami garnie.
Komu Bóg nie dał rozumu, wiet kowal mu go nie uleje.
Komu Bóg pomaga, temu wszystko przemaga.
Komu Bóg pomaga, temu i wszyscy rzeczy.
Komu Bóg rozum odjął, kowal mu go nie uleje.
Komu sumienie nie strofuje, próżny przed sąd zarzuje.
Kogo Bóg stworzył, tego nie umorzy.
Komu ludzu rzeczą, żona też, boty trą, już ten na poły zdechł.
Komu łzawami nie [illegible].
Koło piętki chodzi.
= Komu cześć temu i chwała.
= Komu dobrze, prawie jeszcze lepiej.
Komu się zmieść, tobie się skrzypi.
Komu mięsa nie dostało, ten na polewce niech przestanie.

Komu świeci słońce, temu nie trzeba gwiazdy.
Komu w drogę, to i czas.
Konceptu musi rodzaj, jako przykłady kosto S. Marcina.
Koncept z [illegible] darza.
= Koń bez uzdy, Tatarowie przez Podole, a pijanica przez brzuch nie mogą przejść bez szkody.
Kotka musi po szpak obrony.
Kotki mu na głowie ciężka.
— Koń czyjego nosi, tego nim siedzi.
Konia nie bij, sługi nie [illegible], żony nie obrażaj, chcesz li mieć z nich pożytek.
Koniec świętości chwali dzieło.
Koniec języka za przewodnika.
Koniec każdej rzeczy, ma być w pieczy.
Koniec dobry [illegible] sprawy zacięcia.
Konfidencja potrzebna, wcale nie potrzebna.
= Konia od niesmiałego jezdca, wdowy po nieczułem mężu, szkoda dostać.
Koniowi bystremu muszta [illegible] nie ostrej potrzeba.
Konie rządzemy wodzami, ludzi mądremi mowami.
Koń młody w pieniądzach, który z pieniędzy wychodzi.
Koń na czterech nogach, a potknie się.
Koń nad siłę nie pociągnie.
Koń chwała [illegible], byle miał co jeść.
Koń, panna i wino, wszelkiego ochędóstwa potrzebują.
Koniakiem nogom, szeptanej powieści, kupieckiem zalotom, opaczne trzeba wierzyć.

~~Krwi~~ burek, chłop mazurek, czapka magierka, szabla węgierka, najlepsze rzeczy
~~Konie~~ jak gdyby go [illegible] z [illegible] wypuścił. kto nasto koni wsadził.
~~Konkont~~, jak koń po urzędzie.
~~Konsent~~ jak [illegible] [illegible]
~~Kołdunt~~ że go kto Bóg stworzył.
~~Koś wrócił~~ między nich.
~~Kość~~ mu stanęło w gardle.
~~Kościół~~ obdarł, a dzwonnice pobił.
~~Koń~~ do boju, szablę do strzyżu.
~~Koprzystn~~ ~~[illegible]~~
~~Ko, a~~ w worze kupuje — ~~mi kupuja~~
~~kot w worku~~ [illegible]. ~~[illegible]~~
~~Kot nie~~ łapie myszy w rękawiczkach
~~Kawał~~ forkiem nie kuje, zobięja kto chce znajduje.
~~Kowal~~ nie ukuje, czego natura nie da.
Kogut ~~Kowal~~ zgrzeszył, a ślusarza obwiesili.
~~kopiąc~~ ~~przewrócił.~~
~~Krawcy~~ zbijasz, ale krawców mijaj.
~~Kraków~~ Krakowa, kupże sobie tak jak i ja.
~~Krakowskiem~~ targiem, na połowicy przestanie.
~~Królik~~ trza zabić.
~~Kradnie~~ się wszędzie, a nie jeść.
~~Krawiec~~ Boży, co jednemu weźmie drugiemu włoży.
~~Krew~~ w nim wre, aż frumowiny noscem kapią.
~~Krzyż~~ biorę ~~na~~ siebie krzyżem [illegible] chodzi
~~Krzyż jak~~ szewc bótem.
~~Krzyż się,~~ jak kura z jajem.
~~Krzyż się~~ jak piskorz — wąż —
~~Krzyż~~ woli.
~~Krzyż się~~ jak mucha w ukropie — w miodzie —
~~Krzty~~ jak pilica.

~~Krzyży~~ kto nięgo, jak diabeł kto dobréj duszy — ~~który~~ go trzyma.
~~Kręciło~~, a wyztowało.
~~Krzywo~~ ~~kogo~~, a poddany pokutuje.
~~Krowa~~ co wiele ryczy, nie wiele mléka daje
~~[illegible]~~ [illegible]
~~Kręcić~~ koniowi óleja nie wyleje.
~~Krząta się~~, jak panna za firankami.
~~Kryje się~~ przed prawem, jak pies przed muchami.
~~Kryje się jak~~ wrona przed wróblami — przed światłem.
~~Krzyżem na~~ niego patrzy
~~Krzyczy a ucieka~~, jak gwardyak po nejowskie.
~~Krzyczy jak pan~~ — ~~jak by go~~ darł z skóry, ~~jak opętany~~
~~Krzyczy~~ jak w Bożnicy, lub w szkole żydowskiéj
~~Krzyżyk~~ na drogę, karawaczka na popas.
~~Krzywda~~ ludzka rychléj czy późniéj bokiem wylezie.
~~Księża~~ bartoci poświęcać.
~~Ksiądz~~ choćby siedział w lesie, to mu każdy niesie
~~Ksiądz~~ do księdza żyd do żyda.
~~Ksiądz~~ nie nasycony, jak worek bez dna
~~Księżnie~~ na czupie święci.
~~Ksiądz panna~~ Anioł trzeci, są sobie rodzone dzieci.
~~Książę~~, co psy wiąże.
~~Ksiądz za~~ księdzem, żyd za żydem
~~Księża a~~ lub wedle, co noc porodnie
~~Księża ocza~~ popie gardło, co zobaczy toby żarło.
~~Księżna~~ ~~[illegible]~~ się, robcie tak jak nauczacie.
~~Księża wiąż~~, twoja stuła a mój marz.
~~Kwapia Jabłko~~, nie rodzi jabłko lich jabłek.
~~Kwili na~~ wiarędo ~~[illegible]~~ a mina
~~Kwiczy~~ jak [illegible] ~~[illegible]~~ życie

— Żyjąc się wszędzie przyjmie.
Kto bywa na koniu, bywa i pod koniem. (wozie / wozem)
Kto [illegible], kupuje, [illegible], [illegible].
Kto ma furmana, nie trzeba drogi gamie.
— Kto chce dobrze co sprawić, trzeba się zabawić.
— Kto broi, na ostatku doświadcza, iż się myli w rachubie.
— Kto broi, ten się boi.
Kto chce mieć zegarki, musi mieć folwarki.
— Kto chce być dobrym opowiadaczem, trzeba żeby był pierwej dobrym słuchaczem.
Kto chce psa uderzyć, ten kij znajdzie.
Kto chce wygrać kaczora, musi stracić gąsiora.
Kto chowa w zimie pieczucha, to ma na wiosnę pastucha.
Kto ma długi, [illegible] się staje.
Kto [illegible], [illegible] się cieszy.
Kto co powie a nie przyczyni, jakby nic nie powiedział.
Kto cudzego nie szanuje, ten swojego mieć nie wart.
Kto [illegible] tego piosnkę śpiewa.
Kto chleb nosi, tego też chleb nosi.
Kto wchodzi w wielką chorą i buduje, ten sobie drogę do ubóstwa gotuje.
Kto długo legał, to go chleb odbiegał.
Kto dzieciom swoje [illegible] oszczędności, zostawia im więcej niż majątek.
Kto głupiemu wybaczy, ma sto dni odpustu.
Kto grosza nie szanuje, ten złotego nie wart.
Kto gra w karty, miewa łeb obdarty.
Kto groch sieje w marcu, będzie go miał w garnku, A kto w maju, w jaju.
Kto [illegible] słucha, temu zimną wodą dmucha.
— Kto kapustę ma w kłodzie, ten nie wie o głodzie.
Kto kościołowi służy, z kościoła żyje.
Kto kocha Marysię, nie pyta o wilię.
— Kto [illegible], ten dzieciuchy.
— Kto ma na mięso, łyżki i na pietruszkę, na pieprz.
Kto ma dobre obyczaje, ten się szlachcicem staje.

Kto ma dobrze, pragnie lepiej.
= Kto ma chleb, znajdzie i nóż.
Kto konia pilnuje workiem, ten go nie potrzebuje popędzać biczem.
= Kto ma ciężar, tego nie wiąże.
— Kto ma dobrego zięcia, zyskał syna, kto złego, i stracił córkę.
Kto ma księdza w rodzie, temu bieda nie dobodzie.
Kto ma [illegible], [illegible] [illegible], Może pójść z królewną w taniec.
Kto ma Szczurów, Mogilany, Tenczyn, liczy między Pany.
≡ Kto ma Pcyce, Kobylany, Ten może siąść między pany.
Kto ma próżność na obiad, ten ma wzgardę na wieczerzę.
Kto ma ucho, niechaj słucha.
Kto mieczem wojuje, od miecza ginie.
Kto ma żytko, ten ma wszystko.
= Kto mądry, cudzą się przygodą karze.
Kto miłości, ten pozdrowienia.
Kto mnie miłuje, psa mego szanuje.
Kto [illegible] [illegible].
Kto morze przepłynął, w rzece może utonąć.
Kto murzy ten buduje, kto stawia ten kłci.
Kto na ciebie kamieniem, ty na niego chlebem.
Kto na czyim wozie jeździ, jego piosnkę śpiewa.
= Kto ma pieniądze to puszy, A kto goły spuszcza uszy.
Kto na cudze [illegible], diabeł nos jego z workiem.
Kto nadzieją żyje, ten umiera z głodu.
Kto na dworze siada, ten pod misą jada.

Kto nie ma szczypki, nie boi się kataru
— = Kto nie ma srebra ani miedzi, (ma, nie ztraci nic.) zapłaci tem za czem siedzi.
— Kto naukę miewa, ubogiem nie bywa
= Kto nie da z chęci, znajdzie jak wyciągi.
= Kto na fujarkę dał, będzie na niej grał.
= Kto nie dołoży okiem, dołoży workiem.
Kto nie ma nic, nie ztraci nic.
Kto nie ma nic, ten szkody nie ma
Kto nie ma miejsca w [illegible], musi siedzieć na ulicy.
Kto nie ma ojca matki, dogorywa za rogatki. —
Kto nie może, ten nie pomoże.
Kto nie może przeskoczyć, lepiej pod- leźe.
Kto nie pilnuje najemników, zostawia im worek otwarty.
Kto nie ma gdzie chodzi, to sobie sam szkodzi.
Kto nie słucha ojca, matki, (ten) posłucha psiej skóry (katalki)
Kto nie [illegible], nie wart nic dobrego.
Kto nic nie [illegible], ten nic nie ma.
— Kto od Boga poczyna, wszystko dokonywa
= Kto nikomu nie wierzy, od nikogo wiary nie ma
Kto okiem przed tobą, opowie o tobie przed drugiem.
= Kto pacierz mówi leżący, tego P. Bóg słucha śpiący
= Kto nigdy źle, nigdy dobrze.
= Kto panu daruje, diabeł z niego żartuje.
Kto pierwszy do młyna, pierwszy z młyna.
Kto pierwszy, ten lepszy.
Kto poczuł, ten roztoczył.
Kto płaci koniom, bierze go z uzdeczką.
Kto płacze — jadu — ciała, rozumie że każdy taki.
Kto pod kim, ten spodlicą —
Kto pod kim dołki kopie, sam w nie wpada
— Kto pod pierwszym, ten zbiera — / ten wspiera. —
Kto piórem pisze, piaskiem posypuje, ten złoto srebro w szkatuły pakuje.
Kto pod kim, ten spod kim.

Kto pochlebstwa rad słucha, przeda swoje bez pieniędzy.
= Kto nosi pierścienie, ten ma zaręczenie.
Kto posiadł dobra, posiadł i długi.
Kto prędko daje, jak gdyby dwa razy dał, a kto nie rychło, jak gdyby nie dał nic.
Kto prędko — wiele — obiecuje, ten mało — nie takowo — dotrzymuje. — długo pożałuje —
Kto [illegible] sądzi, zapewne pobłądzi, [illegible] ten [illegible]
Kto pożycza, a nie przyczyni, jakby nic nie pożyczał.
Kto rano wstał, dalej zaszedł.
Kto rano wstaje, temu P. Bóg daje
Kto raz miłego wstydu przeskoczy granice,
Ten już zawsze mieć będzie niewstydliwe lice
= Kto szczodrze sieje w błoto, zbiera złoto.
Kto [illegible] za długo ten [illegible] tego [illegible]
Kto nie [illegible] zo siły, prędko ustać musi
Kto się chwali, ten się gani.
Kto się gani, ten się chwali.
[illegible]
Kto sieje tatarkę, będzie miał żonę Barbarkę.
Kto sieje na raz, ten zbierze zaraz.
Kto się jeść wstydzi, ten brzuch tylko szkodzi
Kto się kocha w próżnowaniu, w wielkiem bywa narzekaniu.
Kto się żeni w adwencie, będzie miał żonę [illegible] na [illegible]
Kto sieje, ten zbiera.
Kto [illegible], ten [illegible]
Kto się szybko urodzi, szybko zginie.
Kto się ożeni, ten się odmieni.
[illegible] Bóg go nie opuści
= Kto się [illegible] kogo opuści, P. Bóg go opuści. (trzydzieści)
Kto się raz przeniewierzy, Nikt mu już nie wierzy. Kto się rodzi, umiera
Kto się pyta nie błądzi
Kto się nie ma, ten nie nie ma.
Kto się mści bywa dwa razy bity.
Kto się żeni w adwencie, będzie miał żonę [illegible]
Kto sobie zjedna w Adwencie, Ten ma gotowe na święta.
Kto się wdaje w żydy, ten nie ujdzie biedy.
Kto się chłopem rodzi, a po pańsku chodzi;

~~Kto się~~ na ukropie sparzy, na zimną wodę dmucha. [gorącem.]
= ~~Kto się położy~~ nie syty, wstanie nie zbity.
~~Kto się mądrzy~~, z głupstwa drży
~~Kto się śmieje~~ w piątek, zapłacze w niedzielę
~~Kto~~ ~~wszystkiego~~ ~~dotyka~~, zmaże się od niej
~~Kto się w piątek~~ śmieje, w niedzielę płakać będzie.
~~Kto się~~ ~~wadzi~~ wszędzie, ten nie ... bidy.
= ~~Kto się ...~~, ten srodnie i ... mówi
— ~~Kto się~~ zna na piśmie, najprędzej się do piekła wciśnie.
— ~~Kto się~~ wiatru nie boi, ten pola [każdemu] dostoi
— ~~Kto się~~ z wiatrem targnie, nie ustoi
— ~~Kto~~ ~~służy~~ pod chlebce, dobrem syt nie chce.
— ~~Kto~~ służy księdzu lub wdowie, ...
— ~~Kto~~ ~~...~~, ...
~~Kto~~ ~~...~~ ten jedzie.
~~Kto~~ ~~pije~~ ten nie grzeszy.
~~Kto~~ sobie zły, komuż dobry?
— ~~Kto się~~ w szczęściu nadyma, tenże ... w nieszczęściu.
~~Kto~~ czyta, śpiewa, jeździ, i gra na instrumencie, z tej rzadko cnotliwa będzie
~~Kto~~ we żniwa patrzy chłodu, Nacierpi się w zimie głodu
= ~~Kto~~ ... sieje, burzę w płonie zbiera.
mówi albo ~~...~~ ... mało ... ~~...~~, mało dotrzymuje
~~Kto~~ ~~...~~ obiecuje, mało ...
~~Kto~~ ~~wszystko~~ nie zmierza, ~~...~~ nie uderza
~~Kto w lecie~~ próżnuje, w zimie głód poczuje
= ~~Kto~~ umie u ..., umie i zachować.
= ~~Kto~~ ~~...~~ łeża; drugiego oszczepem sięga.
~~Kto~~ w podle [...] miejsca, prosi diabła w kumy.
~~Kto~~ ~~...~~ obiecuje, nie ... poczuje

~~Kto w~~ ~~...~~ przyszczeka wszystkiego, ... nie dotrzymuje.
~~Kto~~ ~~...~~ ... diabeł ... garścią.
~~Kto~~ ... diabeł ...
~~Kto~~ ~~się~~ ... lega, z ... wstaje
~~Kto~~ ~~...~~ ..., ... przez ... dzwoniona.
~~Kto~~ ~~głupim~~ idzie na ryby, żab nałapie.
~~Kto~~ ~~...~~ głowę ..., to go ... chulem ...6.
~~Kto z P.~~ Bogiem, P. Bóg z nim.
~~Kto~~ ~~...~~ nadzieją, umiera w głodzie
~~Kto~~ z przyrodzenia głupi, ... sobie rozumu nie kupi
~~Kto~~ ~~sobą~~ ... nosi, ... o niego nie prosi.
= ~~Kto~~ ~~wstydem~~ gardzi, ten się ze złego chwali uczynku
~~Kto~~ ~~swojej~~ nie ma pamięci, nie może być sobie przytomny.
~~Kto~~ ~~...~~ [wesoło, żył długo] z gniewu nie umrze.
~~...~~ przed stół, z boku zastół, a ... na piec.
~~Kupił~~ sukna i baje.
~~Kura~~ komornicza, krowę gospodarską wygryzie.
— ~~...~~ na gniazdo.
— ~~...~~ za kamtego — z myto — ...
przyjaźne.
= ~~...~~ ... rodzinom ...
= ~~Każdy~~ radzi jak może, A ... dopomóż Boże
— ~~Każdy~~ bojic, szabla do ...

— ~~Kto pragnie~~ pokoju, sposobi [illegible] pokó-
mien do wojny.
= ~~Kogo~~ [illegible] [illegible] [illegible].
—= ~~Kto [illegible]~~ mierzy, niech zmierzy.
= ~~Kiedy~~ śluby z mocą [illegible], [illegible]
umiera, a [illegible] wesoło.
— ~~Każdy~~ sobie, rzepkę skrobie.
—= ~~Kto nie~~ jest z nami, ten przeciwko nam.
= ~~[illegible]~~ rozwija, tylko [illegible] mięj.
— ~~Każdy~~ swój krzyż dźwiga.
= ~~Kto mimo~~ umie, ten nosa wyciera. ~~tego szydła~~ miejsca zajmie
— ~~Kto [illegible]~~ a siebie, sądzi i są by wszyscy tacy.
~~Kto się~~ poniża będzie wywyższony.
= ~~Koń pozna~~ jeźdźca. ~~Koń~~ [illegible] nosi.
~~Kopie~~ pod kim dołki.
= ~~Kiedy~~ [illegible] miód, [illegible] [illegible] dupy
= ~~Kamień~~ na kamieniu nie został.
= Kamień w górę rzucony, wraca się na
głowę ciskającego.
= ~~Kto [illegible]~~ z głośku znaczy, coś w sobie
nie pewnego czuje.
= ~~Kto [illegible]~~ na niedźwiedzia, niech sobie
łóżko gotuje, a kto na dzika mary.
—= ~~Kto dań~~ no nie zapominaj, kto nie ta-
chciał nie wspominaj.
— = ~~Kiedy się~~ kogo chociaż raz nieszczęście
imie, ucierając sobie nos, palec (nie) wyjmuj.
— ~~Kiedy~~ wóz nasmarujesz, to jakbyś trze-
ciego konia przyprzągł.
~~Kto za~~ roli pana nie zrozumie, a [illegible]
mu się nie wysłuży, [illegible] pewno w
dworu zasłuży.
— ~~Kto wytrwa~~ wytrwa kiedy stoły drzwi skrzypią,
wytrwa kiedy i łóżko będzie skrzypiało.

= ~~Kiedyby~~ magister kostek przy sobie nie
nosił, toczby człowiek w nie nie grał.
= ~~Kto~~ pieczenia piecze, żeby mu się
nie dostało, a przynajmniej tłusto-
ści na chleb.
— ~~Która~~ świeczka przed sobą niosąc nie u-
strzeże, druga za nią chodząc, pe-
wnie nie ustrzeże.
~~Kiedy~~ kum miłość gdzie przy ludziach
[illegible] bez ludzi się zciskają.
—= ~~Kiedy~~ młodzieńca wieszają, radby żeby z
nim wszystkich powieszono.
~~Która pieśń~~ pieje, śpiewa, gdzieś gra na ja-
kiem instrumencie, z tej rzadko cno-
tliwa będzie.
= ~~Komu~~ Bóg nie obiecał śmierci, [illegible]
i zdrowie wypowie.
~~Komu~~ a który z głodu umrze, pie-
chowają na cmentarzu.
= ~~Kto chce~~ mieć dobrze na dzień, niech sobie
gęś zarżnie, kto na tydzień, niech wie-
prza zabije, kto na miesiąc, niech wołu
zabije, kto na cały rok niech żonę poj-
mie, a kto do śmierci, niech księdzem zostanie.
— ~~Kiedy Wenus~~ w domu rządzić będzie,
Będą Marsowie z [illegible] na grzędzie.
~~Kto się~~ opsu i ochłopia nie rozumie [illegible]
uśmiech, nie urzędnik i o żonie.
= ~~Kto w 10.~~ latach nie będzie urodny, we
20. gładki, we 30. silny, w 40. mądry, w
50. bogaty, w 60. nabożny, tedy już do
śmierci takiem nie będzie.
— ~~Komu~~ na pole nie pożyczaj, na bory
biorąc [illegible] nie [illegible].

Ledwie jest to niwa, w którey kąkol bywa.

Łata jak kot zagorzały — jak oparzony.

Łatwie, a rozumu nie widać.

jak kot zagorzały. na zyie

Łazi jak frant na jarmark z botami — [illegible]

[illegible] — [illegible]

[illegible] lyszy ze strzemion — od prący

[illegible] szy nie wyszionał. — [illegible]

Ledwo ... nie zmyszy.

Ledwo uszedł ze zdrowiem

Ledwie się wywikłał.

którzy Cię wysławią, Zdradzą.

[illegible] trwo na pysznego, niedbaj o niego

Leniwemu na grzbiet, a rączemu na brzuch

Leniwemu zawsze święto.

Leniwemu zawsze zimno. — święto.

każdy mówi, gdy pozytku z tego niema —

Leniwy dwa razy robi.

Leniwy i w własnem domu zmoknie.

Leje lepszy jak z cebra.

Lepiej ten przyjaźń waży, kto w jéj nadziei grzeszy.

[illegible] jak skowrany ptaszek.

Lepiej być z dobrem chłopem, niżeli złem popem.

Lepiej być leśniczem, niż niczem.

Lepiej Boga nie miewać, i diabła nie gniewić.

Lepiej umykać, niż chwytać.

[illegible], niżeli się daje — [illegible] spodziewaniu.

Lepiej cudzego — starego — dźwigać, niż rodzonego — młodego ścigać.

Lepiej przesadzić, jak niedosadzić.

Lepiej mało a dobrze, niż dużo a źródło

Lepiej mieć sto przyjaciół, jak jednego nieprzyjaciela.

Lepiej [illegible] dzieć do krewnego, niż czekać nowego

[illegible]

L. Lepiej rozumem, jak tłumem.

Lepiej ... pozno, i niżeli nigdy.

Lepiej nie szczędzić, niż żałować.

Lepiej nie chorować, niż być leczonem.

płakać

Lepiej się z mądrem wygrywać, niż z głupim wiersz. piem wyśmiać.

Lepiej strawić kawał, niż cudze mięso.

Lepiej w czas, niż po czasie

Lepiej w drodze nocować, a w domu nocować

Lepiej wlec do łoża, niż się dostać do karasa.

Lepiej wyliczy mąż z ... jak z awczyzn

Lepiej iować żonę w żonie, niż za żoną

Lepiej za całem całem płotem, niż w czystem polu

Lepiej żyć z złem, niż bez złego.

kłopie

Lepsza jest cnota w kłopocie, Niżli niecnota w złocie

Lepsza kaba na zamku, niżeli na gorze pod ...

Lepsza chuda zgoda, niżeli tłusta utarczka

Lepsza cnota w kłocie, niż niecnota w złocie.

Lepiej robić nic, jak nic nie robić.

Lepsze co, jak nic.

Lepszy rydz, jak nic. — Lepszy gil, niż motyl.

Lepszy domysł, jak domysł.

Lepsza ostrożność zawsze, niżeli żal po szkodzie. Kto ufa wierza zdradzonem ...

Lepsza świeca za żywota, jak dziesięć po śmierci.

przed

Lepsza świeca ~~za~~ sobą, niż dziesięć za sobą.

Lepsza szkoda, niżeli szkoda.

Lepsza trocha pewnego, niżeli wiele niepewnego.

Lepsza w chłopie jedna żyła, niżli w babie cała siła.

Lepszy ... jedna chwila niż ... cała godzina

= ~~Lepsze~~ chwała Bogu, niżeli cały Bóg
~~Lepsze~~ jedno oko moje, niżeli cudze oboje.
~~Lepsze~~ słowo jak pieniądze
~~Lepsze~~ szczęście jak pieniądze.
~~Lepsze~~ rzeczy chowane, niż szukane.
~~Lepsze~~ jedno dziś, niżeli dwa jutra.
~~Lepsze jedno~~ chwała Bogu, niżeli dał Bóg.
~~Lepszy~~ funt złota, niżeli cetnar ołowiu
~~Lepszy łut~~ szczęścia, niż funt rozumu.
~~Lepsza~~ ... kapusta, niżeli wóz siana.
~~Lepszy~~ pierwszy śnieg, niż ostatni.
~~Lepszy~~ wróbel na rożnie, niż indyk
w powietrzu.
... kawał chleba w pokoju, niż pełen dom we swarze.
~~Leć~~, rozlej u niego.
~~Leniwy~~ jak zpętany — noga za nogą
~~Leżeć~~ mu na karku
~~Leży~~ jak na Macieiowem łożu.
~~Leży~~ jak Łazarz — jak zabity.
~~Lisi~~ (Lisowo przed sobą, soboli za sobą) pomiłuy się za baranie za pie...
~~Lisy farbowane~~ za prawdziwe
uchodzą.
~~Liszka~~ lisa drugiem ogon przy-
ciąć radzi.
~~Lis~~ spracy kiedy nie łapie
~~Liże~~ łapę jak niedźwiedź.
~~Ludzi~~ ... pracą.
~~Ludzi~~ się radź, a swego rozumu się
trzymaj
~~Ludzie~~ uwza mówić, a P. Bóg myśli.
~~Lwa~~ choć zdechłego zające się boją.
~~Lwa~~ zdechłego zające się nie boją.
~~Lęki~~ oboje bioły.
~~Lichą~~ kupą z niego.
~~Liże~~ miskę.
~~Lepszy~~ wróbel w ręku, niż dzięcioł na
sęku.

~~Lis, lew,~~ ... sobą na nogach, jeśli będzie w dobre
gotował P. Boga.
= ~~Lepsza~~ w domu łyżka kapusty, Niż w obo-
zie kapłon tłusty.
= ~~Lepiej~~ pańskie szczenię piastować,
niż szlacheckie dziecię.
= ~~Lepszy~~ mieszek i worek za grosz, kiedy
kopa w nim, niżeli za kopę, kiedy
w nim grosz.
~~Lis czarny~~ kuna chłodzi, Soból zdobi,
baran wszy płodzi.
= ~~Łatwo~~ z kałużem koza siedzieć, łapę liżąc
jak niedźwiedź.
~~Lubieżność~~ z cnotą się nie ostoi.
Mądrość z rozkoszą się nie społ.
~~Lżej~~ swoje przykrości czujemy, Gdy cudze
większe widziemy.
– ~~Lepiej~~ dziś upatrować, Niżeli jutro żałować.
= ~~Lepiej~~ dojrzeć samemu, Niżli wierzyć drugiemu.
= ~~Lekarstwo~~ wiele, Umorzą ... miele.
= ~~Lekarstwo~~ czasu potrzebuje, ... prędzej truje.
– ~~Lekarza~~ czyni srogiego, Niepohamowanie chorego.
– ~~Lekarza~~ trzeba szanować, Bo się też trafi chorować
– ~~Lepiej~~ mieć ostrego nieprzyjaciela,
Niż miękkiego przyjaciela.
– ~~Lepiej~~ wprzód upatrować, Niż potem żałować.
– ~~Lepiej~~ ... w dom nie przyjmować, Niż wy-
ganiając go z nim się mordować, albo-li
mu ustępować.
– ~~Lepszy~~ prostak powolny, Niż mędrek swawolny.
~~Lichwa~~ jest prędko nogą, dłużnikowi wrogą.
= ~~Lepszy~~ ... mieszkam ..., z regestrów sługę,
Niebezpieczna, niepewna, na kredyt ...

Łacno nabyć, łatwie pozbyć.

Łakomy, gdy umiera, w ten czas nayprzydatnieyszy ludziom.

Łap, cap. —

Łapay Tomku, póki na pomku.

Łaska Boska dobre zdrowie, Cóż lepszego? nikt nie powie.

Łaska grosz, nie łaska dwa grosze.

Łaska [illegible], łaska po płaczu.

Łaska trzy grosze, nie łaska nie proszę.

Łaska pańska, gust kobiet, pogody jesienne, wszystko bywa zmienne.

Łaska pańska na pstrym koniu jeździ.

Łatwa na tanie, od zióra wlanie.

Łata na łacie, mój panie bracie.

Łata biedę jak może.

Łatwiey o łatkę brata, niż o sukię poczciwego.

Łatwiey poprawić, niż zrobić.

Łatwo być temu Biskupem, kto ma wuja Papieżem.

Łatwo dostać żony, ale trudno wyjednać ślub u popa.

Łazi jak zpętany, — jak na cudzych nogach.

Łazi za nim, jak cielę za krową.

Łazi jak ćma po nocy.

Łajka, bajka, gorąca bitwa, modlitwa.

Łaj no, Jegomości.

Łechczącego języka.

Ł[illegible] gębie.

Łopatą by mu trzeba kłaść do głowy.

Łysego trzyże.

Łysego zrobić, i koniem tyś nim będzie.

Łys, zys, szafranie latornoga, Jeśli będzie co dobrego łaska P. Boga.

Łza tęgi bobija.

Łysy, jak miesiąc w pełni.

Ł Łże, aż się kurzy za niem.

Łże jak kalendarz — jak lokay — jak cygan.

Łże jak kot.

[illegible] jak [illegible].

Łakomy tak używa tego co ma, jak i tego czego nie ma.

Łatwiey potrafić uszczknąwszy,
Niż wymyślić nie uszczknąwszy.

Łatwiey nie trącić skromności,
Niż ją wskrzeszać nie podnosić.

Łatwiey co pozyskanego [illegible],
Niżli nabywać nowego.

Łatwiey pozbyć złego, Niż dochować dobrego.

Łatwo chorego cieszyć zdrowemu,
A trudno, gdy chorzeć przyjdzie samemu.

Łagodna mowa, pewna namowa.

Łakomy o dobre tylko swoie mienie,
Ani o ludzkie dobre rozumienie.

Łakomych słowa wydają,
Że o cnotę nic nie dbają.

Łatwiey się samemu uśmiać, niż innie wyplątać.

Łakomstwo głębokie morze. — Syr.

Łakomstwo wielkich panów bezpieczna jak mech, który lada wiatr zniesie, od gniewu jak [illegible] się słowem. — Syr.

Łaska ta wszystkich, co na żołnierz idzie, dom przyjemna tylko co ma [illegible] płakać.

Łakomca myśli o tem, aby dziś z łba tyka.

Łajnem sobie trochę gębę pomazał.

Mdło bydź kwaśno, niech że będzie M.
jak ocet.

Machał, machał, aż się zmachał.

Ma w tobie swoją potrzebę.

Ma chleb nogi, a mądra noga.

Maciek zrobi, maciek zje.

Maciek ztłoczy, maciek ztłoczy.

— Ma chrapkę na niego. — na me...

Ma go na oku. — Ma go za ręką.

Ma go w kieszeni.

Mają się pełne, nie można się ruszyć.

Ma hielbie w łbie.

Malarz, w ukradł powiedział że znalazł.

Malarzowi i poetom wszystko wolno.

Mała postać i lepiwa.
Mała porta. w złe otwarta

Mała iskierka największe pożary wszczyna.

Mała szkoda, krótki żal.

Małych złodziei wieszają, a wielkich nagradzają.

Małe dziedzictwo, wieczne kalectwo.

Małe podarunki utrzymują przyjaźń.
Mało kto ..... zaś, a ...... więcej zaś.
Mam jechać do liho tą, wolę iść piechotą.

— Mamy wilka w sieci.

— Ma myśli, jak zając.

— Ma myśli, jak włosów na głowie.

Ma muchy w nosie.

Mam wisieć za jedną nogę, wolę za obie.

Mam złotą na pioko.

Ma olej w głowie.

Marzec suchy, deszcz w kwietniu gdy bogaty bywa, Maj zaś chłodny, w urodzaj także pokaływa.

Mają jak orzech przy drodze, kto przyjdzie, to go utłucze.

Mają z pychą.

Ma jazda u wdowie — pistolety w tłomoku

Ma smoła w kieszeni.

Ma swego do nowego.

Masz głowę, miejże i rozum.

Masz cygane świadki? mam żonę i dziatki.

Masz przypałka do strzałami.

Masz wóz i przewóz.

Ma z niem kurnici dosyć. — napiecku

Mamy dwoje uszów, a jeden język, żeby wiele słyszeć a mało mówić.

Mądry bez wróżka zgadnie.

(niedbać odpowiada nam)
Mądra głowa nie z tego głupie słowa.

Mądry, cudza szkoda karze.

Mądrej głowie, dość na słowie, a głupiemu i pięścią pomóc.

Mądrej głowie dość pałka w łeb.

Marcinkowe żytko, Diabła warto wszystko.
Mądry na darmo się zowie, co nie umie radzić sobie.
Mądrość przychodzi z laty, choć nie każdy mądry kto brodaty.

Mądry obiecuje, a głupi się raduje

Mądry Polak po szkodzie, ale nie bogaty.

Mądry wszędzie szczęście, a głupi nie szczęście znajduje.

Mądry zając co na drugiego ogary sprowadził.

Mądrzejsze jaja jak kury.

Ma smutek w niewoli.
Mąż i żona od Boga naznaczona

Ma je ...... — Ma w łbie we tobie
Ma tego — ma pieniędzy — jak żyd świni.
Mądrzejsze w głowie, tylko sobie przyrzucić w mowie.
Ma .... w kieszeni pod kopiejki.
Ma ..... — Ma kłka.
Mądra wężowa, głowa wężowa

Ma zębe chleba.

Ma więcej jak potrzebuje.
Ma więcej rozumu w pięcie, niżeli ty w głowie.

~~[illegible]~~ w kieszeni.
~~[illegible]~~ pogody wielu któryż pan.
~~[illegible]~~ to jest na końcu języka.
~~Męczy~~ go jak żydzi P. Jezusa.
~~[illegible]~~ [illegible] jak kury.
~~Miara~~ [illegible].
~~Miara~~ kocia, idzie oczy.
~~Miasto~~ jak wieś, mieszczanie jak chłopi.
~~Miedziane~~ ma czoło.
~~Mieni~~ się jak hiteyka — ~~jak~~ Bazyliszek.
~~Mierzi~~ się jak kozieł kapusta — jak żyd parchami.
~~Miejsca~~ nigdzie nie zagrzeje.
~~Miejsca~~ sobie nie może znaleźć.
~~Miętka~~ przyjaźń, rożen na pieczeniu.
~~Między~~ dwoma siekiera zginęła.
~~Między~~ drzwi palcami nie wrażaj, bo ci go przyskrzyną.
~~Między~~ ślepcami jednooki królem.
~~[illegible]~~ się tłucze, będzie deszcz.
~~[illegible]~~ wygania dzień z piekła.
~~[illegible]~~ [illegible]
~~[illegible]~~ zjadł, a nad kośćmi płacze.
~~Miga~~ ja mu przed oczami świeconem obrazkiem.
~~Milczący~~ na wszystko pozwala.
~~Milczenie~~, głupiego uda za mądrego.
~~Milcz~~, kiedy niebezpieczno mówić.
~~[illegible]~~ łaska.
~~Miłej~~ duszy, kiedy jedna drugą ruszy.
~~[illegible]~~, jak zaklęty.
~~[illegible]~~ go oślepiła. — ~~Miłość~~ ma [illegible].
~~Miłość~~ równa wszystkie stany.
~~Miłość~~ bez zazdrości, to jak Polak bez wąsa.
~~Miłość~~ tam patrzy, gdzie i w niedobrem ciele, Cnota z rozumem gniazdo sobie ściele.
~~[illegible]~~ [illegible] nie dziwuj, kiedy widzisz bidę mój.
~~[illegible]~~ jak sól w oku.
~~[illegible]~~ [illegible] nie kół.

~~Młodzi~~ się nie starzeją
~~[illegible]~~ niebie pusząt.
~~Minęły~~ te czasy, kiedy same z nieba latały kiełbasy.
~~Minęła~~ się z prawdą.
~~[illegible]~~ jest bo była, ale pieniędzy nie masz bo nie było.
~~Mleko~~ jeszcze ma na wargach.
~~Młoda~~ rada, marcowa pogoda, niewieścia łaska, jednakowo stateczne.
~~Młode~~ ptaki, łatwiej naprostować.
~~Młoda~~ jak jagoda około S. Marcina.
~~Młodym~~ robić, mężom radzić, starym modlić się przystoi.
~~Młodość~~ lata, rozum stary.
~~Młodość~~, płochość.
~~Młodsi~~ w cechu posługują.
~~Młody~~ nabywaj, stary używaj. — odpoczywaj
~~Mniej~~ gadaniny, mniej frasunku —
[illegible] się czuje, kiedy [illegible] następuje.
~~Mniejszy~~ zysk, niż strata.
~~[illegible]~~ tak dobrze, jak S. Piotrowi w Rzymie.
~~Modli~~ się a złe broi.
~~[illegible]~~ się ściele, jak głupie ciele.
~~Modli~~ się pod figurą, a diabła ma za skórą.
~~[illegible]~~ się mógł, jeśliby się [illegible].
~~[illegible]~~ tak jeszcze raz.
~~[illegible]~~ [illegible] pokaże.
~~Mówi~~ co mu ślina na język przyniesie.
~~[illegible]~~ kozła [illegible]
~~[illegible]~~ paciorz, on owca, baran.
~~[illegible]~~ mu [illegible] ma ogonami.
~~Morze~~ przepłynął, a przy brzegu utonął.
~~Można~~ mu kołki na głowie ciosać.
~~Można~~ się pośliznąć i w łapciu.
(:ciemno:) ~~[illegible]~~ jak w miechu.
~~[illegible]~~ jak niedźwiedź.
~~[illegible]~~ ktoś za sobą nieprzyjaciela stawiaj.
~~Mucha~~ musiadła na nos.
~~[illegible]~~ by przegnał przez sitko. (rzadko)
~~[illegible]~~, co piecem do izby [illegible].
~~[illegible]~~ [illegible], a bąk się przebije.
~~[illegible]~~ ma w nosie.

~~Musiał~~ się w czepku rodzić.
~~Musiał~~ to w Babinie ziszcić.
~~Wmiejs~~ mieć z tych sąsiadów, bo się sam chwalisz.
~~Mus najlepszy~~ bywa nauczyciel.
~~Mus~~ twierdy [illegible].
~~Musi~~ i oczesz, i troi i czesz, a potem zapłać komu, aby wywiózł z domu. (: Córki :)
~~Myśl~~ o nic biesiadnik [illegible] — o wieży Babilońskiej.
~~Myśli~~ tęsknią [illegible] — stania opłacają — [illegible]
~~Myśli~~ w Niebie, a dusza w popiele.
~~Myśli~~ w Niebie gwiazdy siecze, a nogi w popiele.
~~Myśli~~ że wszystkie rozumy pojadł.
~~Myszko~~ nie igraj z kotkiem.
— ~~Mówi~~ pacierz Niedźwiedź.
— ~~Mruczy jak~~ Niedźwiedź.
— ~~Mlekiem~~ i miodem mu płynie ziemia.
~~Mleko~~ jeszcze ma na wargach — wąsami.
~~Matka~~. Ma — tka.
— ~~Macocha~~ — Ma co, chowa.
~~Mocny~~ morda z niego.
— ~~Mięso~~ z krowiny, wilk chorowany, żyd ochrzczony, przyjaciel jedniany, mało warte.
= ~~Mówiące~~ łapu ryby — „da panie mój"! wierzę, nie wiem czy były. — „Wierzę nie wiem panie mój.
~~Między~~ przyjaźń komorne na piwo, a można na pieczenia, nie broni.
~~Miłość~~ panieńska, szczęście w karty, łaska pańska i krasa róży, nie długo trwałe rzeczy.
— ~~Miłość~~ uroda, panieńska łaska, marcowa pogoda, chluby nie mają.
— ~~Miłości~~ przyjaźni, wiernej miłości,

przecwoźu we lwy mam stłukł [illegible] zgubił
~~Między~~ pinaki ubrał się zbrojnie, kto z dobrem sercem będzie na wojnie.
~~Myśli dobrej~~ nie zepsuje, kto nadobnie rad żartuje.
~~Myśli przy~~ ciekawości, pierwsi do rzeczy przystępują.
Myszy tam nie bywają, gdzie z kotem znają się.
~~Mysz jest~~ myto nie gorsze kotu.
~~Mnożą się~~ psów, gęsi, gdzie się pomnożą trudno wygnać.
~~Miłości~~ rozmaitych chodzi, Nie liczą du [illegible]
— ~~Miłości~~ z bojaźnią, miękko, Nie mitygo, kto się boi
~~Mów~~ mówią, z ubogiem i rzeczą, kto bardzo umie i zgodliwy
— ~~Mieniu~~ nie dej szalonemu, a swobody młodemu;
Dostatku głupiemu, a pieniędzy utratnemu.
— ~~Mądremu~~ najpierw znać siebie samego,
A nie ma nic trudniejszego.
— ~~Miarą~~ dobywać przystoi, Gdy przeciwność w oczach stoi.
~~Mądrze~~ co uczyni, czyń dobrze,
Mądrych wodzów, daj szczodrze.
~~Miłość, odwaga~~, trwo, o nie podobna się [illegible]
— ~~Mąż~~ dochody nie małe, Mięj serce wspaniałe.
= ~~Mąż~~, dochód wnet ustanie
Gdy chojny jest szafowanie.
~~Mądry~~ przy albo z kuchem przy za baranem, trzeba też wrzeć albo stępnąć za wilkiem.
~~Mądry~~ ten, który nie w złocie, co nie umiera [illegible]
~~Mądry przez~~ ludzkich nie ino waż sobie, Gdy rozum z nocą przybywa.
~~Mniejsza~~ przykrość się nie czuje,
Kiedy większa następuje.
— ~~Mądremu~~ rzeczami gardzić nie trzeba,
Temu, co się chce dorobić chleba.
— ~~Mądry~~, których nas słuchają,
A złota jasne pochwalają.

... się.
Na bezrybiu i rak ryba —
Na ... go; ... wziąłto; ... trzeba.
... wszystko — ... mego ...
Na małżeństwo zawsze ..., wszystkiego
zapomni
Nabożeństwo zdarz ...
Nabożny jak świnia w deszcz.
— Na bok z nosem.
Nabożny jak kot S. Jerzego
Na ... skór dwie kopie.
Na ... przyszło, na myśle odeszło.
Na ... chlebie, choć mi się ...
Na ... rożnie upiekł sobie pieczenia.
Na czyjem kto wózku jedzie, jego piosn=
ke śpiewa.
Na ... się jak pęcherz.
Na ... szubienicy nie ma.
Na ... go wszyscy ...
Na ... na niemałym płaszcz nosi.
Na ... siedzi — ... ramion nań
Na ... głupich matka.
Na ... wspiera oszukuje i zwodzi.
Nadzieja życie ludzkie słodzi.
Nadzieją żyje.
Nadzieja mocno karmi z ... więźnia. wspiera i zwodzi
Nagadał mu, aż uszy bolą — spuchły — aż głowa spuchła.
Nagiemu zawsze zimno.
Na gapie zawsze kapie i w pogodę kapie
Nagi się rozbójnika nie boi
Nagli po djable.
Na gościńcu trawa nie rośnie.
Na grzeczności nikt nie traci
Na jałowej krowie cielęby wymógł.
Najgorzej temu kto musi:
— Najbiedniejszy gołąb, na którem się
jastrząb zaprawia.
— Najbardziej ślepy jest ten, który nie
chce patrzeć.
Najlepiej ... to obydwa robieni.

N. ... języka
Na ... już miałem.
... zna dobrze po utracie.
Najlepiej przy niepie ... z bierzu.
Najlepiej tam gdzie nas nie ma.
Najlepiej ryby w mętnej wodzie łowić.
Najlepsze dobrodziejstwo, bez wyr=
mówki.
Najsmutniejsza ta złość, nie wi=
dzieć do siebie żadnej złości.
Najmędrszej się w dobrem być ... — Najmędrszy błądzi, kto przedk...
Największa obrona, nie potrzebo=
wać obrony.
Najtrudniejsza zawsze, idzie dalej.
Na kiel wziął.
— Największa utrata ostrożność.
Największe dobrodziejstwo bez wymówki —
Na kiem czapka, na tem i pan.
Na ... mu.
Nakładł mu w uszy jak świni
w koryto.
Na tego Bóg łaskawo, na tego i św.
Id. — na tego i ludzie.
Na każdém weselu świat. Na kó=
żdéj stypie dziad.
Na kogo przymówka, na siebie
ani słówka.
Na ... języka mi siedzi. — już miałem —
Na koniu siedzi, a konia szuka.
Na konia zsiada, a niewiastę gdy
chleb piecze, na pana gdy się
gniewa, nie patrzaj.
Na ... go wszystkim ...
Na kwiecień, z lada czego wianek
upleciem.
Na lelku chléb się udał — udała.
Na lichej szkapie brodu nie przebędzie.
... się spieszy — ... złamana szyję.
Na łóg drugie przyrodzenie — prawo.
Na małém przestaje.
Na małém włosku się utrzymał —
— wisi —

Na wątłej wsi szczątek kości.
Na niewiadomych ptaszka nosi — z którym stawkę trzyma.
Na opak mu wszystko idzie — szczęście się obróciło.
Na [illegible]tnich nogach chodzi.
Na palcach wszystko umie — wyrachować liczy.
Na pośle ditew szka.
Napędził mu strachu — licha — piotra
Napędzono go w ciasną dziurę.
Napędzono wilka do sieci.
Na pochyłe drzewo i kozy skaczą.
Na [illegible] chałupy pierwsze niż karawan
Na rany by go przyłożyć.
Napędził pietra
Na pszennej ziemi tak się nie urodzi, jak w głupiej głowie.
Na pięć patrzy — Na pięć oczy wytrzeszczył.
Na pytel puścił.
Na rzecz sztuka — Nie na rzecz sztuka.
[illegible] nie wszystko — Na pohybel pogardzeniu.
Na słońce i na śmierć nigdy wprost patrzeć nie można.
Na siebie prawo stanowi, kto po drugich dobrego wyciąga.
Naumarował i jeździe.
Naumarował ma ręce.
Na śliski wdarł się stopień
Na śmierć nie ma lekarstwa.
Na śmierć nie urosło ziele, choć go w polu, w lesie wiele.
Na stół kielichy, napijmy się chyłkiem
Na stare wraca miejsce — śmieci.
Na św. Jakub, grochu w torbę nasłub.
Na św. Jan, każdy sobie pan.
Na św. Marek, późny siew owsa, a wczesny tatarak.
Na św. Walek, nie ma pod lodem balek.

Na św. Wit, stanie cyt.
Na św. Szymona i Judy, spodziewaj się śniegu i grudy.
Na św. Wojciecha, dla roli pociecha.
Na św. Wojciecha, koniom z trawy pociecha.
Na św. Wojciech wrony z trawy nie widać.
Na świecie jest na dworze.
Na szczęście wszelakie, mniej serce jednakie.
Na [illegible] to płotu kół.
Na [illegible] wszystko, bo naciągnie.
Na szczery młyn wodę ciągnie.
Na [illegible] mu uszczerb — czuba —
Na [illegible] grzebiąc zęby, kiedy [illegible]
Na to mu kowal kleszcze, żeby rąk nie parzył
Na to kupił, żeby łupił.
Na to się dziewczęta rodziły, żeby chłopców zwodziły.
Na to szczupak w wodzie, żeby karaś nie drzymał.
Natura ciągnie wilka do lasa.
Na to, żeby się głupi dziwowali.
Na trzy dni wesele, a do śmierci smutek
Naści tobie nieboże, co mi wzgardło wleźć nie może.
Na [illegible] wszystko na pięć.
Nauczę jąć się tańcować — gwizdać po kościeles — mores
Na twardy sęk, twardy klin.
Na [illegible] niedola, ciesać koła.
[illegible] potrzeba, czego do szyi potrzeba.
Nauczy się wyje, kto z wilkami przestaje.
Na upór nie ma lekarstwa.
Nawarzył piwa, a nie wypił gościom.
Na [illegible] ona szyję leci —
Na [illegible] mów —

~~Nie~~ ni me.

~~[illegible]~~dzien czapka gore.

~~Nie~~ bądź ~~tak~~ uczonym, bo się nie uchowasz. — nie wrośniesz —
(interlinear: Nie mądry [illegible] ~~Nie~~ [illegible] pod tłokiem — mędrem)

~~Nie~~ bądź takim wrażnym kamieniem

~~Nie~~ ta za pieniądze nie dostanie.

~~Nie~~ bądź tak gorzko kąpany.

~~Nie~~ bądź przecie malowany.

~~Nie~~ będą oni z sobą jedli zielonej kapusty.

~~Nie~~ będzie ciepłej rosy, pola nie zajdą zasiadnia [illegible].

(interlinear: Gdy [illegible] pod [illegible] jeden [illegible])

~~Nie~~ będzie z tej łozy mięsa.

~~Nie~~ będzie z tej mąki chleba.

~~Nie~~ będziesz na ich gracach. (interlinear: mąki)

~~Nie~~ [illegible] czystwa, niż nabożeństwa

(interlinear: ~~Nie~~ [illegible] jest [illegible] spólnego.)

~~Nie~~ będzie wtolpiże dobrze, aż będzie bardzo źle.

~~Nie~~ [illegible]nes, żebyś świat oczyścił.

~~Nie~~ nie umysł tracą odmieniają, którzy po rozum za morze biegają.

~~Nie~~ [illegible] mu [illegible] płaszczego miecha.

~~Nie~~ [illegible] się z dworem, bo przystaniesz worem.

~~Nie~~ bijcie ich sami boją między sobą.

~~Nie~~ [illegible] się krowa lata, kiedy miała dobrą zimę.

~~Nie~~ [illegible], ni me.

~~Nie~~ [illegible] się, poszedł sam.

(interlinear: [illegible] droga)

~~Nie~~ [illegible]bym bądź na jego miejscu.

~~Nie~~ [illegible] pół złotka, tak 15 groszy

~~Nie~~ [illegible], oto głowa nie boli.

~~Nie~~ [illegible] Bóg [illegible] i [illegible] na [illegible].

(interlinear: ~~Nie~~ [illegible] [illegible] godzi.)

~~Nie~~ [illegible] ten drapie, kogo swierzbi.

~~Nie~~ [illegible] Bóg radzi, o swojej czeladzi

~~Nie~~ [illegible], przy próżno [illegible]

~~Nie~~ [illegible] się po ziemi [illegible] po ludziach.

~~Nie~~ [illegible] głaskać, tego co kąsa.

~~Nie~~ nie wie lewica, co dzieje prawica.

~~Nie~~ nie wie koma, co się dzieje w domu.

~~Nie~~ [illegible] w domu, co jest doma.

~~Nie~~ [illegible] tym chodzić w jego skórze.

~~Nie~~ chodź zimą w [illegible].

~~Nie~~ [illegible] siedzi w skorupie, a [illegible] w chałupie.

~~Nie~~ ten taje, co [illegible] daje.

(interlinear: ~~Nie~~ [illegible] będzie [illegible], kiedy [illegible])

~~Nie~~ [illegible] mnie za język.

~~Nie~~ ciągnij strony, bo się urwie.

~~Nie~~ [illegible] psa za ogon, bo cię ugryzie.

~~Nie~~ [illegible] sobie czeladnika na myto, kiedy [illegible] ma [illegible].

~~Nie~~ każdy radzi, o swojej czeladzi

(interlinear: [illegible] nami — [illegible])

~~Nie~~ to wszystko P. Boga chwali

~~Nie~~ [illegible] się ściany, groch nie [illegible].

~~Nie~~ [illegible] wdanie, gotuje nieznanie.

~~Nie~~ [illegible] się od złości.

~~Nie~~ [illegible] swój obrok koniowe.

~~Nie~~ [illegible] dobrze, nie sypiaj mu z żoną.

~~Nie~~ na siebie pałką zakrzywić.

(interlinear: ~~Nie~~ [illegible] to [illegible])

~~Nie~~ dał P. Bóg świni rogów, boby bodła.

~~Nie~~ [illegible] za nos wodzić.

~~Nie~~ da sobą trząsać.

~~Nie~~ da sobie [illegible] nos [illegible] (interlinear: [illegible] — [illegible])

~~Nie~~ da sobie [illegible] pod nosem — w kaszę —

~~Nie~~ daleko padnie jabłko od jabłoni.

~~Nie~~ da sobie [illegible].

~~Nie da~~ wszystkie święci żartów stroić.
~~Nie dawaj~~, a nie wymawiaj.
~~Nie dbam~~ o taskę, kiedy mam łaskę.
~~Nie dbam~~ o gwiazdy, kiedy mi księżyc świeci.
~~Nie dla~~ psa kiełbasa, Nie dla [?] kapa.
~~Nie dla~~ kształtu głowę nosi.
~~Nie dla~~ twojej to gęby kąsek.
~~Nie do~~ dobrze pije, nie nadstawiaj szyję.
~~Nie do~~ korda, panie chorda.
— ~~Nie długo~~ dzieci czeladzi, jeśli to otrzyje im własny wórek.
~~Nie dokumenty~~ dostatek, dokumenty zabijają.
~~Nie do~~ tarot robi [?] (prowadzi [?])
~~Nie do~~ pisało mu szczęście.
— Nie dmuchaj tam, gdzie cię nie parzy.
— ~~Nie długa~~ lata, ale tarapata.
~~Nie do~~ wierstwo wiernego zepsuje.
~~Nie do~~ ch Jakóbek.
— ~~Nie dźwiedź~~ dzia gdy raz przemożesz,
Za nos go wodzić możesz.
~~Nie dźwiedzi~~ paiłra mówią mrugał
~~Nie dzwięcz~~ swego na żołądź ryka, (mieszkiem)
Gdy gałęź upadnie umyka.
~~Nie do dźwiedź~~ w lesie, a ty skórę przedajesz.
~~Nie gadaj~~ tego co się nie parzy.
~~Nie graj~~ wojtek, nie przegrasz portek.
~~Nie jeden~~ wszystkiego świat widzi
~~Nie jedną~~ dziurę królik ma do jamy.
~~Nie jednemu~~ psu tyś.
~~Nie idzie~~ ku o szyję — głowę — życie —
— ~~Nie jego~~ głowy rozum. — [?]
~~Nie każda~~ krowa co ryczy, dużo mleka daje.
~~Nie każdy~~ kąsa, co wąsami trzęsa.
— ~~Nie igraj~~ kotku z niedźwiedziem.
~~Nie~~ porywaj się kotku na niedźwiedzia.

~~Nie każdy~~ śpi co chrapi.
~~Nie każdemu~~ psu tyś — nie jednemu —
~~Nie każdy~~ nos jedną tabakę lubi.
~~Nie każdy~~ Pan co w [?] ku.
~~Nie~~ widziem go ale patku.
~~Nie kupuj~~ druda z bałwierza, bo i bałwierz drudy ogoli.
~~Nie kupuj~~ kmita z milicity, bo ów tak dobry jak i ty.
~~Nie łup~~ ubogiego, ~~kiedy~~ mu nie masz co dać w torbę.
= ~~Nie kładź~~ palca między drzwi, bo ci go przytłoczą.
— ~~Nie szczeka~~ ten pies, co opodal szczeka.
— ~~Nie ~~ [?] się mówi.
— ~~Nie wtykaj~~ z nosa w cudze interessa, bo ci go ze nieco z łapią — ~~palec~~ między drzwi, bo ci [?]
— ~~Nie opuszczaj~~ pasty, gdzieś nie był grosza.
— ~~Nie [?]~~ warku przez pień.
— ~~Nie [?]~~ w oczy [?] — ~~Nie łatwo~~ człowiek [?] szczęście znosi.
— ~~Nie łatwo~~ tu żyje, łacniej [?] żyje — łacniej [?] żyje —
— ~~Nie [?]~~ zbiegną przez [?].
~~Nie [?]~~ [?] przed [?]
~~Nie masz~~ głupca, żeby nie mógł nie znalazł głupszego.
~~Nie ma~~ kości w języku.
~~Nie ma~~ miary wszystkim.
[?] ~~[?]~~ (takiego) [?] najpierwej
~~Nie ma~~ [?] wszystkim.
~~Nie ma~~ złotego [?] na ziemi.
~~Nie ma~~ [?] bez ocum.
~~Nie masz~~ rodu bez wyrodka.
~~Nie masz~~ tego rodu, żeby nie było w nim wyrodka.
~~Nie masz reguły~~ (prawidła) bez wyjątku.
~~Nie masz~~ (nie) nikogo bez ale.
~~Nie mam~~ tylko płótno w kieszeni.
~~Nie masz~~ ryby bez ości, a człowieka bez złości.
~~Nie masz~~ [?] — z [?] ani konia, ani początku
~~Nie masz~~ róży bez kolców — cierni.
= ~~Nie ma~~ tak nieszczęśliwego, żeby nad niego nieszczęśliwszego nie znalazł.

Nie maſz złej drogi, do mojej niebogi.

Nie ma czém olśić zaprószyć myſzy wrzwakie ... by — do gęby włożyć.

Nie ma złemiemego ſzelęga.

Nie maſz tego złego coby na dobre nie wyszło.

Nie ma tego kacika, żeby nie było krzyżyka.

Nie ma tego napiwszy garczole.

Nie uciekła baba kłopota, kupiła sobie koziołka — przysięgą Francuska ... baba ...

Nie ma tego w piśmie, co parobek nadzieczuka ciśnie.

Nie ... ma tego ... zło.

Nie miejsce człeka, ale człek miejsce zdobi.

Nie miejsce, ale zbrodnia człowieka chańbi.

Nie mięszajmy cichej wody, i używajmy jéj do swojéj wygody.

Nie miła księdzu offiara, pójdź ciele do domu.

Nie miły mi mój, ale go przy mnie nie bij.

Nie mierz chłopa w ćwierć, bo się w korzec nie zmieści.

Nie mogą bydź drzwi tylko otwarte, albo zamknięte.

Nie może chów, aż przeskoczy sz-rów.

Nie mogłem dla ciebie ledwo dla siebie.

Nie może musiu w głowie pomieścić.

Nie można służyć Bogu i mamonie.

Nie można służyć razem dwoma Panom.

Nie ma tego nikomu wyrzytać xcząc.

Nie maſz ... oby na ząb włożyć.

Nie maſz ... ócz przyrzymy. ... tryfił.

Nie używ raz krzkowi zbudowali.

Nie na jego nogi te progi. — ... na ... sztuka.

Nie na rękę mato.

Nie uczuży się pies pątywom, póki ... nie zmaza. przeszło.

Nie uczuwał dobrodziejstw, gdy dobrodzieja nie chce.

Nie obierej błotnej drogi, gdy sucha można jechać.

Nie obwijaj mię w bawełnę.

Nie obwijaj tego — prawdę w bawełnę.

Nie oszczerni błoto, póki się go nie dotknie.

Nie od razu Kraków zbudowali.

Nie o tem gadka — mowa.

Nie opuſzczaj dla ścieżki gościńca.

Nie pamięta wół, kiedy cielęciem był.

Nie pamięta krowa zimy, kiedy się lata doczekała.

Nie pomoże doktór, ani pieniędzy wór, ani lisia ſzuba, pójdź do wójta Kuba.

Nie pomoże krzkowi mydło, ani umarłemu kadzidło. — ani nóż bieże brzydſiej bielidło.

Nie pomoże umarłemu kadzidło.

Nie pomoże mydlenie, kiedy czarne stworzenie.

Nie pomoże temu i święcona woda.

Nie patrz mu na nogi, ale na ręce.

Nie patrz na mnie, nie tykaj mnie.

Nie patrz bogaty, ale umowaty.

Nie pomoże mu choćby mu świętemi słowami mówił.

Nie pomoże woda, kiedy nie uroda.

Nie podejmuj się pieskiwiegawego pola.

Nie pij, ani nie wyj.

Nie pij na żywego niedźwiedzia ſkórę.

Nie pijanie mu z oczów patrzy.

Nie poradzi z niem choćby mu świętemi

Nie pragnij ... na niedźwiedzia dło=

Słowami mówił, — chociaż gorzej stępie tłukł.

~~Nie powstał~~ ani z roli ani z soli, tylko z tego co boli.

~~Nie pozna~~ł pan sługi, rozumiał że przyjaciel.

~~Nie potrzebuje~~ łysy grzebienia.

~~Nie przyuczaj~~ bo zły zwyczaj, nie oddają, jeszcze łają.

~~Nie przestaje~~ na małem.

~~Nie prędzej~~ to łobuzy zrobią.

~~Nie przebierai~~ panno żebyś nie przebrała, żebyś za kanarka wróbla nie dostała.

~~Nie przepiecze~~ musi.

~~Nie przylewai~~ oleju do ognia.

~~Nie przestępuj~~ [do niego] przez kiję.

~~Nie puszczaj~~ się w studnię, aż wprzód opatrzysz, jak znijść wyliźć.

~~Nie pyszna~~ dyża zie bez obrusa.

~~Nie pytaj~~ starego, pytaj bywałego.

~~Nie rad~~ on się ze mną spotka.

~~Nie~~ razem Kraków zbudowali.

~~Nie rodzi~~ rola, ale Boża wola.

~~Nie pragnij~~ Bóg ludziom daje, jednemu lecz 2 mu je je.

= ~~Nie [illegible]~~ na szyję się śpieszy.

— ~~Nie [illegible]~~ krowie, ona cielęta krodzie.

— ~~Nie [illegible]~~ potrzy.

~~Nie ryj~~ kto na starość ~~po śmierci~~ [rozumieć uczyć] wędrować.

~~Nie rządź~~, kiedy nie masz wyjścia.

~~Nie rządź~~ się wcudzym domu.

~~Nie rządź~~ kto ume, kiedy nie ma w domu.

~~Nie sądź~~, nie będziesz sądzony.

~~Nie sieje~~ nie orze, żywi się jak może.

~~Nie sięgaj~~ przez łamany do jagieł.

~~Nie słuchaj~~ co źli mówią o twojém przyjacielu, a nie mów źle o twojém nieprzyjacielu.

~~Nie stoi~~ [tykaj] na to, co cię nie boli.

~~Nie szastaj~~, ni pastwij.

~~Nie smaczne~~ łakomstwo, gorsze od słodkiej trucizny.

~~Nie śmiej mu~~ w oczy spojrzeć.

~~Nie śmie~~ i panu w oczy spojrzeć.

~~Nie siedź~~ w śmieciach, boś cię pełny zblaza.

~~Nie spiesz~~ się, żebyś nie upadł.

~~Nie spisałby~~ tego na wołowej skórze.

~~Nie spożyjesz tego~~ bezpiecznie plastru miodu, pókiś skrzoł nie wybijesz.

~~Nie stracił~~ ten majątku, komu zostali prawdziwi przyjaciele.

~~Nie strzeż~~ i on tego.

~~Nie święci~~ garnki lepią.

~~Nie szczęsnie~~ się poleruje, kto [szczepi] szczerze mi tuje.

~~Nie szkodzi~~ nie chodzi po ziemi tylko po ludziach.

~~Nie szczęsny~~ lichy jako ~~Pałubek~~ Pałkul.

~~Nie szczędzi~~ komu żony, bo to towar uprzykrzony.

~~Nie śpiewaj~~ Alleluja, aż po Wielki Piątku.

~~Nie tak~~ to bryłki, przed oczami były.

~~Nie tak~~ ostro, pani siostro.

~~Nie tak~~ srogo, świnia nogo.

~~Nie taki~~ [straszny] straszny diabeł — ani srogi lew, jak go malują.

~~Nie ten majster~~ co zaczął, ale ten co skończył.

~~Nie tobie~~ się, lecz twojej fortunie kłaniają.

~~Nie trzeba~~ bydlęciu światła, byle nie miało piątka.

~~Nie trzeba~~ go za język ciągnąć.

— ~~Nie tego~~ o ptak kto go woła, ale tego ~~co go~~ zie.

~~Nie trzeba~~ licha budzić, kiedy śpi.

~~Nie trzeba~~ mału drobić, bo dość drobny.

~~Nie trzeba~~ głupich — łupki siać, bo się sami rodzą. —

Nie trzeba się pieścić, gdy się może zmierzić.

Nie trzeba mi cudzej matki płakać.

Nie trzeba uważać drobnych rzeczy.

Nie trzeba zgorszenie, samo się tworzy.

Nie trzeba chlebem, bo i z niego mało spadnie.

Nie tracąj, bo zęby łamiesz.

Nie tracąj, bo głowy rozum.

Nie trzyma się wody, tylko wysokiej góry.

Nie umie i trzech zliczyć. (ledwo kto nazywa)

Nie umie i psu drogi pokazać — — — ogona zawinąć.

Nie uwodzi sowa sokoła, ani sokół sowy.

Nie uwodzi sowa sokoła, tylko takież jako i sama.

Nie uraziwszy nie uleczysz rany.

Nie utyje, kto samą nadzieją żyje.

Nie uważaj na wierzchnie, tak mi zawsze jak i gwiżdże.

Nie wart chleba co goje. (tego)

Nie wart kawałka chleba — fajki tytoniu — torby sieczki — cholewy — za kozią pentelkę. (za wiązkę siana)

Nie wart mu wody podać.

Nie wart dobrego, kto nie ucierpiał złego.

Nie woli zostać wołem, niżli być uczniem w takiej szkole.

Nie wie co nad nim wisi.

Nie wie co się święci.

Nie wie, nie go bito.

Nie wiadomość grzechu nie czyni.

Nie wymówisz mi tego w gniewie, czegoś mi nie dał w dobroci.

Nie wie czego się ma trzymać, czy płotu czy kołu.

Nie wiedzieć za jakie trzy grosze.

Nie wiedzieć co się pod tą pokrywką warzy.

Nie wie, gdzie dał warzyć.

Nie widzi w kocie psa. — Nie warzy wobec zamęcia.

Niewierz kotkowi chce księdzem zostać.

Nie wierz nikomu, nikt cię nie zdradzi.

Nie wiesz dnia, jak się uda.

Nie w każdej długiej brodzie, zdrowy rozum siedzi.

Nie wola wszystkiego nauczy.

Nie weźmie cinka, kiedy nie da sucha.

Nie wścibiaj nosa, gdzie cię nie dał groszka.

Nie wścibiaj nosa w cudze interesa, bo ci go urwą przytrzymują.

Nie w swojej skórze chodzi.

Nie wszystko złoto co się świeci.

Nie wszystkiego rozumny sam pojął.

Nie wszystkiemu wierz co usłyszysz, i nie opowiadaj też wszystkiego co myślisz.

Nie wyłaźmy wilka z lasu.

Nie wyjeżdżaj w pole przed światy, Nie bądź mądry przed laty.

Nie wykręcisz mu się sianem.

Nie wylatuj, gdyć skrzydła nie urosły.

Nie wylewaj wody, aż będziesz miał czystą.

Nie wyssał sobie tego z palca.

Nie wywiedziesz mnie w pole.

Nie wywołuj wilka z lasu.

Nie winien, tylko Bogu duszę.

Nie wkładaj palca między drzwi, bo ci go przytłuczemy.

~~Nie wiele~~ gadaj, nie wiele słu=
płewa powieść.
~~Nie wy~~trzęsie tego z rękawa.
~~Nie wypadł sroczce~~ z pod ogona.
~~Nie żal~~ płakać, kiedy jest czem oczy
otrzeć.
~~Nie za~~grzeje miejsca.
~~Nie żal~~ spaść z konia, kiedy z dobrego.
~~Nie zapomni brat~~ świnia z pastucha.
~~Nie za~~płuśnie mu oczów.
~~Nie zatai się~~ szydło w worku.
~~Nie zatrzymasz~~ ziemia na miejscu, choć
go piaskiem przysypiesz.
~~Nie zaty~~piecz gruszek w popiele.
~~Nie zawsze~~ jak chcemy, czynimy jak
możemy.
~~Nie zawsze się~~ tylko drzeć dają.
~~Nie zbywaj~~ starej [illegible], [illegible] pola nowej, nie sprawuj.
~~Nie ...~~ czapki, bo się wszy
rozłażą.
~~Nie z jednego~~ pieca chleb jadł.
~~Nie z jego~~ pracy [illegible].
~~Nie zje~~ wół, pójdzie w gnój.
~~Nie zje~~ żaba wołu, lubo nań gębę
rozdziawiła.
~~Nie zgadnie P. Niewiesz~~ ~~[illegible]~~
~~mojej~~, co robi Pan Niebieski.
~~Nie zna~~ brat brata, kiedy złe lata.
~~Nie [illegible]~~ [illegible]
~~Nie zabierz~~ się już tego, jak swego ucha.
~~Nie [illegible]~~ sękli zaczęto.
~~Nie z [illegible]~~ — nowego pod słońcem.
— ~~Ni do~~warzony, ni dopieczony.
~~Ni do~~ rady, ni do zwady.
~~Ni głowa~~ do rady, ni do zwady.
~~Ni go~~ weź, ni go połóż.
~~Ni go~~ z miny, ni go z czupryny.
— ~~Nigdy~~ głowy nie ma próżnej.
— ~~Nigdzie~~ miejsca nie zagrzeje.
— ~~Nigdy~~ wina bieda nie dokuczy.
~~Pan [illegible]~~ [illegible]
[illegible]

— ~~Nigdy w~~ Polszcze nie zabraknie zała=
żnej broni, Rycerstwa do koni. Żyta
lub pszenicy, i pełnej ziarna piwnicy.
=/. ~~Nie~~ zostawił — nic na — w nim ani
oczu, ani uwagi.
= ~~Nie każdej~~ ręki przyjemna Bogu
offiara.
~~Nikt~~ nie uwierzy, aż zmierzy.
~~Nikt~~ nie potrafi dwoma panom
służyć.
~~[illegible]~~
~~Nikogo~~ nie opuszcza, i nikiem nie
gardzi.
~~Nikt nie~~ zgadnie, jak mu los padnie.
~~Nikt się~~ mistrzem nie urodził.
~~Nikt się~~ z rozumem nie urodził.
~~Nikt~~ wcześnego siewu, rannego wstania
i młodego ożenienia nie żałował.
~~Nikt~~ za [illegible] nie wylejo. Ni
~~Ni pieczony~~, ni warzony.
— ~~Ni przypiecz~~, ni przyłatać.
~~Ni przypadło~~, ni padło. — ~~Ni [illegible]~~, ni [illegible] —.
~~Ni~~ śmierdzi, ni pachnie.
~~Ni~~ tak, ni sak.
∫ ~~Ni tego~~, ni owo.
~~Ni [illegible]~~, ni wdzięczyć.
~~Ni~~ z pierza, ni z mięsa.
~~Ni z~~tąd, ni zowąd.
~~Ni z tego~~, ni z owego, życzę wasze
i wszystkiego zdrowia dobrego.
~~Niżeli~~ [illegible]
wyżrei.
~~Niżeli~~ tłusty zchudnie, chudy zdechnie.
∫ ~~Ni ka~~ przedasz, ni wymienisz, lepiej nie
było nie [illegible].
~~[illegible]~~ ni [illegible].
~~Ni tego~~, ni owego.
~~[illegible]~~ mora nie postoi.
~~Nogi~~ drze, a boty na kiju nosi.
~~[illegible]~~ [illegible] dobremu; a [illegible] pić.
~~Nie [illegible]~~ kupi, a za boty trzeba zapłacić.

~~Nosa~~ na świat nie wyleźnie.

~~Nie~~ Tkwiło orze nosił niedziel kilka,
Za niedział kilka przyniósł też wilka.

~~[illegible]~~ ~~co nowi.~~ źwieściali, jak gdyby już pokapłonił.

~~Nowy~~ król, nowe prawa.

~~Nowy~~ pan, nowy rząd.

~~Nowy~~ [: ubiór:] z starymi dziórami.

~~Nowe~~ sitko na kołek, a stare pod ławę.

~~Nowe~~ się same wygadzą.

~~Nie~~ ~~wyglada~~ u dwora, kłota i polowa.

~~[illegible]~~ mu warzy za kośmierz.

~~Nie~~ pomoże nie zawadzi, przyda się to dla czeladzi, jeśli nie z żydowi dana.

~~Nie wie~~ gdzie dał warzyć.

~~Nie wie~~ gdzie głowę położy, ~~by na~~ ~~głowę~~ na kozłku.

~~Nie mili~~ mi dejcie, to gdzieniu mi zostawcie, jeszcze z wami będę jadł.

~~Nie ugodzi~~ mu to płazem — ~~na~~ sucho.

~~Nie~~ ~~nie~~ parzy, nie mrzę ziębi.

~~Nie~~ ~~Józef~~ Bóg im przylatuje.

~~[illegible]~~ ~~u~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ praw

~~Nigdzie~~ nie masz, wszędzie jest.

~~Nie chce się~~, pójdź sam.

~~Nie zawsze~~ żarty uchodzą na sucho.

~~Nie masz~~ choroby, któraby lekarstwa nie miała.

~~[illegible]~~ śmierć bez przyczyny.

~~[illegible]~~ ~~gorszy~~ swoją śmiercią.

~~Nie po polowie~~, koniec w błocie.

~~Nie~~ ~~[illegible]~~ się kotku na niedźwiedzia, do kiedy niedźwiedź drapnie, kiedy kotek wrzaśnie.

~~Nie przyleci~~ do lenia pieczone gołąbki, lepszy niedział i nadwiedział, [illegible] zakl...

~~[illegible]~~ to P. Bóg daje jednemu gęś, drugiemu jaje.

~~[illegible]~~ trzeba się każdy rzeczy odrzekać, chyba kraść, czego sobie ubłagać.

~~Nie~~ to która wszędzie staraj, prędko się zmienności zbraci.

~~Nie masz~~ lepszej zwierzyny jako nasza gęska, dobre piórko dobry mięk, nie gań mi i mięska.

~~Nie jedz~~ rzadkiej aż się zapoci, nie pij po niej aż się przewróci.

~~Na~~ wojnie na przód się nie wymykaj, a pozad nie zostawaj.

~~[illegible]~~ się u ludzi, a ludziom zaś u nas, zdali grzeczniejszy u Gormalia luteś.

~~Drugich~~ tego co na przód wyjechał, nie ozer rej tego co pozad jedzie, chcesz-li mieć według wozejny.

~~Najpierw~~ oszego zwierzęcia z rozumiesz naturę, Białej głowie czart w serwu, drugi włazł za skórę.

~~Nie tam wygrano~~ idzie strojnie, one dobre bije na wojnie.

~~Nie ten~~ jest mądry co wiele praw umie, lecz co złe z dobrem rozeznać rozumie.

~~Najmędrszy~~ rozum kto pozna sam siebie a z bujna myśla, nie lata po niebie.

~~Każdy~~ pasuje to i białogłowie, gdy cicha wspaniała, cicha i wrozmowie.

~~Nie patrz~~ na to że płaszcz u bogi, ~~nie konie~~ ~~nie~~ tylko i mnie, może tam być rozum drogi.

~~Nie kto~~ żyła umie, ale kto co potrzeba, dość mądry.

~~Niedowiarstwo~~ wiernego zepsuje.

~~Nie tak~~ lej o tem rozkowac, co już przeminęło.

~~Boże~~ pomóż mi, bo moja łódka jest mała, a morze tak wielkie.
~~Ubodzy~~ z wiem delikatni jak książęta.
~~Obiecanki~~ mu slurzy dla ... kalwińskie,
~~[illegible]~~ idzie cygańskie wesele bez muzyki.
~~[illegible]~~ się zmienia jakby po pisanku, a raz ...
~~Obiecanka~~ cacanka, a głupiemu radość.
~~Obiecał~~ mu gruszki na wierzbie.
~~Obiecuje~~ (póki pieniądz) ... pieniądze rozdaje.
~~Obrócila~~ się do niego fortuna tyłem.
~~Obrazy~~, o obyczaje.
~~Obłocz~~ się w inną skórę.
~~Obojga~~ to połowa, w banię ... prawda.
~~Oczami~~ drugich przeziera.
~~Oczyby~~ jadły, ale gęba nie chce.
~~Oczy mu~~ idą w kupę.
~~Oczy mu~~ jak Niedźwiedziowi w ~~otworze~~ wpadły.
~~Oczy mu~~ mgłą zaszły.
~~Oczy~~ mu zamydlił.
~~Oczom~~ swojém nie wierzy.
~~Oczy psu~~ zaprzedał.
~~Oczy na~~ wszystko zamrużył.
~~Oczy~~ w jedno wlepił.
~~Oczy~~ to wlepił, jak wół w wrota.
~~Od~~ ~~Anna~~, ja do kaifaszowego posełuja.
~~Od~~ ~~chleba~~ w chlebie, chcę mi się ciebie.
~~Od Boga~~ poczynajmy.
~~Od Bożego~~ ciała, to ci będę chwała.
~~Od~~ ~~[illegible]~~ ospę.
~~Odział~~ się jak Pająk, kiedy mu już pół tyłu zgorzały.
~~Odęli~~ się jak księżyc na stole, jak ropucha.
~~Odet~~ wary.
~~Oddał~~ mu wet za wet.
~~Oddał~~ mu za swoje i z nadmiarkiem.
~~Oddział~~ z nasypką — z zubem — ~~w jego~~ ręce.

~~Odeszła~~ ~~mię~~ swoje rola.
~~Odpadł~~ go jak zła sieluny na zatoniu. ... ~~zmyty~~
~~Od~~ ~~[illegible]~~ wiosna nie hapuje.
Od głowy ryba śmierdzi.
~~Odpiekł~~ mu się.
~~Od~~ ~~deski~~ do deski przeczytał książkę.
~~Od~~ ~~[illegible]~~ do rzemyczka, od rzemyczka do koniczka.
~~Odmiana~~ do pogardy.
~~Odmien~~ do rogu, kto ho go ołupi, chwała Pu Bogu.
~~Od narimy~~ ~~odchodzę~~
~~Od~~ ~~mana~~ dalekich krajów, nie porzucaj obyczajów.
~~Odpędził~~ sadzilo go jak kota od mléka
~~Odpowiada~~ z wolnej nogi.
~~Od~~ ~~[illegible]~~ go z pustym ~~[illegible]~~
~~Od~~ przybytku głowa nie boli.
~~Od~~ ~~[illegible]~~ cdnie boleści, od wszego smutku
~~Od~~ ~~Św~~ Anki, zimne poranki.
~~Od~~ ~~Św~~ Grzegorza, pójdzie zima do morza.
~~Odszedł~~ jak zła sieluny na zatoniu.
~~Odszedł~~ jak zmyty — z kwitkiem — z wstydem —
~~Odwaga~~ połowa gry.
~~Odważny~~ jak żaba na wodę.
~~Od~~ ~~[illegible]~~ grosie uszedł.
~~Od~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ do ~~[illegible]~~, aż ... miarka.
~~Od złego~~ piątnicą bierz i plewy — i tyła —
~~Od~~ ~~tego~~ wołowarza bogato rawyś, pieniądzy mało.
~~Ognopal~~ ~~[illegible]~~ jak może — ostatecznie.
~~Ogląda~~ się na ostatnie kołka.
~~O~~ głodzie, nie chce się mi Wojewodzie.
~~Ogolił~~ go bez mydła — bez brzytwy.
~~Ogorzały~~ mu ślurzy dla.
~~Ono~~ ~~mu~~ nigdy na przysłyge, nie smiej.
~~Oko~~ ~~do serca~~ okno.
~~Oko~~ ~~pańskie~~ więcej robi, niż jego dwie ręce. — ~~Konia tuczy~~.
~~Oko pana~~ nie konia tuczy.
~~Oko~~ ~~Boże~~ swojem pląsem
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

sprzeczać się
~~Ostrożn~~ i kolorach sądzić nie można
~~Ośmiela~~ wrócić, do góry idzie.
~~O Łasku~~ nie stoję, gniewa się, nie dbę.
~~Ołeju przylał~~ do ognia.
~~O mało~~ włos nie zginął — ~~nie dopiął~~
omyliła —
~~Omyliła~~ go nadzieja.
~~[illegible]~~ opłapani
~~O mięsie~~ do ładu nie pozywają.
~~[illegible]~~ to jak na kato.
~~[illegible]~~ na jałowej krowie cielę wymłoczył.
~~On słyszy~~ jak trawa rośnie.
~~On swoją~~ śmiercią nie zginie.
~~On też nie~~ wypadł sroce z pod ogona.
~~On wiary~~ nie złamie wiary.
~~On wie~~ wiele w kozie mięsa
~~Opatr~~ mu wszystko idzie.
~~[illegible]~~ porządnie
~~[illegible]~~ się jak szkoła — jak prawe.
~~[illegible]~~ jak węża —
~~Opuściany~~ też na żurku — kawałek chleba.
~~Opuścił~~ się jak dziewońska cała.
— ~~Opadł mu rze~~
~~Opuścił~~ świat — wszy — ręce — na wszystko — jak pijany portki.
~~Opływa~~ we wszystko jak pączek w maśle.
~~Organista~~ z bakałarzem, zjedli kluski — ciele — z ołtarzem.
~~[illegible]~~
~~Osiadł na~~ koszu — na lodzie.
~~[illegible]~~ jak gołąb — od kilku potem — na urzędach. —
~~Osiodłał~~ go jak konia.
~~Osieł~~ najpoważniejszy jest ze wszystkich zwierząt.
~~Oskomina~~ ma na to. — ~~[illegible]~~
~~Ostał~~ jak śledź.
~~Oskubać~~, karczma we wsi.
~~Ostatnia~~ koza, z wozu.
~~Ostatnia~~ koza, trzymaj się wozu.
~~[illegible]~~ szeroko niego zdarł.

~~Ostatnia~~ w kieszeni.
~~Ostatki~~ kiem gonić.
~~Ostrogami~~ konia, dałkiem sługę, groźbą chłopa, do czułości przymusić.
zagubił —
~~Ostrzy~~ sobie zęby na niego — nato.
~~Ostrożny~~ dzisiaj swoje zęby, i żadnego nie przegnał.
~~[illegible]~~ gręża, w innym afera
~~Ostrzem~~ potem.
~~[illegible]~~ go.
~~Otworzył~~ mu oczy.
~~Otworzył~~ późno na wszystko oczy.
~~Otwarte~~ ma pole.
~~Otwiera~~ — otworzył mu pole.
~~[illegible]~~ rachowane wilki bierze
~~Owieka~~ mowa, a wilk też — a wilk więcej.
~~Ożenił~~ się, głód z pragnieniem.
~~Ożenił~~ się, równy z równą, przyjaciel z przyjaciółką.
~~Ożenił~~ się, ryło, diabli mu po tem było.
~~O żywych~~ rzadko gadaj, a o umarłych nigdy.
~~[illegible]~~ jest uwarzony i upieczony
~~Ogarnął~~ się z biedy.
~~Opiekun~~, najpiękniejszy.
~~Od Anna~~szasza do Kajfasza.
— ~~[illegible]~~ na to zadzwonił.
— ~~Ostrzał~~ z zadziwienia.
~~[illegible]~~ nie ma w mowie, co tam ten w pysku.
— ~~Orzech~~, stołowisz, niewiasta, jednym liszkatem żyją, nie dobrego nie czynią, kiedy ich nie biją.
~~[illegible]~~ przemysłem, a ten ostrogami, wygodza dobrze
~~O Bogu~~ bezpieczniejsza wierzyć, niżeli się badać.
> ~~Ogromny~~ zwierz na oprzed drobnego zwierza mucha nie spojrzy.

~~Pchami~~ go wszystkają — wytykają —
~~Pan nie~~, ani ogórek w lampie.
~~Pala~~ [illegible] i zdrowia, to szkodna umowka.
~~Pana~~ Boga nie gniewaj, i diabła nie drażń.
~~Pan~~ Bóg dał, Pan Bóg wziął, niech bądź [dzie Jemu Panu pochwalone]
~~Pan~~ Bóg go nie chce, diabli się go boją.
– ~~Pająk~~ i z róży nawet truciznę zbiera.
–1. ~~Pańsko~~ tak który umie w Polszcze w karty grać, w trzech krasić, w kloszu zalecać się, obejdzie się bez służby
~~Pan Bóg~~ naznaczył jarmarku, a diabeł przymarku.
2. ~~Pan~~ Bóg zdrajców nie miłuje.
1. ~~Pan~~ Bóg stary gospodarz.
~~Panie~~ Boże nagrodź tyle dziesięciorо.
~~Panie~~ Boże zapłać.
– ~~Panie ojcze~~ [illegible] przeznaczamy was, i nas przy was.
~~Panna młoda~~, jak jagoda; — [illegible] stara —
~~Panna stara~~, co urzyje, to rozpara.
~~Panna~~ gdyby pączek róży —
~~Panna~~ na czasie — kojrzata.
~~Panna~~ pod wąsem.
× ~~Panna~~ z mlekiem
~~Pan~~ drze chłopa jak łupa, diabeł pasie jak barana.
~~Pijanica~~ [illegible] żony swojej nie pozna.
~~Pastuchy~~ — przeczysz na wągbie.
~~Panie ojcze~~, Boga się bójcie.
~~Pamięć~~ poznana po sługach i po długach.
~~Pan~~ ~~od~~ morza do morza, tylko brzegi nie jego.
~~Pańska~~ jeść, chłopska pić.
~~Pańska~~ laska na pstrem koniu jeździ.
~~Pańska~~ prośba za rozkaz stanie.
– ~~Pan, nie pan~~ ale szafarz, więcej sług ma, wielu musi dogadzać żołądkom.
~~Panie oćcze kłaniam~~ was, A przy was i nas —

P. ~~Pan starszych~~ kaczek czubatych wron
~~Dawniej~~ głupiemu — i kpu wszystko ujdzie.
— ~~Pańskie~~ oko konia tuczy.
— ~~Pan kazał~~ postraszyć, a słudzy zabili
~~Patrz~~ [zagląda] gdzie się z łomniną turzy.
~~Patrz~~ każdy swego, nie korzucha mego
~~Patrz~~ lepiej swego, nie nosa cudzego.
~~Patrzaj~~ [illegible] [albo dziś] z siebie
~~Patrzy jak~~ rozbójnik [illegible] wszystkie.
~~Patrzy~~ mu z oczu jakby wsi spalił.
~~Patrz~~ [illegible] wilge.
~~Patrzaj~~ tego, z czego masz chleb.
~~Swego~~ [illegible] nie wtykaj się do cudzego.
~~Patrzy~~ na to, jak wrona w kość.
~~Patrzcie~~ to, jak żółw w swoje jaja.
~~Patrzy~~ ~~na~~ to [illegible] pary.
~~Pawiu~~ spojrzyj na swoje nogi.
~~Pewniejszy~~ wróbel w ręku, niż wrona na powietrzu.
~~Pieniądz~~ nie trzeba mierzyć.
~~Piękne~~ rzeczy, a nie drogie.
~~Piękne~~ za nadobne.
~~Pieczone~~ gołąbki nie pójdą same do gąbki.
~~Pierwszy~~ [illegible] [kiedy nie leżą na kupie] —
~~Pieczone~~ [illegible].
~~Pierwszy~~ nie wołany na obiad wygrana.
~~Pierwszy~~ rybki, potem ptaka.
~~Pierwsza~~ miłość od siebie.
~~Pierwszego~~ impetu nie opuszczaj. [Bliższa sobie niż swoim]
~~Pieniądze~~ [illegible] złoty za złoty.
~~Pieniądze~~ pole dla [illegible].
~~Pieniądze~~ posiadliństwo, jak nabożeństwo
~~Pies~~ psu [illegible].
~~Pies~~ nie żyje, póki nie zawala.
2 ~~Pies nie~~ swoich śmieciach śmielszy.
~~[illegible]~~ nie [illegible] [illegible].
~~Pies~~ [illegible] echa, a wiatr niesie.
~~Pies z psem~~ [illegible] [illegible]
~~Pies z~~ [illegible] [illegible] nie [illegible] przyjmuje.
~~Pies~~ [illegible] [illegible] z księdzem
zawsze się [illegible].
~~Prosi~~ się zmienia, jak [illegible] zmyszle.

Pijany i dziecię zawsze prawdę powie.
Pijany ani z głodu ani z pragnienia nie umrze
Pijanemu trzeba z drogi ustąpić.
Pijany wierszy nie składa.
Pij, gdy, nie mów nic.
Pij piwo, któregoś sam nawarzył.
Pij, pij, dopiero gdy krowa stara nie bieży
Pij, a nie rzyj.
Pijaństwo nie czyni wprawdzie złej w człowieku natury, ale ją odkrywają
Pije jak wodę, jak wodę
Płacze jak diabeł dobrej duszy.
Płonie jako, choćby gorzała wieś.
Płony pieniądz łacno się podział, łagodnego pola
Pisarz urzędu – pracze – koszuli nie brali się.
Pisał złotem
Pisz i pisz, z jednego pana Pisarza lepszy.
Płacze musi szczęście.
Płacze jakby mu było dwie lecie.
Płacze trzy po trzy. — Płacze kwatli, opatki.
Płatka twoja dusza
Płocie bronią ludzi.
Pływa jak bóbr.
Płótno tylko na wierzchu.
Pociągnij jak księży sługa przy misce
Pochlebstwo gorsze od trucizny.
Pochlebstwo oczy mrużę.
Podali sobie rzecz — dłonie bratersko.
Podarł nam rękę — sposób do życia
Podział bez na siebie samego.
Podgórska robota
Podarcie łez...
Podarowizny na rączkach koni jeżdżą
Początek mądrości, bojaźń Boska.
Pod Ruskiem zmięszała się krew z otoz
Podkopał jego szczęście.

wiem.
Podczas nocy ciemnej nie jest gość przyjemny.
Podobieństwo, jak pięść do oka.
Podczas wszystkiej wojny prawa milczą.
Podeszłemu spodziewać się pogody.
Podłemu stronę się zrobię
Podobne do siebie jak dwie krople wody.
Podobnym obiedzie nie spodziewaj się dobrej wieczerzy.
Podjąć się nie swojej rzeczy.
Podobieństwo jak pięść do nosa
Podobny jakby mu z oka wypadł.
Podobny, podobnego maluje.
Podłeś, gdzie nie możesz przeskoczyć.
Podział, szczęśliwą się rozszedł
Pod się ogon.
Pod siebie wszystko garnie.
Pod słońcem nie ma lepszego człowieka.
podpadł go zmailu – Podszywa się pod jego imię — podszył się pod niego
Po formanie bez zostanie, bez zostanie, po jurysie piórko, a po księdzu każdym zmarłym diabeł weźmie wszystko — wiórko.
Po formanie bicz zostanie, po szewcu kopytko, po jurysie, po zakonniku, weźmie diabeł wszystko.
Pogrozić mu palcem w bucie.
Pogryzł pies kość, i ma dość. kupieczny
Pojmany musi szyję.
Pokazać uszy po sobie.
Pokazał go rany (nieubrawna) gniew — zniewagę.
Pokazał słabie
Pokazać się nie ozy dla tez wskazał na zosty

~~Pół~~ [illegible] pół kozy, niedowiarek Boży.
– ~~Polski~~ most, niemiecki post, żydowskie nabożeństwo wszystko błazeństwo.
– ~~Polacy~~ póki chwaleni, póki bitni.
– ~~Połowiczny~~ jak bolączny, nieprzyjaciel.
~~Południe~~ robi liczby zegar, a wieczór sam przyjdzie.
– ~~Pojechał~~ cielęciem, wrócił wołem.
– ~~Pojechał~~ wołem, wrócił osłem.
~~Pokrewna~~ przyjaźń, jak marcowy ~~pra~~ lód nietrwała.
– ~~Po~~ [illegible] umarłym złej kary.
– ~~Pójdzie~~ luba do wójta.
– [illegible] z tej rady – z tej lupy nie wina.
~~Polega~~ na nim, jak na Zawiszy.
~~Pokazał~~ mu dudka na kościele — ~~szczy~~ ~~piec w kieszeni~~ — szczupaka na wierzbie.
[illegible] się napijwasz.
~~Póki komu~~ szczęście służy, przyjaciół mu wiele służy.
~~Póki~~ świat światem, nie będzie nigdy Niemiec Polakowi bratem.
~~Pokora~~ [illegible] — ~~Niebiosa~~ przebija.
~~Pokorne~~ ~~cielę~~ dziecię dwie matki ssie.
~~Pokornej~~ żonie, mierz się nie umie.
~~Pokorny, jak trusia...~~
~~Pomagającemu~~ zawsze P. Bóg dopomaga.
~~Pomagaj~~ Panie nasze pobranie.
[illegible] kukiełka chleba.
~~Pomienił~~ się stryjek dostał za siekierkę kijek.
[illegible] co po palcach.
~~Pomieszał~~ ~~wszystko~~ — światło pielgrzym z kapustą.
~~Pomieszał~~ popiół z węglem.
– ~~Pomoże~~ to, jak umarłemu kadzidło.
~~Pomimo~~ na ozdobienie dobrodziejstwa, a nigdy [illegible] stronę.
~~Pomału~~ na chudym koniu dojedzie.
~~Pomów~~ miałem szukać konia, po nim miałem mężu żony szukać dostać.
~~Po nici~~ kłębka dochodzą.
Poobiedzie lekka — musz twarda.
~~Podwietnice~~ trzeba na razem konia jechać.
~~Pojmie~~ wynijdzie — wyniszczając.
~~Pojmując~~ tak onto ~~mnie bez~~ insze miesiące — do śmierci.
~~Po południem~~ obiedzie nie daleko zajedzie.
~~Po pierzu~~ poznać ptaka.
~~[illegible]~~ jak grawski wożeniu
~~Po pracy~~ miły odpoczynek, tym barziej miłszy, kto wolny posiada kominek.
~~Porwał~~ się z pieca rano.
~~Pośpiesznym~~ książę gardło, co zobaczy, tak żarło.
~~Pop~~ swoje, czort swoje.
~~Popuścił~~ mu cugli.
~~Posagów~~ teraz szukają, a o cnoty mało dbają.
~~Poślij~~ go do Paryża osiełka tępego, jeżeli był osłem, tam nie będzie koń z niego.
– ~~Po sercu~~ go pogłaskał.
~~Posłać~~ jeża po drożdże.
~~Posmarował~~ mu ręce.
– ~~Posępno~~ jak po kądzieli — jak w [illegible].
~~Po śmierć~~ by go posłać.
~~Postrzyżemu~~ do wierzy, — na wolę.
~~Postępuje~~ z nim jak po brzytwach.
~~Posadzić~~ drogę, a wątku mało.
~~Postawił~~ go na nogi.
~~Postawił~~ kozła — ~~mamę~~ — na okole.
~~Postawił~~ uszy do góry.
~~Po [illegible]~~ [illegible]
~~Potrawa~~ gośćmi, położyć [illegible]
~~Potomy~~ dużo, a matki mało.

~~Postępuje~~ żółwiem krokiem
~~Postępuje~~ z pieca na łeb.
~~Porwał~~ się, jak z motyką na słońce.
~~Porwał~~, jak zła siekierę na natomiu.
~~Poszedł~~ do morza po wodę.
~~Poszedł~~ do Torunia po rozum.
~~Poszedł~~ na grzyby. — ~~z kozikiem~~ —
~~Poszedł~~, jak zmyty.
~~Poszedł~~ w przysłowie. poszło w ...
~~Poszło~~ mu ponosie — ~~nie~~ po myśli
— ~~wszystko~~ wspak.
~~Pod borem~~, uschnie chusta na płocie
~~Pod wodą~~ wiedze, wyszedł bydło, przyjdzie
~~Pod~~ kaniuszkiem, pasą na owsisku.
~~Pod~~ kapeluszem, każdy łeb w kapeluszu,
~~Potem~~ ujemy z sobą
~~Po Tatarsku~~ się z nim obszedł.
~~Po tłustej~~ kuchni chudy testament.
~~Potrzebny~~ tu ~~jak Che~~ koło u woza —
jak ~~Piłat~~ w credo — ~~jak~~ diabeł
w Częstochowę — ~~jak dziura w moście~~ jak piąta noga.
~~Potrzebie~~ konia nie ma.
~~Potrzeba~~ prawo łamie — ~~jak~~ ... wyż
~~Potrzebie~~ prawa ustępują.
~~Potrzeba~~ ich uciągł.
~~Pół~~ ...
~~Póły~~ wodę nosza, w dzbanie, poki
ucha stanie.
~~Póki~~ wszyscy szczęśliwi, póki w twoim mieszku ozują.
~~Po wiejsku~~ broni, poznał sierpnierza.
~~Powie~~ ... — ... w długach ... nie ma.
~~Powiedział~~ chuda, jakby uda.
~~Powiedział~~ ... że to będzie
piękna para
~~Powiedział~~ Jaskółka, że niedobre
są wspólki
~~Powiedział~~ mu kreślko a... — Pater noster

~~Powoli~~, dalej zajdziesz.
~~Powarzy~~ to, nie kiełbasy.
~~Powstał~~ nie z roli ani z soli, ale z
tego co go boli.
~~Pozbył~~ ... grzechów.
~~Poznać~~ po gnaniu bydła, bo zegaru
nie ma.
~~Poznali~~ się na farbowanych lisach
~~Pozna~~ gracza w polu.
~~Poznać~~ pana po cholewach
~~Poznał~~ swój swego, duchowny
duchownego.
~~Poznali~~ się na sobie.
~~Poznać~~ wnet z mowy, jakiej kto
głowy.
~~Pozwolić~~ świni grzędy, to jej się zachce wszędy.
~~Pozna~~ wilka choć w baraniej
skórze
- ~~Pozna~~ pana po sługach i po
długach
~~Pozna~~ ptaka z pierza — z głosu.
~~Pożera~~ go oczyma.
~~Pożal~~ się go Boże — żal się Boże.
~~Pożycz~~ ... dziecku ... z ... mi.
~~Pożyczka~~ robi z przyjaciela nieprzyjaciela.
~~Pragnie~~ tak, jak kania dżdżu.
~~Prawda~~ się nie utai, jak szydło w worku.
~~Prawda~~ wyjdzie jak oliwa na wierzch.
~~Prawda~~ to jakby psu pręt bodły.
~~Prawdziwe~~ męstwo, iż na niebezpieczeństwo.
~~Prawa~~ ptaki długi, a rozpuszka je
powiąże.
~~Prawo~~ o żelaznym wilku.
~~Prawdy~~ ~~a żartów~~ jako soli używaj, bo często przesolisz.

~~Prawo~~ jak pajęczyna, Bąk się przebije, a na muche wina.
~~Prawo~~ nikogo nie ubezy.
~~Prędzej~~ mi włosy na dłoni wyrosną.
~~Prędzej~~ chudy zdechnie, niż tłusty zchudnie.
~~Prawo~~ w swojem kwajunie popłaca.
16 ~~Próżną~~ się karmi nadzieją.
~~Prostak~~, z krzywego drzewa.
~~próżnym~~ słowy go zbył.
~~Próżne~~ gnieżdź bez sił.
~~Próżne~~ po ściawaniu.
~~Próżno~~ się chwalić, gdy nie ma czem palić.
~~Próżna~~ chwała u drzwi chata, nic nie robiła, było się chwaliła.
~~Próżnowanie~~ matką wszystkich grzechów
~~Próżnowanie~~ nie ubuczy
~~Prosta~~ droga najkrótsza.
~~Próżno~~ sobie głowę łamać.
~~Próżno~~ sobie głowę tem nabił.
~~Przebiegł~~, jako szwed przez Polskę.
~~Przebiera~~ jak Organista na Organach
~~przebiera~~ przeżuwa) ~~jak~~ w gnitkach.
~~Przebierała~~, przebierała, aż jej się dostał mamrata.
~~Przebrał~~ miarę ~~Przebrała~~ mu się cierpliwości.
~~Przedała~~ ~~Przedała~~ mu drogę.
~~Przedała~~ wołu i konia, kupiła sobie tygonia.
~~Przed Bo~~ gospodarstwem Boskiem ciężko się do miski dociśnąć
~~Przed cudzemi~~ wrotami słońce świeci, a przed swojemi nie chce
~~przed cudzemi~~ wrotami śmieci zamiata, a przed swojemi ich nie widzi.
~~przed czasem~~ szukać prawdy, tłędziść.
~~Przebrało~~ mi się cierpliwości.
— ~~Przeciw~~ wodzie płynąć trudno.

~~Przedaj konia~~, a siedź w domu.
~~Przedaj sobie~~ warzydło, a kup sobie stali pysk.
~~Przed sieciami~~ ryby łapać.
~~Przed psami~~ konia nie odrze
~~Przedniej~~ rzeczy, a nie drogie.
~~Przed siwą~~ głową powstań.
~~Przed świnie~~ pereł nie rzucają.
~~Przed upadkiem~~ przychodzi pycha.
~~Przed wschodzącem~~ słońcem zachodzące ustępować musi.
(~~Przed wszystkiem~~ jakiej sprawy, oddaj Bogu honor prawy.
~~Przed zazdrością~~ ludzie w niebie nie będą.
~~Przewraca~~ przerzuca innych oczami.
~~Przeniósł~~ się do wieczności na tamten świat.
~~Przepadł~~ jak kamień w wodę wrzucił.
~~Przepadł~~ kozak z dudami.
~~Przepadł~~ jak szwed pod Połtawą.
~~Przepełnił~~ miarę.
~~Przepłynął~~ morze, a przy brzegu utonął.
~~Przeprowadził~~ go / przez praszczenta).
~~Przerobił~~ go na swoje kopyto.
~~Przerzucił~~ go ~~go~~ nogą
~~Przewróciła~~ musi karta.
~~Przewrócił~~ wszystko do góry nogami.
~~Przewrócił~~ go przez łeb.
~~Przeszył~~ mnie wskroś oczami
~~Przetarł~~ mu oczy.
~~Przetarł~~ wytartki się między ludźmi
~~Przez imaginacyą~~ pojechał na konfederacyą.
~~Przez pajęczynę~~ bąk się przebije, a mucha uwięźnie
~~Przez palce~~ szpary ~~na~~ na mego patrzy.
~~Przez~~ sług do panów, przez Świętych do Boga.
~~Przez które~~ go poznał.

~~przewrócił~~ przyszła karta. ~~Przeszedł~~ przez różne koleje. *(nad linią: przeszłość doświadczenia)*

~~Przy~~bywa gospodarz — mu — ~~przymawiać~~ kto przyjdzie w której porze — przybywa, gdy szwankuje u niego zęby.

~~Przy~~bywaj; śliś się, póki co na misie.

~~Przy~~pięli mu skrzydeł — czuba —

~~przyjaciel~~ przyszli przez przyjaźni. ~~Przyprawić~~ mu się zręcznie do głowy.

~~Przyprawia~~ motyka gracy, a oba jednacy.

~~Przygody~~, naucza zgody.

^ przyjęło to ~~Przyjaciołom~~ wszystko wspólne.

~~Przykazał~~ pomyśl, że to już pierwszy chorągiewki … na weselu.

~~Przyjedzie~~ ~~przyjaciel~~ [illegible]

~~Przyjdzie~~ przyjdzie czas, przyjdzie i rada. Przychodzi czas, co to inszy.

~~Przyjdzie~~ kiedyś koniec każdemu na koniec.

~~Przyjdzie~~ koza do woza.

~~Przyjdzie~~ i na niego kryska — kolej.

~~Przyszła~~ kryska na Matyska.

~~Przyjdzie~~ Maj; przecie bydłu daj.

~~Przyjdzie~~ Kwiecień, ostatek z gumien wymieciem.

~~Przyjdzie~~ Marzec, umrze starzec.

~~Przy~~jednem ciepłe wołki rozpuszczona, a błoto się zsieda.

~~Przy~~jednem ogniu dwie pieczenie upiekł.

— ~~Przybyli~~ owca na twarzą stopę.

~~Przy~~kopie najlepiej litości zbierać.

~~Przykład~~ lepszy jak nauka.

~~Przyjaciel~~ szczerze czasem bywają przeciwny, niż sama zwada.

~~Przyjaźni~~ z żarty nie zawsze uchodzą na ucho.

~~Przyłóż~~ do tego grosz, a będziesz miał kotłu.

~~Przylgnąć~~ do oczka

~~Przy~~gnął do niego duszą i ciałem.

— ~~Przylepił~~ się do niego jak smoła.

= ^ ~~Przyjaciela~~ w potrzebie poznasz. *(nad linią: … do niego jak kleszcz)*

^ ~~Przy~~ niewolny pacierz Bogu nie miły.

~~Przypisał~~ go własny kat.

~~Przypadł~~ mu do gustu — do smaku —

~~Przypisał~~ aż do szabli.

~~Przy~~piął bukiet do korzuszka, by mu cieplej było.

~~Przy~~piął mu łatkę — ~~popręga~~. *(nad linią: mu przyprawił; ~~przyczepił~~ mu)*

~~Przy~~piął się do niego, jak pijawka.

~~Przy~~piekł go. — ~~Przypiekł mu boków~~ —

~~Przy~~piekł mu boków.

~~Przy~~smaku wymarzy głód i praca.

~~Przy~~wiódł pies ogon.

~~Przy~~szedł do siebie.

~~Przysięga~~ Pana Boga nie oszukasz.

Przyszedł na ludzkie szczęki — zęby.

~~Przyszedł~~ jak z sionki po ogień. *(nad linią: ~~przyszedł~~ do kościoła, świece gasić.)*

~~Przy~~szedł na niego czas. — kolej

~~Przy~~szedł z drwi, kiedy miał co brać.

~~Przyszli~~ z sobą na złe słowo.

~~Przyszła~~ też na niego kolej. *(nad linią: ~~Przyszła~~ kryska na Matyska.)*

~~Przyszło~~ mu orzech zgryźć.

~~Przyszło mu wszystko, jak~~ [illegible]

~~Przy~~prawił mu rogów — czuba.

~~Przy~~trącił mu czuba.

X ~~Przy~~jdzie czas, przyjdzie i rada.

~~Pszczoły~~ wygryzł.

~~Przystoi~~ ~~[illegible]~~ [illegible]

~~Przy~~głowy wesoła, wnet biesy.

~~Przy~~ [illegible] … do nieba

~~Przy~~ notku od mleka.

~~Pułapka~~ mu wyrządził.

~~Pu~~ drogi nie pokaże.

~~Pu~~ oczy zaprzedał.

~~Przy~~ zgonu zaluzgać nie umie *(nad linią: zawiązać)*

~~Przy~~ na niem wiesza.

~~Przy~~ z niem pasie.

— ~~Pszenica~~ w mondurze, szlachcic w siermiędze.

~~Ptaka~~ mai w głowie.

~~Ptaszy~~ jeszcze w lesie, a on już rożenki struże.

~~Ptak~~ którzy chce na dwóch drzewach usiąść, na ziemię spada.

~~Ptak~~ w ręku lepszy, niż dziesięć jeszcze 34

nie

nie złaźconych.
Prędzko zrobił, a zjadł wołu.
Płaszczem swoo wyleci ale go nie wciągnie choćiaż i ro.. par wołow do niego zaprzągnie.
Puścił mimo siebie — mimo uszow. (pytaniem)
~~Puścił na wiatr~~ Puścił to na wiatr.
Puścił się na ślepy los.
Puścił wilka do obory.
Puścił (mimo siebie. w zapomnienie. — wodą w tok) wszystko w niepamięć —
Puścili go przez suchy las.
Puść się na morze, a nauczysz się modlić.
Puścił go na grzyby — z dymem (knutkiem)
Pusto jakby po Tatarach
Pysznej na dwa szpyczy, a w pięty zimno — a wszy na palec —
2 Pycha (duma) uprzedza upadek
1 Pycha rzczej ustępuje, niżeliby miała coś z tyłu.
— Pod ... miejsce, napije się wół na ścieżce.
— Przyłożył mu plaster na ranę —
Ptasiego mleka tylko i makowej kaszy mu brakuje.
Pustki w głowie — w brzuchu.
— Pokaże co mogę, upije się i zawiąże drogę
— ... tego z czego masz chleb.
= Próżne miejsce zastępuje.
= Próżno nie mi zawala.
... wszak za się — wytykają
— ... siedzi na dnie
— Przyjmij pięknie w niedzielę święty.
— Przy łopatce, jakby mu ... car.
= Przetrzebił ich.
— Po ciemnej nocy, jasny dzień świeci.
= Przywarł się, jak zając pod miedzą
— Pozory często zwodzą — myląc ludzi
... w głowie — w kiszeni —

= Prawda oczy kole — ~~Prawda siedzi nadnie~~ w winie.
— Przespać się lepszą porę.
— Przemarnował wszystko
— Przemokł do nitki — jak flis.
— Przysiągł go.
— Przytrzymał się. (ptakiem)
— Patrzy na niego, jak na raroga — jak wróble (na sowę)
— Patrzy na siebie, jak pies z kotem.
= Proch jesteś, i w proch się obrócisz
— Przyjdzie czas, przyjdzie i rada.
— Przepadło jak kamień w wodę. ~~Przepadło jak ptakiem zkant.~~
= Proch do prochu wraca.
Pod ... miejsce napije się wół na ścieżce.
= Przyjaźń przyjaźnią, a interes interesem.
— Pani ... czoły nie nauczy, szkoda kto chowa złodzieja do kluczy.
= Pierwsza żona od Boga, druga od ludzi, a trzecia od diabła.
= Przyjaciel nie ma być jako kwiatek, który póki świeży, póty miły.
Przed gośćmi żony nie chwal, czeladzi swej nie zalecaj, z koniem się nie popisuj
— Pijanego świętnica, ubogiego w czas, a skąpego chojność nie zawsze uwierzaj
= Pani ... jeden wypiecze, łaj! ... niewiasta obleczo.
Przejażdżka, Myślistwo, Gospodarstwo, potrzebują rannego wstania.
~~Praca,~~ umiejętność z dostatkiem; A lenistwo, chorobę z nędzą przynoszą ludziom
— Prześcigną wszędzie gdy swą stawę czuje, By orzeł zawsze, w górę przepatruje.
— Pieniądze, skarby, dobre mienie mienie Stawa poczciwa, ta na wiek i słynie.
= Pan dobry, żartobliwy, Chleba nieżałujący, Bez dobrego sługi zaciągnie

pas, ... dawniej godziny na ... co wina do wysypanego piasku: stąd dawne wyrażenie „godzina wyciekła"

R

Rabiądobrze, brzy tonąc, szkoła.
Rachowane owce wilk bierze
Racz Bóg żegnać.
— Rumiany jak złoto.
Radaby dusza do raju, Ale jej grzechy nie dają.
Rada gęba kiedy pan śpi.
Rana zrasta, a szkoda szkoda.
Rana rozum ulegodzi, ale nie połowa szkody.
Raczkiem gdzie nisko, powoli gdzie śliskło.
Radby go w łyżce wody utopić.
Radby mu miejsce uzłocić.
— Radzi w pokoju, a szabla w boju.
Radby mu nieba przychylić.
Radby się w ziemię skrył — zakopał w mysią jamę.
Radość: mu, jak wszawemu korzuchowi.
Radzi mu, raz na przyjściu, drugi raz na odejściu. — jak wrzodowi.
Ralia spiekła.
Rad by się tego nie jął.
Raz mu łoty, puchlina, niedolitona zadek wypina.
— Raz zawsze daje rzeczy grzeszne, koty
Raz niepomiernie raptem do niej, nie zważając choć się broni —
Raz poruszona wszy noże, trudność poprawi.
Rzadko bywa pana w Czerwcu.
Racja fizyka, nie ma kucha bottow.
Raz z kulki, drugi raz bez kogucika.
Raz wody, a drugi raz głody.
Raz się rżona u tna, bo drugi raz już nie ma co.
= Rumnego u wstania, wrzeć nego ożenienia nikt nie pożałował.
Raptem do niej nie uważaj choć się broni;
— Rączki wszelakiej, a Boga wzywaj.
Ręce pełne, serce próżne.
Rzec ma do wszystkiego związane
Ręce wodzi między niemi.

R Rękami pełnemi przyjaciela się uściśnie.
— Ręce mnie bolą od pokazywania
— Redde quid debes, et non scarpa beris
Regularność konia tuczy.
— Ręka rękę umywa, noga nogę wspiera;
— Ręki tu trzeba, nie gęby.
Ręce ręki konie łatwiają.
Ręki tu trzeba przyłożyć, nie wiele próżno gadać.
— Rzemieślniczy mu rzucił. przyzwał go.
Ręka kiwają Boga wzywaj.
— Robota się zdarzyła, jak iża.
Rób w chaszcz a patrz końca
— Robak mu sumienie gryzie
Robi na łeb na szyję.
Robota mu w rękach gore. Ręce z niego koszta, szkodą uprawia.
— Robota mu w rękach rośnie — albo gore —
— Robota jak za pańszczyznę.
Rogata ma duszę.
Rogi mu przyprawiła.
Rogi mu urosły.
Rogi na niem wiszą.
— Robi lelum po lelum — jak zmechana — jak z mięsa (jakby z nosa przywiązał. jak za pańszczyznę)
— Rola ma, kto jej może rady dodać.
— Robota idzie jak z kamienia.
Rok mię uwiezłość.
Rośnie jak na drożdżach.
Rośnie jak chleb przy gębie.
Rośnie mu jak choremu jadło w gębie.
Rozbrat z niem zrobił.
Rozgadał się, jak trzy szeląg w mieszku.
Rozwiązało mu ucho, przywiązał.
Rozgrzało się w sercu proszę.
Rozmiękłaś mości matko, przemaś mości dobrodziejko.
Rozdziewi żaba gębę na łonie, ale go nie zje.
Rozmówili się, jak gęsi na wodzie.

~~Rozparł~~ się jak półtora nieszczęścia.
~~Rozgadał~~ się na wszystko złe — na wszystkie nieprzyjaźnie.
~~Rozpuścił~~ się jak dziadowski bicz (batog na 4 wiatry).
~~Rozlaniał~~ się jak mazur do żeny.
~~Rozumowali~~ się jak gęsi na wodzie.
~~Rozstał~~ się z tym światem.
~~Rozwiń~~ się obwiesie, zwiń się obwiesie.
~~Ruszył~~ konceptem, jak martwe ciele ogonem.
~~Ruszył z kopyta — z Bogiem.~~
x ~~Rumi~~ nie umieją, miluszce, wszystko wypleta.
~~Rutki wieje~~ (stara panna).
~~Ryba~~ chyba, lepsza chleba skiba.
~~Ryby~~, grzyby, taka mąka, (dobra wieś) to dostatnia.
Ryby grzyby wieprzowina, potrzebuja wina.
~~Rozgoni~~ się jak szara gęś po niebie.
~~Rzadko~~ brat bratu bywa sprawcą złego.
~~Rzecz~~ Babińskiej wyprawy.
~~Rzadki~~ Jenilis w świecie rzecz, za zgoda brać.
~~Rzemień~~ się od wody rozciąga, a po wróż się [illegible].
~~Rzecz~~ (Rama niższa jak pitka) wola na łeb, to on na nogi pada.
x ~~Rura od~~ barszczu z dzbana. (...porty, a one mu z grochu)
~~Rzucił kość~~ między psich.
— ~~Rzyma muszę~~ ~~(Rzucił na wiatr ogniem)~~ z burzywita.
— ~~Rzeszyć~~ coś wątować.
— ~~Rzucony~~ w koncepta, jak [illegible] koło. [illegible]
— ~~Rzadza~~, jak gęsi na wodzie.
— ~~Rzesza~~ goni.
— ~~Rannego~~ wstania, wczesnego zesiania, młodego ożenienia, nikt nie pożałował.
— ~~Rozumem~~ guz na brzuchu rodnie, a leni=

wami na grzbiecie.
~~Ryba ryba~~, ptak ptakiem, a człowiek człowiekiem żyją.
~~Rzeczywiście~~ Kiedy wóz przed czasem nie płać, kozi na bory nie przedawaj, żony bez posagu nie bierz.
— ~~Ranne wstanie~~, (wczesne) ranne ożenienie, Zgodne z żoną mieszkanie, Gotuje starości wczas.
~~Rozmiar~~ w lesie, kopija w polu, Miecz na ulicy, Puginał w wieśni: Straszne rzeczy są.
— ~~Robić~~ wstydzić się nie trzeba, Kto kolwiek zażywa chleba.
~~Rymopis~~ cosi wodę czysty, Niesmaczno rymuje.
~~Rzadko rzecz~~ używa, Bez pożytku bywa.
~~Rzadu~~ nie wiele, Gdy panów wiele.
~~Radzi to~~ gonimy, Czego dadź nie chcemy.
— ~~Robota~~, Nikomu nie sromota.
~~Rodzicom~~ dzieci szanować, Powinne i ratować.
— ~~Rozumni~~ dobre ustawy. Niech prostują twoje sprawy.
~~Rozmowa~~ gdy jak nie szna, Droga przy niej śpieszna.
~~Roz~~ ~~ludzi przychodzą~~ smaluje, Ale odchodząc katuje.
— ~~Rozkoszy~~ nie masz wiarować, Jeśli cnoty chcesz dochować.
— ~~Rozmaite~~ rzeczy wszelkie, Czyni małe albo wielkie.
— ~~Roztropna~~ mowa, przy poczciwej sprawie, Jest jako przysmak, przy wdzięcznej potrawie.
— ~~Rozrzutność~~ nie napełni, jak zechcesz nazywać, Jedną stroną wnie lejesz, a drugą wypływie. z Fredra
~~Rozkosz~~ niedowcipu, zaloty szpetnemu, Droga choremu, cel ubicia ślepemu.
— ~~Rozumem~~ za morzem, a śmierć za wrotami.
~~Rozmówili~~ się jak gęsi na wodzie.
~~Rozbić łeb, po łeb~~ —
~~Rozciągnęli się jak~~ Twardowski kantyczka.
— ~~Rozkaz~~ jak Twardowski kantyczka.
— ~~Rozkaz~~ jak dla wołu, a jadło jak dla mrówczeja.
~~Robota~~ nikomu nie sromota.
~~Rzemieślnik~~ co za folwark, wyżywi swego mistrza.
~~Rozpuścił się jak~~ 4 wiatry — jak dziadowski bat.
— ~~Równo~~ winien i wisieć powinien snadnie, Ten co drabinę trzyma, jak ten co po niej kradnie.
~~Rzecz od ludu~~ gęsi rzucitem kamieniem, żadnej nie zgęgała. Tylko ta [illegible] trafił — z kazania ks. [illegible] kaznodziei dominikanów —
— ~~Rozumnie~~ ma i pół tolina.

~~Sadzi~~ się jak husy przez płot.
~~Sam nie~~ [illegible] wie czego mu się chce — [illegible] ma.
~~[illegible]~~ [illegible] nie bierze, [illegible] nie ma.
~~Samo~~ [illegible] jak [illegible].
~~Samo~~ się źle o Boża mękę rozbije.
~~Sam~~ [illegible] przez niewolą [illegible].
~~Samo mu~~ w ręce wpadło.
~~Sam~~ sobie pan, sam [illegible].
~~Sąsiad~~ zły za nieprzyjaciela obstoi.
— ~~Ser~~ mara, P. Bóg wiara.
— ~~[illegible]~~ [illegible] rozkazać [illegible] nie można.
— ~~Siągać~~ przez [illegible] do [illegible].
— ~~Siedzi~~ [illegible] jak [illegible] — ~~[illegible]~~ [illegible] mak w snopie — ~~[illegible]~~ [illegible] pierach — ~~jak mało~~ [illegible] — jak na ~~[illegible]~~ [illegible] — jak na ~~[illegible]~~ [illegible] — [illegible] — ~~[illegible]~~ — ~~jak za~~ [illegible] — jak ~~[illegible]~~ [illegible] na [illegible] — ~~[illegible]~~
— ~~Siekiera~~ [illegible], [illegible] będą [illegible].
~~[illegible]~~ [illegible] Boga za [illegible].
~~[illegible]~~ [illegible] ma [illegible].
~~[illegible]~~ mu na karku. ~~[illegible]~~ na [illegible]
~~[illegible]~~ jak kura na jajach.
~~[illegible]~~ na [illegible] — ~~[illegible]~~ na końcu języka.
~~[illegible]~~ [illegible], a z prowizyi żyje.
~~[illegible]~~ [illegible], aż ale [illegible] zdybie.
~~[illegible]~~ [illegible], znają cię.
F ~~Skacze~~ jak wróbel na nitce — ~~[illegible]~~ a [illegible]
† ~~[illegible]~~ [illegible] — ~~[illegible]~~, jak ci grają.
— ~~Sam~~ [illegible], sam sobie rad będzie.
— ~~[illegible]~~ [illegible] na [illegible].
F ~~[illegible]~~ bez głowy [illegible], a rozum bez [illegible] głowy [illegible].
~~[illegible]~~ rozumem, może [illegible].
~~[illegible]~~ [illegible], kto [illegible] wosce.
— ~~[illegible]~~ [illegible] a [illegible] cie: sam [illegible] będę.
— ~~[illegible]~~ [illegible] obłudzie
~~[illegible]~~ go ogoniem [illegible] — chustką [illegible] przez pierzynę.
~~[illegible]~~ [illegible] dwa razy [illegible].

S ~~Skoczył~~ od głowy po rozum.
~~Skoczył~~ przez [illegible], dobre i to.
~~[illegible]~~ z pieca na łeb.
~~[illegible]~~ [illegible] się [illegible].
→ E ~~[illegible]~~ wojewoda, biednego szlachcica wyprze z ogroda.
— † ~~Składają~~ się na niego, jak na nowo= [illegible] dziecię.
~~[illegible]~~ [illegible], aż przechorował.
~~[illegible]~~ [illegible] nie [illegible].
~~[illegible]~~ bolu [illegible] na podeszwy, żeby [illegible] mu [illegible] — portki bolu
~~Skrzypiące~~ koło trwalsze
~~Skrzypi~~ jak kuszka [illegible]
~~[illegible]~~ się w myszy [illegible].
~~Słyszę~~ sądy Boskie.
~~Skrzywił~~ się jak chory na glisty.
~~[illegible]~~ się jak [illegible] w grochu
~~[illegible]~~ [illegible] to nawracał.
~~Ślepy~~ nejdalej dojrzy z obecny, kula= wy najdalej zajdzie.
~~[illegible]~~ [illegible] jego [illegible] sprawiły
~~Ślepy~~ mazur od ciemnej gwiazdy.
~~Ślepy~~ o kolorach nie sądzi
~~Ślepe~~ [illegible] szczęście.
~~[illegible]~~ [illegible] miał ducha, i rozbił się.
~~[illegible]~~ bez słońca, Boga bez Boga widzieć nie można.
~~Słońce~~ nizko, szabat blisko.
~~[illegible]~~, jak panna matkę [illegible].
~~[illegible]~~ od ognia nie przymykaj.
~~[illegible] mu~~ idą jak z [illegible].
~~[illegible]~~ na [illegible] warzy.
~~[illegible]~~ raz powiedziane, [illegible], koni nie dogoniane
~~Słowo~~ [illegible], nie powinno bydź złamane.
~~Słowo raz~~ wyrzeczone, nie powin= no bydź zmienione.
~~Słowo~~ nie [illegible].

~~Słowo~~ szkody nie nagrodzi.
~~Słowo~~ bardziej boli niż rana. =
— ~~Słomiany~~ Ska, dębowego ziemianina zwalczy.
~~Słowo~~ wyleci wróblem, ale go nie wrócisz wołem.
~~Słota~~, ciężko psa wygnać.
~~Słońce~~ z łąk wiatr zawieje.
~~Słuchać~~ panu nie zawadzi, kiedy sługa dobrze radzi.
~~Służba~~ psu drużba.
~~Służyć~~ wiedzę świętej Ewie, bo chodzisz na cholewie.
— ~~Słabe~~ przezoty niebezpieczna innem podwyjcać rojem.
~~Słyszał~~ zedrwonia, ale nie wierolitorem kościele.
~~Słysząc~~ głupie pytanie, nie odpowiadaj na nie.
~~Słyszy~~, jak trawa rośnie.
~~Słysz~~ widz, nie mów nic.
~~Smaku~~, jak (w upieczonym) w raku.
~~Smarować~~ ma cudza praca — bliźni chleb.
~~Smarowny~~ (sługa) chłopa miodem, to on dziegciem śmierdzi.
~~Smarować~~ często, a szyj często. (: szewcowi :)
~~Śmiałemu~~ fortuna służy — sprzyja.
~~Śmiałemu~~ strach serca nie tłumi.
~~Śmieje~~ się (śmiałków przykazuje) czli diabeł na łące się.
~~Śmieje~~ się jak panna obozowa.
~~Śmiechem~~ wady obyczajów karci.
2 ~~Śmierć~~ miał przed oczyma
~~Śmierć~~ w oczy mu zajrzała.
—2 ~~Śmierć~~ i żona, od Boga naznaczona.
—1 ~~Śmierć~~ za ojczyznę miła i chwalebna
— ~~Śmierć~~ nie użyta, bierze nie pyta.
— ~~Śmierć~~ nie wybiera.
~~Śmierć~~ w niczem nie brakuje.

— ~~Smotę~~ ma w węglu.
= ~~Smaczniejsza~~ garść grochu przy spokoju, niż wszystkie biesiady na srebrze i złocie. — Trembecki —
~~Snadny~~ wina kiedy panche.
~~Snidanie~~ (głód przygrymaczy) ~~Sroka~~ musi coś.
~~Sobotniem~~ szlachem, namiedzielny tany.
~~Sołę~~ mu jestem w oczach.
~~Sowa~~ gdy z jastrzębiej, wyżej sokołów lata.
~~Sówka~~ na dachu kwili, komuś umrzeć po chwili.
~~Spadło~~ mu masło z chleba.
~~Spadło~~ z woza, szukać z grosza. (~~spadł~~ mu się zer z woza)
~~Spadł~~ z ambony. — (: kiedy zapowiedź czyja wołano :) — ~~z pieca~~ na łeb.
~~Spadło~~ mu na ponewce.
~~Spalił~~ mu bubę na rzepie.
~~Spracowanemu~~ przy się ukropem zimnej nie doczerpa wodziel
~~Spracowanemu~~ człowiekowi nie wypadnie nic w oko.
~~Spać~~ ~~się~~ (na łeb na szyję) jak zarzznięty.
~~Spitnąć~~ się na mego. ~~Spać~~ ~~na~~ na oba uszy.
~~Spierał~~ mysz na pudle.
~~Spił~~ się jak szewc — jak bydlę — jak sztoh — jak czterej dziewołki — jak bela.
~~Spisał~~ się jak Grabski w tańcu.
~~Splamił~~ swoje imię — sławę.
~~Spiknęli~~ się na jedno — na mego — na jego zgubę.
~~Sporządza~~ zobie jak w piecu.
~~Sprawić~~, jak w Osielu tarq
~~Sprawił~~ ma (fryciowe) juchą tarznie — gorzała
~~Sprężysty~~ jak krzywe drewno.
~~Sprzedał~~ ~~nas~~ kwintę.
~~Sprawił~~ nos jak indor.
~~Spytała~~ się dutky, Maszli boby.
~~Spytała~~ się zima, rzecz, czyliżeś w lecie ~~zimie~~ gospodarzem?
~~Spytaj~~ tylko robotę.

— ~~Świeca~~ przylecieli, będą goście.

— ~~Świnia~~ zawsze przy swojem zostanie, w którekolwiek ciało wlezie.

— ~~Strom~~ w oczy.

~~Stare~~ siodło pod ławę, a nowe na kołek.

~~Stare~~ przyjaciele, stare wino, i drzewa nowe: trawy są najlepsze.

~~Staropolska~~ to jest, cnota nikomu nie zamkniętę wrota.

~~Starego~~ lisa trudno złapać.

~~Stary~~ nie stoi o modę, ale o wygodę.

~~Stara~~ jak krowa po pierwszem cielęciu.

~~Starość~~ nie radość, śmierć nie wesele.

~~Starszy~~ pan Kozłowski, jak pan Baranowski.

— ~~Strzeże~~ [illegible] Polski niż broni Niemieckie.

= ~~Strona~~ jak wryty. — ~~[illegible]~~ [illegible] jak [illegible]

= ~~Stopił~~ mu [illegible] za rożny [illegible]

= ~~Stoi~~ w swojem miejscu.

= ~~Stanęła~~ mu kością w gardle.

— ~~Szklanego~~ drzewa nie napatrzysz.

— ~~Stąpa~~ jak po brzytwach.

~~Stoi~~ nad niem, jak wilk nad owcą.

~~Stoi~~ na pewnych nogach.

— ~~Stawił~~ na karte.

— ~~Stawił~~ nieprzyjacielowi pole.

— ~~Strach~~ ma wielkie oczy — ~~[illegible]~~

~~Strach~~ ma duże oczy. — ~~[illegible]~~

~~Strachy~~ na Lachy.

~~Stracił~~ głowę — pole.

~~Strojna~~ jak [illegible] zawierucha.

~~Strzelił~~ go jak [illegible] jabłko

~~Stracił~~ przed mioty powiększa.

~~Strzela na blachy~~

~~Stroi~~ [illegible] — [illegible] kawon [illegible]

~~Stroi~~ [illegible] jak sobie wcześniej [illegible]

~~Strzeże~~ [illegible] jak się zapowietrzonego — jak wilk od sieci.

~~Stanie~~ [illegible] jak s[illegible] [illegible]

~~Strata~~ rozumu uczy.

~~[illegible]~~ [illegible] żołądek

~~Strugał~~ strugał, aż przestrugał.

~~Strzelecka~~ jak na kozurchy — przypatrznieś

~~Strzelił~~ a nie nabił — bez prochu.

~~Strzeże~~ tego, jak oka w głowie.

~~Strzeże~~ jak wilk nad owcą.

~~Strzeżonego~~ P. Bóg strzeże.

~~Suchy~~ marzec mokry maj, będzie zboże jako gaj.

~~Suchy~~ marzec, maj nie chłodny, kwiecień mokry, rok nie zgodny.

~~Sukienka~~ cztery, cztery [illegible] robi.

~~Sukienka~~ wielkiego dziwo nie [illegible] człowieka

~~Sumienie~~ mu — sobie głowę — mózg.

~~Sumienie~~ [illegible] się z wami, cyganami.

~~Świat~~ opuszcze i pójdę w puszcze.

~~Swego~~ kraju pola każdy orzeł [illegible] swiadom.

~~Święcił~~ się na ochipe.

~~Szczęście~~ zbója.

~~Swędzi~~ na ręce, post na zęby.

~~Swojego~~ na ziemię upadnie.

~~Święcona~~ woda tego nie zmyje — nie skropi.

~~Św. Agnieszka~~, wypuszcz skowronka z mieszka.

~~Św. Agnieszka~~, zagrzeje kamyszka.

~~Św.~~ Gertruda, zaprzęgaj woły do pługa.

~~Św. Katarzyna~~ Adwent zawiązuje; św. Andrzej potwierdza.

~~Św. Łucja~~, dnia przyczynia.

~~Św. Jakób~~, kopę zaczyn — prochu.

~~Św. Jan~~ krzyżem.

~~Ś. Tomasz~~ [illegible], Będzie mi to co i tej.

~~Ś. Bartłomiej~~, owsy potłomił.

~~Ś. Krzyż~~, owce strzyż.

~~Ś. Maciej~~ zimę traci, albo ją bogaci.

~~Ś. Marcin~~ na białym koniu przyjechał.

~~[illegible]~~ Boże Narodzenie po wodzie.

~~Ś. Marek~~, włożył w wodę ogarek.

~~Ś. Michał~~, wichry zpychał — z pola zpychał

~~Ś. Wawrzeniec~~, pierwszy podziemiec.

~~Ś. Wit~~ [illegible] drzewa pistka w życie.

~~Ś. Wit~~, stawił [illegible].

~~Ś. Maryi gałęzie~~, Boże narodzenie po wodzie.

~~[illegible]~~ o Szymonie. Gdy spóźniwszy się
śniegi grudy — Nabawi się pełnej grudy
~~[illegible]~~ poszedł na folwark. Oglądać
żytko czyli ziarnko wszytko.
~~[illegible]~~ mu w oczach stoją.
~~[illegible]~~ bi go język — grzbiet — skóra
~~Świnia~~ kwiczy, a wór drze.
~~Świtka~~ mu w głowie [illegible].
~~Swój~~ swemu mimo woli jest bratem.
~~Swoją~~ się piędzią mierzy.
~~Syty~~ głodnemu nie wyrozumie.
~~Szanuję~~ jak oka w głowie.
~~[illegible]~~ góry mają, chociaż mieć
grzbiet prosty.
~~Szczęściem~~ ukrzywdzony, wyprowadza
miliony.
~~Szczodry~~, z cudzej torby.
~~Szczodry~~, ma gołe biodry, A skąpy
ma pełne boty.
~~Szczęść~~ Boże, od Pana Boże.
~~Szczęście~~ jego na włosku wisi.
~~Szczęście~~ rozum odejmuje, a nieszczę-
ście go daje.
~~Szczęście~~ do pana, wydaje się nay-
większa cnota.
~~Szczęśliwemu~~, szczęście.
~~Szczęście~~ ma rogi, a nędza nogi.
~~Szczodry~~, z cudzej torby.
~~Szczwany~~ to lis — zając.
~~Szelmy~~ Pan Bóg piętnuje.
~~[illegible]~~ ten miły kątek, Z którego ży-
cia twego początek.
~~Szlachcic~~ na zagrodzie, równy
wojewodzie.
~~Szlachectwo~~ bez cnoty, zły [illegible] for-
boty.
~~[illegible]~~ o tym Dawid pisał.
~~[illegible]~~ w najgorszych botach chodzi.

~~[illegible]~~ta jeno niż suchoty choruje.
~~[illegible]~~nica miał druha, i rozbił się
~~Szkoda~~ czasu i atłasu, by się udzierał do parnasu.
~~Szkoda~~ idzie wszystkich.
~~Szkodzi~~ zbyt gadać, i nad to się badać.
~~[illegible]~~ trzewiki niż nogi, słowy
stopy ubogie.
~~Szpakami~~ karmiony.
~~Szpetna twarz~~ zwierciadła nie potrzebuje.
~~Szkolne~~ gospodarstwo, a [illegible] hetmań-
stwo oboje nie pewne.
~~Szuka~~ czego nie zgubił.
~~Szukać~~ tego w worku małe
~~Szukać~~ dnia wczorajszego.
~~Szukać~~ igły w brogu siana.
~~Szukać~~ [illegible] na nim.
~~Szukać~~ wiatru po świecie.
~~Szydło~~ się w worku nie utai.
Szyki mu się połamały.
~~[illegible]~~wego czeka — co nad niem
wisi.
~~[illegible]~~je językiem.
~~Święty Boże,~~ nie pomoże.
~~Sandomierskie~~ mury waliły się z gór, waliły
się nagle, hola hola diable.
~~[illegible]~~ się, jak [illegible] w grochu.
~~Skonały~~ mu słowa na języku.
~~Skarałeś~~ mnie Boże marnie, kogo ja nie
cierpię, to się do mnie garnie.
~~Szpetną~~ twarz cnota przyozdobić może.
Ale niemocy głód [illegible] nie pomoże.
~~Śmiały~~ ~~[illegible]~~ zdrowie ma bije, ale śmielszy
co się żeni, a nie ma nic
~~[illegible]~~, bywałemu i wielkiemu panu
musi człowiek wierzyć.
~~Starzy~~ ludzie sobie lat przyczyniają,
a młodzi ujmują.
~~Słowo~~ rzeczone, dziewictwo stracone,
i czas który minie, z wodą co upłynie, ni-
gdy się nie wracają.

— ~~[illegible]~~ szy kur na swoich smieciach, niż na cudzych śrotach.
~~[illegible]~~ z ienniwa. Pan z tłaszy Jednacy są.
— ~~[illegible]~~ życzyć dla zpadku, Na złe radzić dla datku, Krzywdzić dla dostatku;
Zadnemu do koma z pociecha, to mie przyjdzie.
— ~~Słonce~~ u złego woyta i w południe gaśnie.
— ~~Stan~~ stałemu, ni śmierć, ni przygoda,
Wszystko zarówno, tak zysk jako szkoda.
— ~~Sława~~ lepiey, dobre mienie ginie,
Kto przez rozpustnosć swiętą cnotę minie.
— ~~Sługa~~ do pana, ujdzie za nayświętszą cnotę.
— ~~Spokoyna~~ myśl, naylepsze ludzkie szczęście.
— ~~Spać~~ długo gospodarzowi, ~~dr~~
drzymota i Hetmanowi.
— ~~drzymota~~ długo gdzie mieszkać, a gościem się zwać.
~~[illegible]~~ z cnoty i zasług uczyniony,
Lepszy niż z przodków urodzony.
~~Szpetne~~ przy pięknem, szpetnieysze,
Piękne przy szpetnem, pięknieysze.
= ~~Szkoda, przy~~ gody, Do mądrości droga.
~~[illegible]~~ drym bydź zawdzięczo, Nie ma niechlebnego
— ~~[illegible]~~ czerpaniem czyscieie, Dowcip ćwiczeniem mocnieye.
— ~~[illegible]~~ lia trwoga, Twoia przestroga.
— ~~[illegible]~~ ma bydź bez przygany,
Gdy kto na śmierć ma bydź dany.
~~[illegible]~~ ze raz trafi na głupiego,
Wszystkiem go czyni nieznośnego.
~~[illegible]~~ pełna, dla człowieka próba pewna.
~~[illegible]~~ ustaią, Przyjaciół mało.
— ~~[illegible]~~ ważą, o rzeczy ważą.
— ~~[illegible]~~ nie przytomnego, Nie jest wyrok sprawiedliwego.

J.

~~Tabaka~~ dobrze smakuje, kiedy się brzuch nakładuje.
~~Tkam~~ swoim zaraza
~~Tkwiecin~~ podszytki.
~~Tabaki~~ szkatułka, jak i nadzieja.
~~Taka mowa~~ da, jakoby się psy wodzy.
— ~~Taka mowa~~ do wody, jak i od wody.
~~Tak będzie~~ jak bywało, kiedy było ~~to bywało~~.
— ~~Tak drewno~~ dłuższo zwodza, — toważ.
— ~~Tak kiedy~~ grają, jak je nadymają.
— (~~[illegible]~~ kartę dobrą mają
= ~~Taczanka~~ śpiewa.
~~Tak~~ tajemnice w oczy i wzajemnie.
~~Taki dobry~~ husy, jak i kto co więcej nie ma.
=> ~~Taki chudy~~, żeby go przez szparę przeciągnął.
— ~~Tak grają~~, kiedy kartę dobrą mają.
~~Taki smrod~~, żeby siekierę zawiesił.
~~Takis~~ delikatny, jak Bernardyńska pięta.
~~Taki bogaty~~, jak Bartek.
~~Taki zgrabny~~, jak wół do karety.
~~Tak krawiec~~ kraje, jak mu materyi staje.
~~Tak mu się~~ wiedzie, jak cyganowi rola — jakby wodził niedźwiedzie
~~Taki piątek~~, jak i świątek.
~~Tak tańcze~~, jak mu grają.
~~Tak mało~~ pomoże, jak umarłemu kadzidło.
~~Tak ptu~~ kujem, jak i chleba.
~~Tak się~~ gra w maryasza.
~~Tak szkaluje~~ barany kłuła.
~~Tak tańcuy~~, jak ci grają, zaśpij.
~~Tak to pomoże~~, jak umarłemu kadzidło.
~~Tak ważna~~ nauka śpiewana, jak się czyta.
~~Tak krawiec~~ kraje, jak mu materyi staje.

~~[illegible] dobrze~~: [illegible] nas nie ma.
~~[illegible] dobrze~~, gdzie Ojczyzna.
~~[illegible]~~ trafił, gdzie go boli.
~~[illegible]~~ [illegible], gdzie i [illegible].
~~[illegible]~~ [illegible] gdzie dobrze.
~~[illegible]~~ [illegible], kusić [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible].
~~[illegible]~~ jak [illegible].
~~[illegible]~~ podszyty rycerz.
~~[illegible]~~ go [illegible], kto [illegible] zie
~~[illegible]~~ nie [illegible] ukuje, co [illegible] nie zyje.
~~[illegible]~~ [illegible], ko[illegible] gomółki
~~Tere fere~~ [illegible], strzela baba z [illegible]
— ~~[illegible]~~ [illegible]
— ~~[illegible]~~ [illegible], jak flaki z olejem.
~~[illegible]~~ [illegible]
2 ~~Tli się~~ ogień pod popiołem.
1 ~~[illegible]~~ mu to [illegible].
— 1 ~~[illegible]~~ go nie [illegible], którzy cudzem zpanoszyć chce.
~~[illegible]~~ się, jak [illegible] po [illegible].
~~[illegible]~~ [illegible], [illegible] chudy testament.
~~[illegible]~~ potem smarzie.
~~To~~ człowiek bez ale — bez żółci — do [illegible] — bez nagany — xpieluta rodem.
~~To filigranowa robota.~~
~~To [illegible]~~ trąci — śmierdzi.
~~To [illegible]~~ co przyjaciel.
~~To [illegible]~~ — prawdziwe bezkrólewie.
~~To [illegible]~~ [illegible].
~~To moja~~ prawa ręka — prawe oko.
~~To [illegible]~~ [illegible], się chwyta.
~~To nie [illegible]~~ [illegible] sprawa.
~~[illegible]~~ [illegible], [illegible].
~~To [illegible]~~ [illegible].
~~To [illegible]~~ bez [illegible].
~~To nie~~ [illegible] sztuka.
~~[illegible]~~ [illegible].
~~To [illegible]~~ [illegible] pachnie.
~~[illegible]~~ [illegible], nie chodzą, ~~[illegible]~~ [illegible] sprawa.
~~To [illegible]~~ od [illegible].
1 ~~Torba~~ goła chleba woła.
~~To [illegible]~~ [illegible], gdy [illegible].
~~To [illegible]~~ ~~Tak prawda~~, jak amen w pacierzu.

~~[illegible]~~ [illegible] jak Częstochowy o [illegible].
~~[illegible]~~ [illegible] to [illegible] po [illegible].
~~[illegible]~~ [illegible].
~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ jak amen w [illegible].
~~[illegible]~~ [illegible].
~~[illegible]~~ to torby, to diabeł to dno. 37
~~[illegible]~~ [illegible], w [illegible] dziadowska.
~~[illegible]~~ jak z [illegible] woda.
~~[illegible]~~ [illegible].
~~[illegible]~~ gdzie boli.
~~[illegible]~~ [illegible] w piot.
~~[illegible]~~, [illegible] z deszczu pod rynnę.
~~[illegible]~~ [illegible].
~~[illegible]~~ [illegible].
~~[illegible]~~ [illegible], jak ślepej kurze ziarno.
~~[illegible]~~ na dudka.
~~Trafił~~ swój na swego, duchowny na duchownego.
~~Trafił~~ frant na franta, wyrznął mu kuranta.
~~[illegible]~~ rada, gdzie ciągła zwada.
~~[illegible]~~ z głupiem sprawa.
~~[illegible]~~ zgoda, ogień woda.
~~Trudno~~ aby się kował nie sparzył, i rybak nie zmaczał.
~~Trudniej~~ utrzymać sławę, niż ją pozyskać.
~~Trudno~~ przeciw wodzie płynąć.
~~Trudno~~ wodzić, kiedy nie może chodzić.
~~[illegible]~~, z czasem.
~~Trzęsą~~ nad niem wołkiem.
~~[illegible]~~ się w sztuku potrzeba.
~~Trzebaby~~ mu łopatą kłaść do głowy.
~~Trzebaby~~ to w kominie zapisać.
~~[illegible]~~ [illegible] mierzyć.
~~[illegible]~~ zmącić, kto chce ryby łapać.
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible].

[illegible] kliczye nie umie.
[illegible] sie nim, jak pies flakiem.
Trzy ćwierci do śmierci.
Trzymaj się tego zębami i nogami.
Trzymaj się tego, z czego masz chleb.
Trzyma go na tęgiem munsztuku.
Trzyma go w swoich kleszczach.
Trzyma go za słowo.
Trzymaj się pierwszej myśli.
Trzyma się tego, jak wszystko ciało.
Trzyma się tego, jak pijany płotu.
Trzymaj że, kiedyś złapał.
Trzy razy, dwa kamany, a jeden podbrany.
Trzeba było nie być — Trzeba iść, kiego nie ma.
[illegible] gorąco, ku bolącu.

[illegible]

[illegible], maże, ku sie pisze.
Tupie, robota, poidę za płoty.
[illegible], i inne, to jedno.
Tyle słońcy i wosku.
Tyle w tobie prawdy, ile w koszu wody.
Tyle w zysku, co w pysku.
Tylko go cień został.
Tylko go skóra i kości.
Tylko mu godzina do śmierci.
Tylko mu płaczącego mieć brakuje.
[illegible] swoich.
Tysiące razy szelęga długu nie zapłaci.
Tnie i zna z zazdrości, kto przestał na swojem.
To [illegible] dy się.
Ten panuje dniem mojim, kto przestał na swojem.
Trzy rzeczy żadnego nie przynoszą zysku: cudze pieniądze liczyć, cudzego psa karmić, i cudzą żonę ratować.
= Tego trzeba chomować swoje do broni porąpu, a tego nie w domu mieszka.
[illegible] — Trzciniki szpakami karmiony.

= Tajemnicę wydadź, przez noge rznąć, na poczciwość się targnąć, nie przezjednome rzeczy.
Tajemność a mierność mało nie rodzone,
Te zawsze czynią ludzi ozdobione.
= Tajemnice cudzych niechciej przyjmować;
Przyjęte pomni wiernie zachować.
— Tańczy jno dobry daj, O lubej pielgrzymy nie mie dbaj.
Twarz umysłu zwierciadło, i
Wydaje wnet co tam wpadło.
— Tanie kupisz, psom wyrzucisz.
— Ten mówić wnet namówi, który czynił, co mówi.
— Testament umarłego, zwierciadło żywego.
— Towarzyskość zbytnia, sługę psuje,
Wzgardę pana u niego gotuje.
— Towarzystwo dokazuje, Często się sprośnie szwankuje.
— Trudno to schowa całko, Na co ich godzinie mało.
— Trudno zataić co wewnątrz, dwornego i smacznego.
Twarz łatwo wynurzy, Co się w sercu burzy.
— Trudność ustąpi, Gdy chęć przystąpi.
Twierdzić uporczywie co jest głupiego,
Nie jest to mowa mądrego.
Trzeba nie dospać, kto chleba chce dostać. z Fredro
— Trudno przerobić, co się złem uchowa.
Wpraw się z młoda, nie odwodzi szowa.
— Tanim kosztem przyjaciela dostał i nie drogo,
Kto sobie kupił, czapką, dobrym słowem tego.
— Towarzystwa raz uznany, prawda zfałszowana;
Niewpadnij w pierwszy klubę, żona zdradzona.
— Trudna rzecz z głupim rządzić, wilkiem orać:
I z uporczywym co uskórać.
Trzy rzeczy pokazywać wolnie każe się z dworza,
To jest żony, krzesiwa, trudzież katamarza;
Żona szkodny krzesiwo zmięknie,
Katamarz z surowego powietrza zbladnieje.
— Tłusta — zwyczajna — oklepana piosnka — gadka — bajka.
— Tańcowała ryba z rakiem, a pietruszka z pasternakiem, cybula się dziwowała, że pietruszka tańcowała.

U.

Ubogiemu za grosz Królów drogi.
Ubogo, ale chędogo.
Ubóstwo, potomek zbytku.
[illegible]
Ubrała męża w spodnicę — w rogi.
Uchwycił go za słówko.
2 Uciekay, póki cały.
1 Uciekać mężnemu nie przystoi,
By mu zginąć, pola dostoi.
Uciekaią nogi same.
Uciekł jak kot oparzony.
Uciekł jak zając przed chartami.
Ucisnione czarty i pod pierzyną nie zaszkodzą.
Uczni się, kto tylko może.
Uczynił smorgońskiej sztuki.
Uczył Marcin Marcina, a sam głupi jak świnia.
Uczepił się go jak pijawka.
Udawać potrzeba po skórki chleba.
Udławił się cudzym chlebem — cudzą pracą.
Uderz w stół, a nożyce się odezwą.
Ugania się jak pies za muchami.
Ugasiwszy pragnienie, odchodzimy od studni.
Ugodził go w bolesne miejsce — w sedno.
Ugryzł ztem się w język.
Ujął go za serce.
Ujął mu obroku.
Ukąsić się lepiej w język.
Ukłonem [illegible]
Ukłony rzeczy to wszystko.
[illegible] wtory duże, ale rozum mały.
1 Ukazuje mu gruszki na wierzbie.
2 Ukrzywdzonemu szkoda nagrodzić się może, ale łzy nigdy.
[illegible] musi na serio.
Ułowił go w swoje sidła.
Umarł w botach.
Umazany jak mazepa.
Umie czarne na białem.
Umie wszystko na palcach.
Umie za panną matką pacierz.
Umknij się krupa, bo [illegible].
2 Umie rzec od wszystkiego.
U naszego Radziwiłła bocwina się zrodziła, chleba ani kęsa.
[illegible] głową wypisuje jak z [illegible]
Ma go w głowie jak w trybunale — jak po słownikach.
Upadł na serce — na duszy.
Uparty jak rusin — jak żyd w tańcu — jak osieł — jak kozieł.
Umie mało [illegible]
Uprzejmy i uwarzony od niego.
Upił się jak bela — jak [illegible] — jak [illegible]
Upór na upór.
Uprzykrzony jak chrabąszcz — mucha.
[illegible] idem, kobyła z żydem.
Urbankowe owieczki Marcinkowe żytko, warto kata wszytko.
Urósł jak na drożdżach.
[illegible] zęby na mojem chlebie
Urodź babo dziecko.
Usechł jak stolarz z zazdrości.
U skąpego lub chciwego cała dusza w mieszku.
U skąpego zawsze po obiedzie.
Ustawiczna praca wszystko przemoże.
Ustawy jak pajęczyna, bąk się przebije, a na muchę równa — a mucha uwięźnie.
Uśmiecha mu się nadzieja.
Uszedł jak zmyty — na sucho.
Uszedł suchą nogą.
[illegible]
Utrzyj mu boki.
Utrzyj mu
Utarł mu nosa — rogów.
Utonął w długach po uszy.
Utkwiło mu to w sercu.
Utnij szyję, nie użyje.
U wdowy, chleb gotowy, ale nie zawsze zdrowy.
Uwiązł jak w błocie — jak mucha w miodzie.

a Fred

~~Uwijać~~ się jak mucha w ukropie — w naśk[illegible]

~~Uwija~~ się jak mysz w połogu.

~~Uwija~~ się jak w [illegible] obwiązany.

~~Uw[illegible]~~ się jak [illegible] na jarmark.

~~Uwinął~~ się [illegible] ręka, [illegible] w tyle [illegible].

~~Uwiędła~~ zielonia, nie przyda się na ostat[illegible]

~~Uwij~~ jak [illegible]

~~Uw[illegible]~~ [illegible] ksiądz z wtorku

~~Uczynność~~ świata, połowa służba lata

~~Uczynność~~, nie posiadania, [illegible] [illegible] przyjaźniom.

— ~~Ujechawszy~~ milę, postój koniom chwilę,

ujechawszy trzy, owsa koniom potrzy[illegible]

ujechawszy sześć, dajże koniom jeść.

— ~~Ukrzywdzający~~, którzy mówią, rzec dosiec [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] nadzieją.

~~Ukoi~~ koniaj, [illegible] człowieka [illegible] potrawą pokazać mu.

~~Układ~~ słaby, [illegible] przebrany, kożen drewniany, [illegible] dobrze.

— ~~Uroda~~, powaga, dworstwo, wszystko się zmieni, kiedy pieniędzy nie ma.

— ~~Uparcie~~ srorze, równo z diabłem chodzi,

Bo ten z swojej chęci, ni z kiem się nie zgodzi.

~~Ustawy~~ bez wykonania, Nie męża i bez karania

~~Ustawę~~ można stanowić, kto ją na sobie odnowi.

= ~~Ubogiego~~ zdanie, nie dba nikt na nie.

— ~~Ucho~~ jedno daj skarżącemu, drugie chowaj obwinionemu.

— ~~Umysł~~ wspaniały, Na krzywdy trwały.

~~Szybkość~~ wiele może,

Jeden gwałt często przemoże.

— ~~Urzędami~~ i mężami, Miasta stoją, nie murami.

— ~~Uroda~~ bez przyjemności, Niewczesny ludzkiej miłości.

— ~~Urzędy~~ i godności, szczęście rozdaje bez różności.

— ~~Uszy~~ wielkie gnuśnego, Małe chytrego.

— ~~Upornego~~ człowieka kara obyczaje,

Gniewem [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

— ~~Umrze~~ [illegible] [illegible] wina Boże

Człek [illegible] [illegible] [illegible] może

~~Utraci~~ głowę rozum.

~~Utrzy~~ [illegible] nie uzyje.

~~Ułapił~~ kłopoty w [illegible].

~~Ułożyć~~ [illegible] — [illegible].

— ~~Ujął~~ co — ułapił co [illegible],

~~Ułamanie~~ [illegible]!

~~Uch~~ [illegible] [illegible] tylko, [illegible] wszystko.

~~Uwijać~~ się na włosku.

— ~~Uw[illegible]~~ [illegible] [illegible].

~~Ucukła~~ wina na owce, że zębami kołace.

— ~~Upiera~~ się korzuch nie maczając w wątpi — z [illegible] Marcz[illegible] Licht Jankowskiego Dziarskiego

— ~~Uwijać~~ się jak mucha w ukropie — ~~jak Żydzi~~ w jarmarku

— ~~Uh[illegible]~~ kopa, wnet będzie po [illegible].

~~Ukręć~~ [illegible] [illegible], [illegible] przyszedł [illegible].

— ~~Ukłoty~~ [illegible]:

— ~~U[illegible]~~ [illegible]

— ~~Ucukła~~ [illegible] na owce, że zębami kołace.

— ~~U[illegible]~~ [illegible] [illegible], [illegible] i [illegible] na [illegible]

— ~~U[illegible]~~ [illegible] tui [illegible].

— ~~Umi~~ [illegible] jak pacierz, jak chleb jeść.

— ~~Umiał~~ się znaleźć.

— ~~Uw[illegible]~~ cała rozmowa na tem.

— ~~U[illegible]~~ [illegible] przed ludźmi, to się każdy przydaje.

— ~~Utrzyma~~ się [illegible], jakby kamień wrzucił.

— ~~Upiera~~ się korzuch, a [illegible] nie zmacza.

~~Mierzi~~ na niego, jak na muta. — Ofta. ||.
~~[illegible]~~ ma oka.
~~[illegible]~~ [illegible], jak [illegible] na misie.
~~[illegible]~~ t ili w jego taśmie [illegible]
~~[illegible]~~ domu gospodarz, w [illegible] — [illegible]

~~[illegible]~~ uzem [illegible] zuziebło, a wstwo= jem zdziebła nie.

~~[illegible]~~ nie rodził, [a może] [trzyzku] (w postronku zginie.

~~[illegible]~~ do mudrowa rąbią, a na [illegible] wióry lecą.
~~[illegible]~~ nie k [illegible] głowie — [illegible] wnegz. [cimelaty]
~~[illegible]~~ umart.
~~[illegible]~~ nie [illegible] rzecz.
~~[illegible]~~ w [illegible]
~~[illegible]~~ na [illegible] drogę.
~~[illegible]~~ nie przesieka, i za framu nie przetrze, i zieolu nie przetańcuje, upartego nie przeprze.
~~[illegible]~~ kompany godzin nie [illegible],
~~[illegible]~~ [illegible], jak zapla w kobieli — jak kozieł w kapuście — jak [illegible] druży.
~~[illegible]~~ na [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] Pana, i [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible]
~~[illegible]~~ mu na nos okulary.
~~Według~~ stawu grobla.
~~[illegible]~~ [illegible] w biedę — w [illegible] — w plotkę — [illegible] — kat
~~[illegible]~~ do [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] przeprawie nie poplaca.
~~[illegible]~~ za wet, darmo nic.
~~[illegible]~~ po tołczkach gdy z [illegible] za= kuka, już w polu owcza zima nie ofuka.
~~[illegible]~~ lew, na wojnie tchórz.
[Lachy pod [illegible] potomy]
~~[illegible]~~ [illegible], i już idzie.
~~[illegible]~~ gotego, gotowy rozbój.
~~[illegible]~~ co pies miał wziąść.
~~[illegible]~~ w [illegible]
~~[illegible]~~ sobie uchować.
~~[illegible]~~ [illegible]

~~wgłowie~~ zaszedł [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] po [illegible] jak w [illegible]
~~[illegible]~~ w wodzie kąpany.
~~[illegible]~~ [illegible], [illegible] sapił, [illegible] [illegible] wytupił.
~~[illegible]~~ po świecie — ~~[illegible]~~ pod pryby ptaszy
~~[illegible]~~ puszcza.
~~[illegible]~~ w głowie [illegible]
~~Więcej~~ Bóg ma niż rozdał.
~~Więcej~~ dzwięku, niż wdzięku.
~~Więcej~~ bywa zgorszonych, niż cwer= szonych.
~~Więcej~~ chudu, niżli puchu.
~~Więcej~~ chlubiem, niż pulicem.
~~Więcej~~ konfidencyi, niż znajomości.
~~Więcej~~ ginie cieląt, niż wołów.
~~Więcej~~ zatrudnienia, niż piec na wielkanoc.
~~[illegible]~~ rozumu w pięcie niż kyw głowie.
~~Więcej~~ szumu, niż rozumu.
~~Więcej~~ [illegible] Maksymilian pod Byczyną.
~~Więcej~~ [illegible] kuflu, niż w morzu.
~~Więcej~~ ma stopniów niż ku dołu do po= stąpienia, niż najwyższa.
~~Więcej~~ widzą oczy, niż oko.
~~Więcej~~ urzędów, niż spraw.
~~Więcej~~ [illegible] napomnienie roztropne= mu, niż sto plag głupiemu.
~~Wiechetka~~ mu [illegible] w głowie.
~~Wieczerza~~ chojna, noc niespokojna.
~~W jednej~~ ręce chleb, a w drugiej kamień trzyma.
~~W jednem~~ dole wilk z kozą, zgodne siedzieć będą.
~~Wiedza~~ sąsiedzi, jak kto siedzi.
~~Wiedział~~ S. Marcin, za co ptaszka ukroił.
~~W jednych~~ pochwach nie mogą być dwa pałasze.

~~Wiego~~ ikady wstępuje.
~~Wid~~ zieliśmy to w ~~...~~ Oczy.
~~Wie~~ jak ii otwiera szamyka.
~~Wię~~ ~~kssza~~ moc Boska, niż baranie rogi
~~Więk~~ szy komept, jak przysługa.
~~Większy~~ rozchód jak dochód.
~~Wiele~~ ten czyni, kto musi.
~~Wiele~~ złego, na jednego. — ~~...~~ na jonego
~~Wiele~~ ~~...~~ na; kto na małem przestaje
~~Wiele~~ ~~...~~ go, uczynków mało.
Wiele ~~...~~ słyszi̇ (tuḱay) ✗ mało mów, jeżli chcesz
być był zdrów
~~Wiele~~ traci ten co traci bogactwa; więcej co przyjaciela, a wszystko ten, co traci męztwo.
~~Wiele~~ umiec, nie przetaczaje głowy.
~~Wiele~~ umie, kto nie umie nad potrzebę.
~~Wielka~~ laska mego Jaśka, że mię Kaśką nazwał.
~~Wielka~~ laska. rożen na pieczenia
~~Wielkie~~ oczłowiek do małych rzeczy.
~~Wielkie~~ dziwy, baranie rogi.
~~Wielki~~ nasz ród, ale każdy sobie rób.
~~Wielkich~~ rzeczy, nie mówiąc, najlepiej się mówi.
~~Wiele~~ ~~mówiących~~ nie bywa bez grzechu
~~W~~ ~~...~~ ~~cienowo~~ stwo, głupstwo.
~~Wielu~~ powołanych a mało wybranych.
~~Wierzyciele~~ mają lepszą pamięć, niż dłużnicy.
~~Wierzy~~ w brzuch jak w Boga.
~~Wierzy~~, że to nie przelewki.
~~Wie~~ ~~...~~, koło niego, jak bluszcz koło dęba.
~~Witka~~ pokora.
~~wabił~~ ~~...~~ pasterz ~~...~~
~~Wilka~~ w puścili do owczarni
~~Wilkowi~~ powierzyli owce.
~~Wi~~ ~~...~~ ~~niem~~ ~~niesz~~ ~~...~~

~~Willkiem~~ nie naorze.
~~Wilk~~ (ciemny) przez pasty nie uty~~je~~.
~~Wilk~~ syty, i owca cała.
~~Wilk~~ ~~...~~ wilkowi drogi nie zajdzie
~~Wi~~ ~~...~~, wziął w skórze miesza — tego
~~Wierna~~ miłość, samna droga,
truxulice pole, złoś dyształtowy
nie długo potrwa.
~~Witaj~~ gościu w słomianej czapce.
~~Wil~~ ~~...~~ się, jak może.
~~W~~ ~~...~~ ~~niem~~ ~~gotowe~~ nie przestaje
~~W~~ ~~...~~ em ~~...~~, pod ziemią ~~...~~.
~~W~~ ~~...~~ ~~ciele~~ i każ zimie pana nie ma
~~W~~ ~~...~~ się, — wyzmbował się —
w ~~...~~ ~~...~~ — na wrzód
~~Wlazo~~ się miłość w lepi, tego ogłuszy i oślepi.
~~w Kratkowie~~ ~~...~~ tylko
za pieniądze nic dostanie
~~Wl~~ ~~...~~ gorącego ukropu za kołnierz
~~Wl~~ ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~
~~Wlazł~~ mu w oczy — w ~~...~~.
~~Wlazł~~ mu na ~~...~~ — na karku — za kołnierz
~~Wl~~ ~~...~~ mu mucha w nos
~~Wlazł~~ na gruszkę, narwał rzepy,
cóż to za rzecz, psia cybula.
~~Wlazł~~ na mnie, jak pies na bez
~~Wlazło~~ mu coś w głowę.
~~Wl~~ ~~...~~ jako po ~~...~~
~~Wlazł~~ w chyżce, chleb się gryzie
~~Wola~~ jak Bóg, jednemu bierze drugiemu daje.
~~Włażt~~ w błoto po uszy — wyleźć z niego nie może.
~~Włazna~~ chwała śmierdzi.
~~Własnej~~ gębie (wenom) nie wierzy — zatyka.
~~Własne~~ rzeczy a feltem, nie rozumem się sądzą.
~~W~~ ~~...~~ pole dla niego.
3. ~~Włóczy~~ się jak żyd po śmierci
~~po~~ ~~...~~ po kolędzie, ~~...~~
3 ~~W~~ ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~ karmi, polak
na niej zchudnie
2 ~~W~~ ~~...~~ wody by go utopił.
1 ~~Włob~~ postrzelony. ~~...~~ ~~...~~
~~Woła~~ w ~~...~~, jak ~~...~~
~~Wołno~~ ~~...~~ na ~~...~~ ~~...~~

~~W czwórce~~ muszą, czwarce nie chce.
~~W tym~~ z głowy nie zpadnie.
~~W tym~~ mu na głowie stanęły.
~~W tym~~ najniego wszystkie pioruny
~~W każdej~~ dobrej, myśl o sobie.
~~W mętnej~~ wodzie najlepiej ryby łapać
~~W Marcu~~, nie jeden zadrze brodę starzec.
~~W małej~~ wiosce częsta kolej.
~~W mig~~ zna się, jak Piłat w credo.
~~W najcięższej~~ przygodzie P. Bóg stoi
w odwodzie.
~~W najlepszem~~ jabłku najprędzej
się robak zalęże
~~W naszej~~ koronie jest z łaski Bożej,
żyto na chleb, len na płótno. Owsie na kulno, stada do koni, krzyżec
do broni.
~~W nieszczęściu~~ niema — pozna
przyjaciela.
~~W nowy~~ gody wedme gody, kto
się żeni dla urody
~~W nowy~~ każdy kot bury.
~~W nowy~~ moj drogi.
~~W nieobecności~~ Jegomości, dobrzy
pan podstarości
~~W wodę~~ wierzyć, woda będzie.
~~W wodę~~ do morza wozi.
~~W wodę~~ najlepiej ryby łowić.
~~W wodzie~~ go kamos.
~~W woli~~ się z nim za pasy.
~~W wodę~~ ten czerpa przetakiem, kto bez
książki chce być żakiem.
~~W woli~~ znamieniu.
~~W wolą~~ pięść umyśle zamiga
~~W wolą~~ tem się wszystkich ulegać.
~~W wola~~ tego, co świat jego.
~~W wolę~~ jedno oko moje, niżeli cudze
oboje.
~~W wolę~~ jedno trzymaj, niżeli dwa
obiecywasz.
~~W wolę~~ otwartego nieprzyjaciela,
~~W wolę~~ wierzyć, jeśli się pytać

niż przyjaciela obłudnego
~~W wolę~~ zawsze być dziadkiem, niż
czeladzią.
~~W wolę~~ czytać agendę, niżeli kopać
grzędę.
~~W wolno~~ tobie panie diable.
~~W wolna~~ żona od zagona
~~W wolnym~~ wolna jego wola.
~~W wolna~~ kurnie na Boże ... szczekać
~~W wolno~~ w polu, jak kto chce.
~~W woły~~ musić strzeca.
~~W wóz~~ bez smarowidła, i kamień bez
dziegcia zamienić nie stoją.
~~W pada jak~~ kszlem w sieci wlapku
~~W pada~~ mu w ręce, w sidła napięte.
~~W pada~~ wlaskie
~~W pada~~ na niego przwyslę,
~~W pada~~ (ptak w dół — gdy się gor-
nomyślny połamie.)
~~W pada~~ w szczęście, jak Maciek w błoto
~~W Pana~~ Boga wierz, ale psu Bo-
gu nie dowierzaj.
~~W pięknem~~ ciele, cnoty nie wiele
~~W pięknem~~ ciele, czarna dusza.
~~W padł~~ w szczęście własny —
jak świnka w błoto.
~~W pięść~~ się wziąć zeruchu —
~~W polowie~~ wodą się wysłągł.
~~W worek~~ drzęgi nie dzięki napełniają.
~~W plątał~~ się — nimie w baśnie
~~W palec~~ wystał pierwszy, trudno ...
rozmyślać.
~~W potrzebie~~ najlepiej się przyjaciel wydał
~~W potrzebie~~ poznać przyjaciela
~~W pracy~~ nim Bachus biesiaduje,
Mądra Pallas peroruje.
~~W przódy~~ się staraj o klatkę, niż
o ptaka.
~~W próżnych~~ beczkach największe echo.
~~W ręce~~ się na jednej nodze.
~~W ręce~~ sobie zęby w ścianę.
~~W ręce~~ z tamtego świata.
~~W ręce~~ jak w gamku.
~~W [illegible]~~ piłat w credo.
~~wiadomć~~
~~W [illegible]~~ twoje, wzgardło moje.
~~W rzeczy~~ mówię, w to miejsce.

który
~~Wszy~~ zczy, gdyby najęty — ~~jak~~ ~~darty~~ z
~~Wsadził~~ chłopa na szlachcica.
~~Wsadził~~ go w kozi rożek.
~~Wsiadł~~ na niego, jak na tysiąc wilbytz.
~~Wszędzie~~ i to wszystko.
~~Wstawky~~ jego ~~wstępuje~~ (ojcowskie)
~~Wszy~~ szczą jak koty w Marcu.
~~Wrzucił~~ między nich kość
~~Wskoczył~~ (zapominając naumiał) ... Wzbka, który miała ... r żyłka.
~~Wstać~~ (gdzie) ... woły w jęczmieniu.
~~Wszelcein~~ piecu dziabał puli.
~~Wstał~~ pił do piekła, po drodze nic był zło.
(Jam wyzabawił bo gorąco było)
~~Wstał~~ ~~pan~~ zaprzedał
~~Wszy~~ ... jak uszył w kapuście. — siadaj na wóz.
~~...~~ ... mróz, samtu ... i z gorz wlóż
~~...~~ Kaczka po ... dzie, W Boże narodzie, po wodzie.
~~...~~ pan, każdy sobie pan.
~~...~~ ... , zody ... domu.
~~...~~ to nie kurzej gorli lepia.
~~Wszedł~~ (wyrzuci) mu w drogę.
~~Wszedł~~ obydsla — Wszędzie go pełno.
Wszędzie ... nie ...
~~Wszędzie~~ w kole — parzy.
~~Wszędzie~~ dobrze, w domu najlepiej.
~~Wszędy~~ ... lasie nie brykaj, ... wszę... kiedy ... nie żyjąc.
~~Wszędzie~~ na błaznów ... .
~~Wszyscy~~ my ludzie, i ksiądz pleban i ... wiek.
~~Wszystkie~~ moja praca, wniweczsię obraca — poszła na psa.
~~Wszystko~~ (jam poszedł jak ... — sola woły ...)
~~Wszystko~~ co gorsza nazwani przewrócił.
~~Wszystko~~ mam, tylko tego nie mam
~~...~~ ... — ~~...~~ czas — żywy końca.
~~...~~ ... roz... poj...
~~Wszyscy~~ na nie, wszyscy na mnie, a ... od wszystkich zasię.
~~Wszyscy~~ się nago rodzemy.
~~Wszystko~~ mu idzie z pieca na ... — na opak.

~~Wyszedł~~ z domu, a dom ... .
~~Wyszedł~~ na niego bij zabij — jak ptaki na ...
~~Wszędzie~~ proszą pastra.
~~Wszystko~~ ... (gdzie ... wiedne) no, ... a drewno.
~~Wszystko~~ panu zadzień, a tobie za robotę.
~~Wszystko~~ przy ... bierz, tylko ... nie ...
~~Wszystko~~ się dzieje podług woli Boga.
~~Wszystko~~ to ... ziemia utrzyma.
~~Wszystko~~ ... , prócz tego co u mnie należy.
~~Wszystko~~ w porę przychodzi temu, kto czekać umie.
~~Wszystko~~ (mam) tylko tego nie mam.
~~Wszystko~~ ... widzę.
~~Wszystko~~ to być może, ... ale to między ... włożę.
~~Wyzbył~~ mu ... do żywego.
~~Wygnał~~ go na słowo. ~~...~~ ... z gtomy
~~Wyciągnął~~ go jak z tronu.
~~Wyciągnął~~ mu ostatni grosz z kieszeni.
~~Wybiera~~ się ... za morze — ~~...~~ na gory — ~~...~~ do ... —
~~Wyorał~~ wilka za pastwiska.
~~Wybiera~~ (jak ...) sobie z niego wzorki.
~~Wycięgi~~ na mnie słowo
~~Wygrzebał~~ go — wybił. ~~Wyciągnął~~ go z grobu — z ... — z ... strzesąca — z biedy.
~~Wyglądać~~ (go z prochu) jak czarownica z łysej góry.
~~Wygląda~~ (jak wyrwał go) jak Kostrowin z grobu — jak śmierć — jak ... z krzyża.
~~Wyciąga~~ jak Kania dżdżu. (wyciąga ...)
~~Wywali~~ go na ... .
~~Wybogiem~~ ciele, chuda dusza.
~~Wygnany~~ ... jak za morze, — jak ... za morze — jak ... za góry.
~~Wybił~~ sobie kożuszek z góry.
~~Wyrwał~~ z mieszczesią — z tonie.
~~Wybadał~~ ... wszystkie ...

Wydarzyło musi, jak ślepej kurze ziarno — jak żydowi dziecko.
Wydarł pszczoły, jeżli chcesz, jeśli spokojnie miód im zabrany
Wrzucili piątek mróz, kamieniem prosa przyłóż.
Wtedy można zmierzyć drzewo, kiedy jest ścięte.
Wtedy na grzyby chodzą, kiedy się godzą.
Wtedy się wyczesze, kiedy je wszędzie trafuje.
Wtem czas tylko drzyć, kiedy się dadzą.
Wtem mi gra.
Wypytowali go.
Wyjął mu cierni z nogi — to z gęby.
3 Wyjechał jak z łysą kobyłą na jarmark.
Wyjechał z niczem, wrócił z wołem.
4 Wyjechał wołem, wrócił ostem.
2 Wyjechał jak na chaos.
Wtedy czas konia szukać, kiedy się czas zdarzał.
Wyjmij oczy z pieca.
Wylęże ojciec — Wyłamał na ucieczkę przymuszony.
Wyłamał grosz.
Wykłuł mu oczy.
Wykole się prawda, jak szydło z worka.
Wykupi grosz — bez z węgrów.
Wyburzył się kamieniem. Wylazł z komina.
Wykupił kożuch, a suknią zostawił.
Wymalowali we Lwowie lwa, żeby nie czekali jednego dnia.
Wymknęło to musi słówko.
Wypadł, jak Franciszkan z mięsem.
Wypadł z łaski, jak rak z kobiety.

Wyparzona ma gębę.
Wyprawił go z kurtką — na ten świat.
Wyparł się samego siebie — własnej mowy.
Wyprowadził go w pole.
Wyrastają mu rogi.
Wyrosły mu zęby na mojem chlebie — na mnie.
Wyrapał się przecież. Wyrósł jak do kaszy.
Wypadnie prosię, na moje nogi.
Wysiedli jak Marysina wieża. najwyżej.
Wymarł się próg dla wszystkich progów — Wyrośliście najwyższa wieża.
Wysoko ma do żłobu.
Wysoko patrzy. — Wysoko nos.
Wyssał go, jak wąż żabę.
Wyssał sobie to z palca.
Wyśliznął się jak piskorz — jak węgorz z sieci.
Wywinął się, jak Filip z konopi.
Wywiesił go z biedy. — Wyciągnął z błota.
Wyżenął mu tęgie zęby.
Wyjada miód, a gdy muchy.
Wyjął wszystko na niego — na siebie.
Wystroił się jak na kiermasz.
Wystrychnął go na dudka — na błazna — na zmarłego.
Wyszedł na swoje — na czysto.
Wyprowadził go. — Wyprowadził go.
Wyświadcza się między ludźmi.
Wyszczerbił mu kapitułę.
Wyszorbe ma czoło.
Wytargował mu skórę.
Wytarł mu skórę.
Wytrzęsł mu P. Bóg dzieciątka.
Wytknął mu palcem — na oczy.
Wypływa prawda, jak oliwa na wierzch.
Wywietrzało mu to z głowy.
Wywiódł go w pole — z ich.
Wyżej nosa brodę nosi.
Wzgardzi godzi, cierpże i głody.
Wziąłeś konia, weźże i bicz.

Wziął go na oko — na ceł — na zęby. *na manszlut*
Wziął go na swoją porękę.
Wziął mu z przed nosa.
Wziął na głowę. — na kiel.
Wziął nogi za pas.
Wzięli diabli krowę, niechże wezmą i ciele.
Wziął tęgą ścięgę, — tęgiego.
Wziął się na sposoby. *wziął go na zęby*
Wzięli się za ręce.
Wzięli się do wspólki.
Wzięli się za pasy.
W ciętej klatce zdechnie ptak z głodu.
wzgardy z mego wybiera.
Z [illegible] się zaświecił.
— Wisłę przepłynął, nad brzegiem utonął.
— Wiatr zbiera, kto kłótnie sieje.
Wyśpiewał na siebie wszystko.
Wyrwał mu jak duszę z gardła — ząb trzonowy.
Wycinał mu kuranta.
Wypłatał mu figla.
Wybrał z matki wszystkie cnoty.
Wyrwał musi z rozporów.
— Wygodnie nie ma kości, jak się złożywi tak się zgrosi.
— Wszystko ma swój koniec.
— Więcej gość za godzinę w całym domu ujrzy, niż gospodarz za rok.
— W ciemnej, w łaźni, w więzieniu i w kościele, nie znać bogacza.
— Wolno do piekła, by chciał o północy, Otworem stoi ta przeklęta izba.
— Wielkie bogactwo, mierna miłość, ciężka choroba, i zranione sumienie, nie mogą być zatajone.
Wstyd w młodym człowieku cnota, a w starym niecnota.
— W wysokim ciele charda dusza.

— Zamykaj gębę Wojtkiem, bo koniec świą: dotąd po świecie latają.
Z panem kart nie graj, wzawodzi się nie puszczaj, pieniędzy mu nie pożyczaj, do żony się nie zalecaj.
Żono! pójdźmy do kościoła! — „Nie mam w czem, miły! — „Pójdźmyż do karczmy! — „Dziewko! daj same stare boty, są tam gdzieś pod ławą.
Złodziej bywszy w domu, kąty zostawi, a ogień kiedy przyjdzie wszystko zabierze.
— Złodziej uyjść z drogi, swoją, Rychlej się wymówią niż z broją.
— Za młodu gałązki naginać trzeba, bo kiedy się zrośnie, tedy się już złamie.
— Złodzieje niesprawiedliwie wydzierają, a sprawiedliwie się dzielą.
Z [illegible] nie igraj, niewieście nie ufaj, pieniądze sam chowaj, chcesz li być bez szkody.
— Złoty głosem, siano w dęciou, zwada po pijanu, rzadko z pożytkiem.
Z przyrodzenia to pochodzi, że się żonka, z żonką zgodzi.
Znać że drogo pszenicę sprzedał, bo czapkę na bakier na łeb wdział.
— Wół rogami, a baba językiem kole.
— Wino stare, szabla stara, tem nie szkodzą lata, Ale kto starą żonę pojmie, temu schodzą z świata.
— Wielki to rozum, to wobec obrzydzić, Czego się potem z żalem ma wstydzić.
— Wino mocne, białogłowa grzeczna, Z najmędrszego uczyni błazna.
— Wiatr mierzyć, Czasu upłynionego dogonić nie podobna.
— Wilka łowią, a ślad jego wyszukuje przyzmysła.

Zabiti go, i uciekł.
Zabił się własną ręką.
Żal było muszę ześciej nadzieja.
Za Bóg zapłać nie wiele kupisz, trzeba brzękować.
— Żaba odrzeka się błota, a jeżeli umie
Zabrzał po uszy według...
Ząb za ząb, oko za oko.
Ząb za ząb się z niem wadzi.
Zachciało się starej babie tarek.
Za chlebem wszystko idzie.
Żadnemu rzył gorzołoj — Zachodzi węgłowie
Zachodzie ty oczko, daj swoje rze= myczko.
Zawziął złotem, słubczył błotem.
Zadał mu na poły — tęgą ciegę — raz pamiętny — głębolia, bole= zna prane —
v (przewróciły) nadział nadze od gory — zadarł
Zadarł nosa do góry.
Żaden ptak swego gniazda nie plamie.
Żaden zbytek, nie obraca się # w pożytek.
Za dobre złem płaci.
Zadrżały pod niem tylki nogi
z... nasadził go wojennej strzygamy
Żal... tem posłewdem, kolacya z obiadem.
Żadnego chłopa, będzie in= nych kopa.
Za jednego lipa, będzie innych dwa.
Zagapił się. Za ... dzim zadurze, a za trzecią jedwie.
Zagrodził mu szczęście.
Zagram ja ci na nosie — na fujarce.
Zagrzebał to w wiecznej niepamięci.
Zaleda wiatrem idzie.
zmłócił mu za kołnierz
[illegible] pole.
Żal uwagi nie ma.
Żałuję z [illegible].

Z! Zarina Mazura (: ordynarną mówiący :)
Zaledwie duszy nie wyzionął — z duszą uszedł.
Zakamieniały w grzechach.
Zakapało na niego.
Zakamieniało mu serce.
Za kiem nie winność chodzi, jak wesoło koni jeździ.
Żaden tem nie rządzi gdzie wszyscy rządzą.
— Za ... Boskie uznają, co wszyscy zgodnie trzymają.
Zapłakał się ... gdyby miał ... stary
Zakochał się jako diabeł w suchej wierzbie.
Zakwitło z niego szczęście — fortuna
Zakręciło mu w nosie.
Za króla Olbrachta, zaginęła szlachta.
Za króla Sasa, jedz, pij, a popuszczaj pasa.
Za króla Stefana, strach był i na pana.
— Zakrzywał na ... w tańcu.
Za...wił mu serce.
Żałował kaczora, dał potem gąsiora.
Zamki na lodzie buduje.
Zamknął wilka w owczarni.
Za morzem wół za trzy grosze.
— Żyto w prosie ... mnie abito
Zanim słońce zejdzie, rosa oczy wyżre.
Zaostrzył sobie apetyt — zęby.
Za pana matka pacierz.
... za bo ... dzw
Za piaskiem lasek, a za laskiem piasek.
Za pieniądze wszystkiego dostanie.
Za pieniądze tylko Ojca i Matki nie dostanie.
Zapił rozum — sprawy.

Zaplątał musi język.
Zaplątał się jak mucha w pajęczynę.
Zapleść długi, będzie jak drugi.
Zaparł się samego siebie.
Zaparł się, jak Judasz P. Jezusa.
Zaprzągł do się twarde jarzmo.
Zarwał się [illegible]
Zarwał się, kroi jak na błoto przyczynie.
Zarwał się jak żab wołu na [illegible].
Zarzymienił się [illegible] od ucha do ucha.
Zarżnął ma w sobie połowę prawdy.
Zasiemiał w gębie języka.
Zasłynął [illegible] ten, a wieś [illegible].
Zastrona — Zasięgnął o tem języka
Zasiedział się w własnym domu
Zaszyła go niespodziewaniem
— niespodzianie.
Zawiedli się [illegible] — z [illegible]
Zawoził [illegible]
Zawrzał [illegible] — wstydliwie się na wszystko przywodził
Zawsze [illegible] — [illegible]
Zawsze [illegible] na [illegible] — [illegible].
Zawsze [illegible] na [illegible] — tupką.
Zawziął się po uszy w długach.
Zaprzał się [illegible] — [illegible] za
[illegible]
Zasiedzi [illegible] koniec [illegible].
Za swoich, [illegible] niewolę — [illegible] —
Za [illegible] [illegible], [illegible]
Zabawił [illegible] — z gardłem [illegible] [illegible].
Za kurze myśle, [illegible] [illegible].
Za tysiąc świadków sumienie stoi
Zawróciło mu to głowę.
Zawrócił sobie głowę.
— Zajrzała mu śmierć w oczy.
— [illegible] mu w oczy.
Zażył lisa, gdzie lwem nie podołasz.
Zażył go zmamku — zaszedł go zmamku
Zazdrość najgorsza choroba.
Zażartowała z niego fortuna.

Zażarty jak w kłotach.
Zawdzięcznie olicem patrzy.
Zażegnął się [illegible].
Zbiera się jak czapla na morze —
jak krowy na góry — Gna do ciepłu.
[illegible] [illegible] [illegible] właściwego.
Zbił swoje myśli na kupę.
Zbladł jak chusta — jak ciegła.
Złego złe nie zrobi złota.
Zbył go obietnicą.
Zbiera się zimno
Zbytnia [illegible] straty przynosi.
Zbytnia ciekawość pierwszym
stopniem do [illegible].
Zbytnia [illegible], przeciw [illegible] szkodzi.
Zbytek Polski państwo zgubi.
Z [illegible] konia wśród błota zsiadaj.
Z [illegible] tem orzechów nie gryzł.
Zdala chorobę bogatego, a biedę ubogiego.
Zdam mu mówię.
Zdarzyło mu się, jak ślepej kurze ziarno.
Zdarzyła [illegible] co złotej [illegible] [illegible]
Zdarzyć [illegible].
Zdejmie co [illegible], bo go rozedrą.
Zdejmi [illegible], a pójdź do roboty.
Zdobi biedę jak może.
Zdrowe potomstwo z pomiernej
pochodzi [illegible].
Zdrowy [illegible], [illegible] obiera.
Zdybał go jak czyżyka na gnieździe.
Zdybał go na gorącem uczynku.
— Zdrowy chorego nie wyrozumie.
— Zdrów jak rybka.
— [illegible] [illegible], w kącie siedzieć rada.
Zdobył [illegible] [illegible]:
Zdawało by się [illegible], to by był
bogatem.
Zdry, kózka nie skakała, toby
nóżki nie złamała.
Żeby był wilk syty, i owca cała.

~~Żebym tam~~ zostawił ucho, tobym się po niego nie wrócił.

~~Żeby~~ cię licho porwało.

~~Żebym~~ ~~[illegible]~~ (tło na to rzucił. — ~~[illegible]~~) ~~Żeby na~~ niego ostrzy.

~~Żeby~~ nie przygody, żyłby człowiek ~~[illegible]~~ wygody. — świat jak gody.

~~Żeby~~ nie było kary, nie byłoby miary.

~~Żeby~~ świnia miała rogi, całyby świat rozbodła.

~~Żeby~~ kto wiedział że upadnie toby się położył.

~~Żegar~~ najlepszy żołądek.

~~Żegna się~~ lisz ku uśmierza na kotłu.

~~Żelazna~~ w nim cierpliwość (wola) — wy=trwałość.

~~Żelazo~~ kuć trzeba póki gorące, Iprzed=ko odbywać rzeczy bolące.

~~Żeruje~~ jak pióro opalił.

~~Żebrze~~ ~~[illegible]~~ jak grzyb — na urzędach

~~Żeszła~~ się jedna z drugą, i miały roz=mowę długą.

~~Żeszło~~ was się dwoje, a głupich oboje.

~~Żerdź po~~ płocie, koniec w błocie.

~~Żeztego~~ natogu, trudno kuć Bogu.

~~[illegible]~~ gdyby nie dobra rada, nie na=czerpie z błota czystej wody.

~~[illegible]~~ (ani tłuczony ~~[illegible]~~) ~~[illegible]~~ jak mojej kasie na imię.

~~[illegible]~~ się jak pies z kotem — ~~jak~~ czyjta w worku.

~~[illegible]~~ (jak komar bez pieprzu.) ~~[illegible]~~ się jak możesz, a zapłać jak się zgodzisz.

~~Żgo tego~~ mię nie weźmiesz.

~~Żotu pienią~~ na ryby, żab natopie.

~~Żeby pijem~~ w karty nie graj, pie=niędzy mu nie pożyczaj.

~~Zgrabny~~, jak wół do karety.

~~Zgodza~~ żyje.

~~Zgraf~~ przyszkiem i z kłopoczkiem.

~~Zgrat~~ się jak szewc.

~~Zjadł~~, jak by klinku połknął.

~~Zjadł~~ mięso, nad kośćmi płacze.

~~Zjadł~~ mięso na cudzej prawy.

~~Zjadło~~ się wypiło się, nie masz z czego rachować.

~~Zjadł~~ pies sadło.

~~Zjadł~~ wiele kwaśnych jabłek.

~~Ziałkiem~~ kto przestaje, takiem się sam staje.

~~Ziarnko~~ do ziarnka, Aż będzie miarka.

~~Zjednej~~ kieszeni wyjął, do drugiej złożył.

~~Zjednego~~ wołu nie można drzeć dwoch skór.

~~Zjednem~~ mężem wdał, a z dru=giem do domu.

~~Ziedzony~~ chléb odrabia.

~~Ziełono~~ ma w głowie.

~~Ziełomar~~ wołu, kiedy mu wilcy pomogą.

~~Zie pies~~ psa, kiedy mu głód doluczy.

~~Zie~~ ~~[illegible]~~ przez, bez pieprza.

~~Zięty~~ zrobił więty.

~~[illegible]~~ wierzchu porosła, czasem (pożar.) ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ bez zaczynu.

~~Zkamieniało~~ mu serce — zlodo=waciało.

~~Zkądże~~ data? z Miłostaka.

~~Zkarał~~ go kisiem ogonem — kuz=ką — kwaśną przez pierzynę.

~~Zkłóciło~~ mu język.

~~Zkim Bóg~~, ten bije.

~~Zkiepska~~ po Węgiersku ~~[illegible]~~

~~Zkordam~~, a boso.

Z kimkolwiek przystaiesz, takim się stawasz.

Z kim kto przystaie, takim się staie.

Z kim się kto brata, takiego ma brata.

Z cudzego konia w pół błota zsiadaj.

Zła mucha kąsa, zła jest i skąpa.

Zły to ptak, co swoje gniazdo kala.

Złe się złego czepia.

Zła miłość o głodzie.

Z cudzej głowy nie wyrośnie kłos.

Złego drzewa zły owoc.

Z tej mąki chleba nie będzie.

Złapał kozę.

Zapomniał wół, jak cielęciem był.

Złego psa dobry kij.

Złe to ziele, co przerasta.

Z kim kto wojuje, od tego ginie.

Z deszczu pod rynnę.

Złe towarzystwo złe obyczaje psuje.

Z pustego i Salomon nie naleje.

Z wielkiej chmury mały deszcz.

Zima kaszle, lato płacze.

Zła to gospodyni, która z prosięcia nie zrobi cielęcia.

Złego nikt nie chce.

Zawsze dobrego nie wyciągnie.

Złe nie zginie.

Z łożem mu najlepszego zejść.

Z kim żyjesz, z tego zbierasz.

Z pustego i w Salomona ladaco za-szkodzi.

Złego psa samo o Boga nogi rozbije.

Złe w mieście zakwita stoi.

Złe w sąsiady, kto się sam chwali.

Złe w kościele biją.

Z kim koczowi, fartuch na przeszkodzie — obrąbek — słomka na podłodze, zawadza.

Z daleka mi nie brat, kurwa mi nie siostra.

Złoto kamieniem, a człowieka złotem kamieniem probują.

Złota szczypta mory tanie.

Złoto w ogniu probują.

Złote góry obiecują, otworzonych nie dają.

Złoto biją, żeby było lepsze.

Z którym się podobać jest coś nad szkatułę chwały.

Złoto w ogniu naprawia.

Z tych ludzi najpiękniejsze w życiu dzieła ludzi umierają.

Z nich najbardziej mota w oczy ludzie.

Zły to ptak, co z szponów opuści.

Złych towarzyszy ludzi z sobą nie przyniesie.

Z małej chmury wielki deszcz.

Z małej iskierki wielki pożar bywa.

Zawsze się chlubi, a po cudzym nie jadł.

Zmyszał go z błotem.

Zmieszał groch z kapustą.

Znikł jak kamfora — jak topielec —

Zmył jak pióro opalił.

Znać dudka z czubka.

Znać czarne na białem.

Znają go jak starą szelągę — jak pełnego psa.

Znają się jak złodzieje na jarmarku.

Znać, że był między ludźmi.

Znać ci ziółko, żeś poturzywała.

Znam się na farbowanych lisach.

Znają się na farbowanych lisach.

Zna się na tem, jak ślepy na kolorze — świnia na pieprzu — wilk na gwiazdach.

Znać dobrze po mowie, co się dzieje w głowie.

Zna swój swego.

Znalazła Marta swego Gotarta.

Z niczego nic nie będzie.

Z niczego — z niego — powstał.

Zniewalać trzeba do cnoty, do złego dosyć ochoty.

Zniknął jak kamfora — jak kamień w wodę wrzucił.

Zobaczymy grucza w polu.

Z ogniem i wodą nie igraj.

Z ołtarza ...... w niego niewolnik.

Z owocu poznać drzewo.

Z owoców ich poznacie ich.

Z palców wyssał —

Ż pałką mu na poneważ.
...nami rzadko, a z skąpcami nigdy.
Z ...sku bicza nie ukręci.
Z pilno kaszy nie zrobi.
Z ... pali (tylko) przydżyje.
Z ... chłop zrobił się, ... niego, sołtanom nie należę.
Z pustej stodoły, rad, leci sowy.
Z pustej stodoły nie wyleci tylko
wróbel albo sowa.
Z kamienia do kamienia.
Z rączki do rączki, nie będzie
mierziączki.
Zranił mu serce.
Zrobił mu los — z niego człowieka.
Zrobił z wilka złota barana.
Zrobił z siebie dziwaka.
Zrób mnie więźniem, a zrobię cię
szczęśliwym,
Zrzędzi, jakby na ospę chorował.
Z możnym, z lwem, z królem szko-
dliwy żart.
Z snów, mnie z pieca, otworzę.
Ze śmiechu zbytniego, poznać głu-
piego.
Z stodoły pustej, nie wyleci wró-
bel tłusty
Z swojem płakać, z swojem skakać.
Z ... kłusa, a od kaszy, to gonić
odstraszy.
Związał go słowami — datkiem —
Związał mu ręce do wszystkiego.
Z wielkiej chmury, mały deszcz.
— Z wierci nos jak indor — na kwintke.
Zwinął się jak dziadowski batog.
Z wilka nie zrobisz barana.
Z własnej gęby słowa nie popłaca.
Z wiń obrusie, rozwiń się obrusie
Z wyczaj jest drugiem prawem —
druga natura.
Z ... szuka wołku, tylko zysku.
Żyją z sobą jak pies z kotem.

Żyją z sobą po bratersku
Żyje o chlebie i wodzie.
Ż... utrzczony, Wilk chowany, przyja-
ciel jednany, wszyscy nic nie
warci.
Życie nasze jak bańka na wodzie.
Żyje nie za tarczą, nie zostawia
się tarcza
Żyje od godziny do godziny
Żyj ostrożnie przyjacielom, odda-
dzą cześć twym popiołom.
Zysk albo strata.
Ż... na to patrzy.
Żywioł jak sól.
Z panem w karty mniej, pieniądzy mniej poczyniej.
= Ż dopasowana sprawa — człowiek.
Żnięto, jak kamień w wodę wrzucił.
Ż pałką mu na poneważ.
— Żałować czasu, pragnąć wczasu, Mądrego (rzeczy)
— Z możnym, z lwem, z panem, szkodliwy żart.
— Żona wynieśie worem, jeśli idzie w wem dworem.
— Żaufne radza, dla pokus, bo dla obmowy,
każdy się strzeże w rozmowach starej
białogłowy.
— Żaufne do zdrowia dobrego, trzeba ser-
ca wesołego.
— Ztyka kiermasz bywa, gdzie żona
swarliwa.
— Z ... wiedziem ten w wory,
Co okrucieństwo miłuje.
— Złoto w ogniu nie szczęście, jedwab mól zepsuje,
Cnota tylko, ta w barwie swojej nie blakuje.
— Ż... bitalkiem przygody, warujcie się za pogody.
— Z ... gościom rada, kta bywa biesiada.
— Żona, że na hak kala przyjdzie,
która z mężem chytrze idzie.
— Ż pustej stodoły, rady leci sowy,
prostej rozum nie urodzi mądrej (mowy).
— Żona nie ma niewłasnego, Albo przed
mężem skrytego.

— Z [illegible] troina i obżarta, zguba gospodarstwa.
— Z koni [illegible] stanu równego, Chcesz li go=
monu, uwi [illegible] każdego.
= Z [illegible] z chorem. Bogaty z ubogiem, Syty
z łacznem. [illegible] Trzeźwy z pijanem,
Nie zgodzą się nigdy.
— Z tego cztelia i psa nie żywo.
= Z drowie i czyste sumienie,
Waż sobie nad dobre mienie.
= Z [illegible] wzy bezhuszy, Nie będzie to dobiter
— Z [illegible] żywych prześladuje,
Umarłem przecież folguje.
— Z [illegible] szczęśliwemu nie szkodzi, ani mu znemu.
= Z [illegible] ostrożnie każdego,
Widząc człowieka bydź odmiennego.
= Z [illegible] chodzą o dozłoty,
nadzie się potem paść wołty.
= Z [illegible] się nie pozna, Aż sam siebie dozna.
Z [illegible] z broiny, lepszy niż zbroiny.
— Z [illegible] się [illegible] znamy,
A nigdy tego nie wyznamy.
— Z [illegible] podłemu i szpetnemu, zalecenia trzeba.
— Z [illegible] się zachciało, Co musi już raz zniedało.
Z [illegible] szczęśliwemu [illegible], Nędznemu długi.
Z [illegible] sąsiadowi, A wprzód domowi.
— Z [illegible] mu stawa, a z stawy [illegible],
o wszystkie sprawie roztropne [illegible]
— Z [illegible] probują na czarnym kamyku,
A [illegible] dozna [illegible]
— [illegible] nie sroży, kiedy nie ma [illegible],
Ach [illegible] się nigdy.
— Z [illegible] niż się, a przeszłość z dei Bogu.
[illegible] przecież na [illegible] progu
[illegible] — Z [illegible] mowa. byłby to cud dziży.
któż [illegible] czystej wody uczerpnął [illegible]

Z [illegible] stodoły rzadko wylatuje [illegible],
Z pusty rozum nigdy nie uwodzi [illegible].
— Z [illegible] dobrego to ma, że chce [illegible],
Przyjaciela pokaże, rozumu nauczy.
= Z [illegible] jak z ogniem ostrożnie towarzysz
Z daleka nie zagrzeje, a z bliska, sparzy.
— Z [illegible] choć tysiączne [illegible] ozdoby,
Ukowała [illegible] roboty.
= Z [illegible] nie igraj, niewieście nie ulegaj, pa=
niądze zachowaj, chcesz li bydź bezpieczny.
— Z onę jako starszy, zonce jako pan, umiej
się pokazować chcesz li jak połowy [illegible].
Z panem kart nie graj, groszy nie pożyczaj, [illegible]
Chcesz li bydź z żoną o żartach nie będzie [illegible]
— Z panem żart nie zwyczajny, z panią szeptanie,
Z panną w tańcu wywijać, bywają w nagannie.
= Z [illegible] rozdrażnić, przeciw wodzie pływać
Jest to rzecz nie bezpieczna, prawu się sprzeciwiać
= Z [illegible] niewdzięcznem praca, za nic talkomanie
Dar, za nic najbogatsze skarby rozrzucanie.
= Z [illegible] towarzystwo, zaloty szaloke,
Głupie postępki, prędko bywają uszczerdzone.
Z [illegible] [illegible] w tańcu.
— Z [illegible] ta ma śmierć w oczy.
[illegible] jak z gęsi woda.
= Z [illegible] go z [illegible].
= Z dwojga złego, mniejsze obieraj.
— Z [illegible] się z sobą.
Z źle nabytego majątku rzadko się mniejszy trzeci dziedzic.
— Z [illegible] się jak bóbr. Z [illegible] mu [illegible] —
— Z [illegible] ak wryty w miejscu.
Z [illegible] — [illegible] mu [illegible].
— Z [illegible] go na [illegible]
— Z [illegible] wykop rów, kto w nim wpadnie; bywaj [illegible].
Z [illegible] pismo nowem.
= Z [illegible] każdy przed swoim progiem, A P. Burmistrz po [illegible]
— Z [illegible] mu z pieprzem — dowcie

…to chlebem gardzi, diabeł niem [illegible]
[illegible] go pod samo niebiosa
[illegible] dymiący, dach [illegible] i [illegible]

[illegible] że to już dawno z góry
[illegible] wet, darmo my
[illegible] od trosków — od utrapienia, jak szczygła
[illegible] gotąsce — na włosku.
[illegible] mu, — wypił — wytrzepał skórę, — wyczesał — wygarbował
[illegible] i poczętki triedne
[illegible] zachcianka, Noc niespokojna.
[illegible] ostrzy zaprzeczy, Niż sto filozofów dowiedzie.
[illegible] jak [illegible] podlaskiej do karczmy.
[illegible] e, Bostabo rznie [illegible] — żyje
[illegible] wierzę, prawda [illegible] — xy.
[illegible] dy wytłoczyć rzęd.
[illegible] jak wrona w koło
[illegible] [illegible] zielenie — [illegible] Borsuka
[illegible] bowenarni.
[illegible] gory ozy dodna.
[illegible] nie boli, nie zwoli; Ale xtego co mnie boli.
[illegible] za pas.
[illegible]
[illegible] to trawa sypy.
[illegible] [illegible] totem, Jakoby dobrze był to mi na potem.
[illegible] [illegible] — (wiatry za świadków zapisz.)
[illegible] ten [illegible] zapisz, strachy [illegible]
[illegible] [illegible] obłudne.
[illegible] ostatnia godzina.

[illegible] się otoczył.
[illegible]
[illegible] — sposób do życia.
[illegible] wszystko wolno.
[illegible]
[illegible]
[illegible] najwięcej dawnego.
[illegible] mysłotka.
[illegible] chwał, tajemnice napomina.
[illegible] Tyrany, Aż będzie inaczej. — [illegible]
[illegible] płat, wies nie wies, Ty bieżeniem — [illegible]
[illegible] [illegible] na kominie, Gdy łtoma umrzeć w rodzinie —
[illegible], [illegible], Ma na miejscu dwora — xim
[illegible] więcej jeden wygoda, niż [illegible] wymilczą — xy
[illegible] lat, niż potowe [illegible] — xy
[illegible] ojca.
[illegible] się wstydno, ukopie się zimno, zastrzeli się boli, trzeba cierpieć ob Bożej woli.
[illegible] go moje pobłażanie.
[illegible] wy głowie.
[illegible] tylko niemało bratujemy.
[illegible] cierpliwy, wszystko przyjmie.
[illegible] tylko na słonie.
[illegible] w [illegible]
[illegible] człowieka, że się nie [illegible] na świecie.

[illegible] się poruszy.
= [illegible] mnie na zaby.
[illegible] wierzy mało błądzi, gdzie dowcipu rządzi
— [illegible] diabli nie porwą.
= [illegible] pióro opalił.
= [illegible] — [illegible]
= [illegible] z prawego toru.
[illegible] we dwa ogniwa.
[illegible] jak [illegible]
— [illegible] na cudzą taskę.
— [illegible]
[illegible] oczy, wszystko lepiej widzą —
= [illegible] mu oczy.
— [illegible] go na zgniłe jabłko.
— [illegible] szlachcic bez cnoty.
= [illegible] tylko, trzeba dadź rzeczy — x [illegible]
= [illegible] bliższy [illegible]
= [illegible] tego ludzie mają, których cudze [illegible] przestrzegają — xy
— [illegible] go na kopę.
= [illegible] jedwab, a co pod [illegible]
[illegible] Boga za piecem. — Żyje z dnia na dzień —
[illegible] zakwarzył mu [illegible]
= [illegible] ofiarował.
[illegible] bywają dzień głupie.
= [illegible] pole.
= [illegible] wierzy mało błądzi, Gdzie dowcipu rządzi.
[illegible] jakby go śmierć goniła. — jak oparzony
= [illegible] śmierć wodzi.
= [illegible] mu nie miłą piosnkę.
— [illegible]
— [illegible] duszą, pieczenią.
— [illegible] złodzieja wieszają.
= [illegible] wzrastają.
= [illegible], niezgoda niszczy.
[illegible] tylko xy.
[illegible] opanował — opętał — oziębnął.
= [illegible] [illegible] — trzyma
= [illegible] [illegible]
= [illegible] — [illegible] frant —
= [illegible] w korzyść nie idzie.
[illegible], złe odbycie
[illegible], a człowieka złotem.
= [illegible] rozpusta — niedostatek.
= [illegible]
— [illegible] — [illegible] robotę.
— [illegible]
= [illegible] [illegible] psy [illegible]
= [illegible] [illegible]
= [illegible]

~~[illegible]~~ mech z niego.
~~[illegible]~~
— ~~[illegible]~~ [illegible] przez zęby.
= ~~[illegible]~~ [illegible] dziwnie [illegible]
— ~~[illegible]~~ cnoty nie traci —
— ~~[illegible]~~ [illegible] łóżka, masła i masłem [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible] Gdyby było by dzień, toby było
ładniej — Podlaskie przysłowie. —
— ~~[illegible]~~ przez [illegible], syn, ale [illegible]
~~[illegible]~~ oczy więcej widzą, niżeli dwa —
— ~~[illegible]~~ to [illegible] —
= ~~[illegible]~~ [illegible] pisków.
= ~~[illegible]~~ jak żyd z parchami.
— ~~[illegible]~~ [illegible] przez zęby.
= ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
— ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible], aby mu się obiad [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible]
= ~~[illegible]~~ sam pleban dzwoni.
= ~~[illegible]~~ jak osika.
= ~~[illegible]~~ głowę [illegible], nie [illegible] pilnego —
= ~~[illegible]~~ miejsce w stanie; dima długo, i muchy zabije na [illegible]
— ~~[illegible]~~ piekiem narabiał. (wtrzone mało
= ~~[illegible]~~ [illegible] niebo komu [illegible], gdy ma
~~[illegible]~~ ma na to — na niego —
= ~~[illegible]~~ ziemi [illegible]
= ~~[illegible]~~ dzień [illegible] poz[illegible]
— ~~[illegible]~~ [illegible] szczęścia jest mistrzem — kowalem. wola Boża
— ~~[illegible]~~ jak trawa rośnie.
— ~~[illegible]~~ morza [illegible]
— ~~[illegible]~~ [illegible] za piętami chodzi.
= ~~[illegible]~~ [illegible] nie nauczysz, na starość darmo.
= ~~[illegible]~~ [illegible] nadrze.
— ~~[illegible]~~ [illegible], aż [illegible] zdechł.
— ~~[illegible]~~ [illegible] po dawnemu. się sprawuje
= ~~[illegible]~~ [illegible] najniższy.
— ~~[illegible]~~ chlubił, dobry a zmiodany. Amiód na to: [illegible]
i dobrzy [illegible]
— ~~[illegible]~~ gadzi, [illegible] na niego — na jego [illegible]
— ~~[illegible]~~ twoje moje, a co moje, to tobie nic do tego.
= ~~[illegible]~~ na [illegible] nie [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible] jest tylko gadać.
= ~~[illegible]~~ [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible]
= ~~[illegible]~~ pijają, a tłuste [illegible] zjadają; [illegible]
[illegible] w nędzy.
— ~~[illegible]~~ [illegible], tego najmocniejszem [illegible]
tem nie [illegible]
— ~~[illegible]~~ na głowę swego [illegible] spadł.
— ~~[illegible]~~ [illegible]
— ~~[illegible]~~ [illegible]
— ~~[illegible]~~ [illegible]
— ~~[illegible]~~ [illegible] niż [illegible]
[illegible] będzie wspominał, że [illegible] miał [illegible]
[illegible] nie miały.

= ~~[illegible]~~ [illegible], strzeż się strzyżu [illegible]
(Mazowieckie przysłowie w okolicy [illegible])
= ~~[illegible]~~ [illegible] w lesie z [illegible] (słowo — [illegible]
— ~~[illegible]~~ [illegible] długo chodzić, kiedy [illegible] można [illegible]
= ~~[illegible]~~ tak głupi, jak się zdaje.
= ~~[illegible]~~ [illegible]
— ~~[illegible]~~ znajdzie winę, [illegible] do grzechu przyczynę.
— ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] mężnemi, i cierpliwie czekać.
= ~~[illegible]~~ [illegible]
= ~~[illegible]~~ pomoc w nieszczęściu pieniądze.
— ~~[illegible]~~ [illegible] inaczej [illegible]
= ~~[illegible]~~ cudzem złem się [illegible], choć jej to samej
[illegible]
— ~~[illegible]~~ [illegible] na [illegible]
= ~~[illegible]~~ się [illegible] rzeczy, miej uważenia [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible]
— ~~[illegible]~~ [illegible] z cudzej ręki — [illegible]
— ~~[illegible]~~ [illegible] jak [illegible], kiedy [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible] okiem patrzy na śmierć.
= ~~[illegible]~~ jak [illegible] — jak [illegible] — [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible], gdyś [illegible], kiedy się [illegible] posadza.
= ~~[illegible]~~ z biedy [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible] trzymał.
= ~~[illegible]~~ [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible] na innych [illegible], że możesz sam
[illegible] ślepe oczy [illegible]
= ~~[illegible]~~ trzeba, kto chce dostać chleba.
= ~~[illegible]~~ [illegible] szczęście znosi.
= ~~[illegible]~~ [illegible] świnia z pastuchą.
= ~~[illegible]~~ [illegible], jak chleb z masłem [illegible]
— ~~[illegible]~~ [illegible], ale cała [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible] do studni [illegible]
= ~~[illegible]~~ nikogo bez ale
— ~~[illegible]~~ muchę na nosie, bo [illegible] ~~[illegible]~~
— ~~[illegible]~~
= ~~[illegible]~~ chleb nie [illegible] (nie mieniu [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible] który [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible] bez dobre [illegible] bez chle[illegible]
jak jaje bez soli.
= ~~[illegible]~~ [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible], między [illegible] może.
= ~~[illegible]~~ [illegible] rozbryka.
= ~~[illegible]~~ [illegible], po [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible], winnem się dostanie.
= ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] szkodzi
— ~~[illegible]~~ cudzem złem się [illegible], to samemu [illegible]
= ~~[illegible]~~ znajdzie ~~[illegible]~~ winę — przyczynę, [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible] jak nago [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible] — [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible], gdzie się nie [illegible]
= ~~[illegible]~~ się [illegible]
= ~~[illegible]~~ nie [illegible]
— ~~[illegible]~~ [illegible], kto [illegible] na [illegible]

— [illegible] niemię, że u Żydów najmiźniejszy.
— Bob upiecze nie tchnie, chyba gdy go lito lekko przyjmuje.
— [illegible] małe ubiezmie, ptaszek temu wypowie (drzemie)
— [illegible] ochranianie, który za złe szanowanie.
— [illegible], żona gładka, rozkosz wieczorna.
— [illegible] przyjdzie, kto ojca wstydzi.
— [illegible] nie słyszy.
— [illegible] mucha z ciebie.
— [illegible] mucha, kiedy w miodzie tonie.
— [illegible] nie próżno nie czyni.
— [illegible] często prowadzi człowieka, biada temu, kto często (nie często) [illegible]
[illegible] najmilsi, śpiewaj, prawie wróbla nie wyjmuj z [illegible].
[illegible] [illegible] kto się myśli [illegible].
— [illegible], kto ma, ich u [illegible] bogat i naimy, kto się zenota, orać [illegible]
— [illegible] benet, powiedział [illegible].
[illegible] [illegible] na [illegible].
[illegible] zła sprawa, chociaż dobra potrawa.
[illegible]
— [illegible] na postawie, ale lis — wilk na myśli.
— [illegible] batrzcanie, gdy wiatr dąb [illegible].
[illegible] [illegible] bardzo głowa [illegible]
[illegible] za [illegible] borować.
[illegible]
— [illegible], źle [illegible]. [illegible]
— [illegible] [illegible] pszenicę
— [illegible] na oru, [illegible]

[illegible] się Bożu gody, wieprza zabić tydzień gody, księdzem zostać zawsze gody.
= [illegible] i każdemu, Bogu ojczyźnie, bliźniemu.
— [illegible] w głowie nie ma, co tamten w pięcie.
— [illegible] chodzi — robi — prawie —
[illegible] jak paprochu, kiedy mu pół tyłku zgorzało.
— [illegible], a on rosiędzie wrotek.
— [illegible] od niego.
[illegible] [illegible] (po wszystkim) powiesić miał wszystkie.
— [illegible] aż tysiąca, a od [illegible] tysiąc blisko.
— [illegible] [illegible], cierpi gęba boleści.
[illegible] [illegible], a [illegible].
— [illegible] go przez świat zmierzył.
[illegible]
— [illegible], pies z kotem nigdy się nie zgodzi.
— [illegible] [illegible] — od rogu do rogu — [illegible].
chwała [illegible]
[illegible] jest widowisko, co my [illegible] nazwisko.
— [illegible] [illegible] czarnych oczy, [illegible]
[illegible]
— [illegible], żeby go w złoto oprawić.
[illegible], a [illegible] mu [illegible] — [illegible]
— [illegible] [illegible], od tego do [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] to czyni [illegible] dzień [illegible].
— [illegible] dokoła, dokoła [illegible], a potem [illegible]
[illegible] wieści, gęba cierpi boleści.

— [illegible] kunie, [illegible] się dostanie.
— [illegible] nie godzi, to też i mówić szkodzi.
— [illegible] godzi, to w obyczaj wchodzi.
— [illegible] tego jest tej, tego też bardziej [illegible].
— [illegible] chodziło, i [illegible] to.
— Chcesz-li być bez jakiej wady,
Nie poczynaj nic bez rady.
= Często [illegible] mijała woda,
Najtwardszy kamień wygłoda.
= [illegible] mniejszego może być na świecie,
Gdy się szaleństwo w płochem [illegible] zaplecie.
= [illegible] [illegible] dla rany nie bić się, [illegible] przyjaźni nie [illegible], dla choroby nie pić.
= [illegible], cudzemu koniowi, cudzej żonie nie dowierzaj. [illegible]
= [illegible] nie przyjdzie, widzieć bez uciechy [illegible] [illegible] na łożu, a nie mieć pociechy.
= [illegible] z żadnej nie mogący mian,
[illegible] z wdomu, kochanie, kaszel, ogień, swary.
= [illegible] łożone do maju, to się rozchwiało pogody.
— [illegible] łożone, to [illegible].
— = [illegible] tego nikt nie widzi, a co na grzbiecie, to wszyscy oczy mają.
= [illegible] młot szkło kruszy, ale stal kuje.
[illegible]. Boża.
[illegible] żyje jak [illegible] na wodzie.
· [illegible] rannem słońca chociaż sieje złoto, z upadem dniu [illegible], w wieczór mamy błoto.
[illegible] w swojem kotle [illegible] duch Boży,
A całość sam się złoży.
= [illegible] już człowiek w przepaść wpadnie, to się [illegible] grzebie na dnie.
— [illegible], a ponodze dalej, tam iedy się wali.
= [illegible] krowa daje białe mleko.
— [illegible] nie mierza.
= [illegible] masz wielki ród, ale sam na siebie rób.
= [illegible], kotlnem i snopkiem, [illegible]
— [illegible], ale [illegible].
[illegible] [illegible], tem [illegible] bywa
— [illegible] nikt nie widzi, co na grzbiecie, na to wszyscy (oczy mają)
[illegible] białe mleko daje.
= [illegible] [illegible] Boga za nogi, a [illegible] diabła za rogi.

Dobrem za złoto gardzemy, A złemu służym
Dobry [illegible] z lada czego, Złe czyni co dobrego.
Dobro rzeczy smak mieważą,
Gdy już prawie ustawają.
[illegible] lepiej mieć swego, Niżli obmyślać obcego.
Dobre [illegible] trzeba, trzyma jak więzienie.
Dom, zła żona, swarliwa, gdy na przyję komin
kapie, trzeci gości wyganiają z domu.
[illegible]
Droga dęsna, u Jezuwa.
Dobre, dobre i masło.
[illegible], a babski taniec nie długo trwa.
Dwa psy w jednym dworze, Dwa koty w jednym worze.
[illegible] jak wrzodziu — (da niedoprowadzić)
[illegible] strzelec nie płoszy najdzikszego ptaka, pokuj go do ckar
[illegible] wyrzeknij, zgrewa wypada
[illegible] obyczaje strata, i strata się oddaje
Da Bóg na wszy [illegible] złego.
[illegible] liszka, kto z nią nie mieszka.
[illegible] rozumu [illegible] służy i trą się.
[illegible] za jedną nogą hadurę [illegible] za jeden ogon
z [illegible]
[illegible] mowią [illegible] sobie ani [illegible] — z [illegible]
[illegible] zbrany, zła żona, [illegible]
[illegible] wszystko przewrócił.
[illegible] [illegible] tylko [illegible]
[illegible] [illegible] go kto daje zawiadzy.
[illegible] [illegible] zdrady [illegible]
[illegible] z tobą, [illegible] cnota.
[illegible] dobrze czas mówić, a we zły milczeć.
[illegible] dar, drogo [illegible]
[illegible], Ta ziemia w tece jak [illegible].
[illegible] [illegible] zgada.
[illegible] i ludzie [illegible], Co więc pokorna prośba [illegible].
[illegible] czasy [illegible], Czego trudno dostajemy.
[illegible] owca, kiedy idzie do [illegible].
Dobra woda w stawie, po dobrej strawie.
[illegible] jajko żeby dostał wołu.
[illegible] dający nie wyda za jednego dobrego
[illegible] to z którzich — [illegible]
[illegible] ma ślepego mrugać.
[illegible] tylko śmiałość w sobie.
[illegible] garnki [illegible] do zepsowania [illegible] na [illegible]

[illegible] co lepsze, chwali, temu to handluje.
[illegible] wielu rządzi, Dom ich łatwo błądzi.
[illegible] swego dziera, Domi się [illegible] sięga.
[illegible] chleba, Hojności trzeba.
Gdzie wielka gromada, Tam łacna zwada.
[illegible] znieść [illegible], Co tego swego tylko kosztuje.
Grzech z umysłami smakuje, A popełniony hańbuje.
[illegible] nie znamy, Nie bywa karamy.
[illegible] godzi się strofować, Niż [illegible] szanować.
[illegible] pamięć, Tam rozum szwankuje!
[illegible] by nie była ręka, coby brata,
Wielką zamożność sprawiedliwość miała.
[illegible] ciało żywe w nadobnej skromności,
Tam umysł bywa wrodzonej radości. z Fredra
[illegible] dobrych czynić spraw, mów o tem mało,
Bo w stawie przyczyni ujmiesz, próżnej chwały,
[illegible] innym dziś chwalić twe sprawy,
A tak będzie nagrodą mieć pochlebną prawdy.
[illegible] rozum, uroda, bogobojność, cnota,
Takiej żony nie tak się brać, z nią oraz i złota.
[illegible] rozum sadzieni, na twardym kamieniu,
W szczęściu ufając, pod czas tego żałujemy.
[illegible] się nie bój, o łaskę nie stój.
[illegible] czego nie trwał [illegible] prawy,
Łaski skarb nie przebrany
[illegible], lekkość droga.
[illegible] brzuch uszów nie ma.
[illegible] szlachectwa nie patrzy.
[illegible] lepszy kucharz.
[illegible] kucharza dobrego nie stoi.
[illegible] rządzi się w domu, to [illegible] pójdź bez sromu.
[illegible] po świecie.
[illegible] kują, żaba też nogę podaje.
[illegible] kabałka w reszcie.
[illegible] tam rozpust.
[illegible] kto nie był offiaruje. Albo się [illegible] a [illegible]
[illegible] na [illegible] Trzy [illegible] chleba, [illegible].
Gdzie [illegible] pomyje, [illegible] służący ustąpuje.
[illegible] bezemnie, kogo żałuje to dotknie.
Gdzie [illegible] snadniej ukraść — złe.
[illegible] boże znajdzie się i miara.
[illegible] mięso zgadza się z [illegible] jak jedwab z dratwą.
[illegible] oczy podziały, kiedy się łaty po świecie latały.
[illegible] mówi o 3 [illegible] ze pijany, powiniem się upaść.
[illegible] [illegible] tory Królów był drugiem Krzymem
[illegible] [illegible] ziemię kopał, kto sam był [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

~~Wodość~~ wesoła kwitnieje,
Starość zmartwiona truchleje.

~~[illegible]~~ [illegible] w oże, [illegible] [illegible]ego [illegible] nie może.

z fredr. ~~Mądrze~~ mówić, zaiste mądrości to nie mała
Mądrze czynić nie równie mądrość doskonała.

~~[illegible]~~ naiwięcej księżom sumienia szwankuje,
Niewiele zaś Doktor, lichwiarz zdrowie ludzkie [illegible]

~~[illegible] doktór~~ przyjaciel i gwałt zachowam,
czasu potrzeby [illegible] za [illegible] rozkazu.

~~[illegible]~~ stara żona, młody z starem zgodą,
Nie inaczej [illegible] ognia, jako z ogniem woda.

~~[illegible] wóz~~ i przewóz.

~~[illegible]~~ [illegible] kiedy dziwi się [illegible]

~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] — [illegible] xr. 1570. — [illegible]

~~[illegible] drzewo~~ przy [illegible] zgore [illegible]

~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] — [illegible]

~~[illegible]~~, obrońże kiedy chcesz — [illegible]

~~[illegible]~~ być [illegible], niechże będzie zmyj — [illegible]

~~[illegible]~~, [illegible] mawchy, [illegible] nie [illegible] — [illegible]

~~[illegible]~~ nie [illegible] zabawy, zdrowie nieszwankuje [illegible]
[illegible], [illegible] nie w próżni — [illegible]
[illegible] xr. 1608.

~~[illegible]~~ wisiec, [illegible] wisieć —

~~[illegible]~~ [illegible] nie [illegible] — nie [illegible] — [illegible]
nie [illegible] — [illegible]

~~[illegible]~~ [illegible] na wszystko.

[illegible] kiedy [illegible]

~~[illegible]~~ iskierka może cały miasto zpalić.

~~[illegible]~~ jak ciasto na drożdżach rośnie.

~~[illegible]~~ [illegible] z [illegible] wzięto, tak się roni.

~~[illegible]~~ [illegible] z [illegible] wierną, przejdziesz krainy obszerną.

~~[illegible]~~ najmniejszej nici, Słońce kiedyś wyjrzy.

~~[illegible]~~, od [illegible] chleba [illegible].

~~[illegible]~~ zdrowie, my rozum w głowie.

~~Narobił~~ strasznego bigosu.

~~[illegible]~~ [illegible], a drobne zwierza pomija —

~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] w swojem domu —

~~[illegible]~~ na swoje kopytko —

~~[illegible]~~ [illegible] szyje.
~~[illegible]~~ porzuca Polskę, tylko stary geniusz [illegible] polak.

~~[illegible]~~ może być sędzią w własnej sprawy —

~~[illegible]~~ miotła, czysto umiotła.

~~[illegible]~~ [illegible] na [illegible].

~~[illegible]~~ [illegible], [illegible] na [illegible]

~~[illegible]~~ [illegible]

~~[illegible]~~ [illegible] — [illegible] —

~~[illegible]~~ [illegible] —

~~[illegible]~~ go i piernikiem.

~~[illegible]~~ baba kołaczy, [illegible] z [illegible]

~~[illegible]~~ jak [illegible], rozumie się [illegible]

~~[illegible]~~ [illegible] —

~~[illegible]~~ poszczy [illegible] białogłowie,
Gdzie cicha w sprawowaniu, cicha i w rozmowie.

~~[illegible]~~, drzewo, [illegible], [illegible] budowania,
Potrzeba [illegible] [illegible], [illegible] [illegible].

~~[illegible]~~, a pilnie pana, trzeźwy, wierny, [illegible]
[illegible], nabędzie w sprawowaniu [illegible] [illegible]

~~[illegible]~~ towarzystwa, z [illegible] [illegible],
[illegible], trudno z [illegible] [illegible]

~~[illegible]~~ na [illegible], [illegible] [illegible],
[illegible] równie [illegible]

~~[illegible]~~ potrzebny, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

~~[illegible]~~
~~[illegible]~~, [illegible] to nie [illegible],
~~[illegible]~~, [illegible].

~~[illegible]~~ to nie rozsądnie wybrane [illegible]

~~[illegible]~~ z winem, bo [illegible] nie miewa
Żona gładka [illegible], z [illegible] do [illegible],
z [illegible] [illegible] [illegible] przywabi,
[illegible] [illegible] [illegible] przemiędzy [illegible].

~~[illegible]~~ gdy [illegible] [illegible] pozryza, [illegible]
Gdy w czasie [illegible] podłogę [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Gdy [illegible] długo rozmawia między [illegible].

~~[illegible]~~ każdą babę [illegible], [illegible] z niej nie [illegible].

~~[illegible]~~ światło [illegible], Gdy [illegible] [illegible]

~~[illegible]~~ na ogon, to go złapiesz.

~~[illegible]~~ ke grzechu na wierzbie.

~~[illegible]~~, jak [illegible] oko — jak [illegible] [illegible].

~~Nie~~ nam tylko zrodzeni jesteśmy, część nas
należy ojczyźnie, część przyjaciołom.

~~[illegible]~~ chleb [illegible], gdy [illegible] [illegible].

~~[illegible]~~ za, [illegible] do morza —

~~[illegible]~~ on za hetmiera;

~~[illegible]~~ nie tego z [illegible].

~~[illegible]~~ tego [illegible] nie [illegible].

~~[illegible]~~ [illegible], ale [illegible].

~~[illegible]~~ [illegible], [illegible] [illegible] zwady —

~~[illegible]~~ [illegible].

~~[illegible]~~ [illegible].

~~[illegible]~~ się poznać [illegible] —

~~[illegible]~~ [illegible], kto z cudzej ręki żyje — kto [illegible] żyje

~~[illegible]~~ babki wróżyła.

[illegible] [illegible] roztu, że nam złego chyna;

[illegible] rzeczonego nie uczyni [illegible]

[illegible] ny żywot, gdy go kto używa.

Zdrowie i majątek z pełna zachowywa

z Fredra [illegible] czasom, kto przy swém rozumie

Przyłoży mein [illegible], [illegible] umie.

[illegible] z żartów używać należy,

kto miary nie zna, w ten prędko przejdzie [illegible]

[illegible] po nim rodzice: nauczycielowie; Ro=

[illegible] nagrod nie [illegible], bez kładł za [illegible]

[illegible] rządzić rzecz trudna, wielka [illegible]

to pług zaprzędz, a złamą brego [illegible] (brego)

[illegible] moty, płonka, cygańskie przysięgi.

Jednakiego są skutku, jednakiej potęgi.

[illegible] zynoszy, szabla uchłopa dobrego

Ostrość [illegible], przyjaciel, pamięć [illegible]

[illegible] jest drogą do ubóstwa.

[illegible] [illegible]

[illegible] pies nie miał co [illegible] — [illegible]

pożywił się.

[illegible] [illegible] to zbył.

[illegible] głodu [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] od miesica.

[illegible] [illegible] lata [illegible] na [illegible]

[illegible] albo sierpem uciął.

[illegible] go.

[illegible] Bogów [illegible] mówisz [illegible]

[illegible] jest niegrzeczny, [illegible] nie jest niebezpieczny

[illegible] grabki

[illegible] przyszedł [illegible] uknął.

[illegible] [illegible], na matuśka

(odnemu) (drugiemu) (ziemi płachta)

[illegible] [illegible] płachta — jednemu [illegible], [illegible]

(kto widzi)

[illegible] każd zamarza, [illegible] nóty rzadko

[illegible] to bardzo dla niego.

[illegible] rzeczom nie poradzi, tylko [illegible]

[illegible] im, bo nie wiedzą co czynią.

[illegible] wiewiórki nie drzewo.

[illegible] po rozum do głowy.

[illegible] na rozum — [illegible]

[illegible] [illegible] i [illegible]

[illegible] z [illegible]

[illegible] z tem oknem.

[illegible] [illegible] jałowcami.

[illegible] z [illegible]

[illegible] koro głów uspokoił, rznia potowanie [illegible]

Lepiej z łasą, niżeli z tarasa —

[illegible] [illegible]

[illegible] kaczko.

[illegible] [illegible]

[illegible] ha, niżli z tkacza — rzyn

[illegible] waż [illegible] niż [illegible]

[illegible] tako, [illegible] [illegible]

[illegible] od niego wciąż [illegible]

[illegible] dziś upatrować, [illegible] jutro żałować.

[illegible] nie [illegible]

[illegible] przypadek [illegible] [illegible]

[illegible] do uspokoił, rznia [illegible]

[illegible] brzą w [illegible], niżeli [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] wspięczki złapać ostrożnego lisa:

[illegible] przełamać.

(nie inne rzeczy

[illegible] odkładamy, dopiero [illegible])

[illegible] z tąd już bierze, jednemu [illegible], [illegible]

[illegible] nie cierpią się ogień z wodą.

[illegible] aby to do końca dobrego przyszło, co z złego po=

czątku wyszło.

[illegible] mowa drwa i pąjczyny — Mrongovius —

[illegible] wory pułkowa — [illegible] go

[illegible] jak się zaś [illegible] zagrać

[illegible] daniem mojém, kto przestał na swojém.

[illegible] kiełbu [illegible], poki się [illegible] ślizi.

[illegible] do rzeki —

[illegible] Szlachta, w pleciach [illegible], niżej [illegible] —

[illegible] [illegible] [illegible] —

[illegible] jako do [illegible] głów [illegible]

[illegible] wróble. — na [illegible] —

[illegible] od [illegible] [illegible]

[illegible] zdaniem mojém, kto przestał na swojém.

[illegible] [illegible] i gorące żelazo [illegible]

[illegible] ma godzi, [illegible] każdemu [illegible]

(szydłowy)

[illegible] [illegible] do tańca, — [illegible] kozy.

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible] nie na [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible], ale i ten co przechowuje

[illegible] [illegible] mimo [illegible] szedł

[illegible] mu [illegible], im bardzo [illegible]

[illegible] [illegible] nie czem.

z Fredra [illegible] na świecie, że bogaty ubogiego [illegible]

[illegible] [illegible], jak [illegible]

[illegible] dwa grzyby w barszczu

[illegible] pomoże, jak [illegible] [illegible]

[illegible] wesela prawego, kiedy [illegible] sumienia całego.

[illegible] naprzód każde słowo niżli [illegible]

— ~~[illegible]~~ osi... niewiasta, równego przyrodzenia. Co trzeba potrzebuje czy tego uderzenia
— ~~[illegible]~~ sama z siebie nic nie tnie.
Jednak żelazom tępym ostrość daje.
— O taku bankiet nie dbam, Gdzie wspólnie biesiadników nie znam.
~~[illegible]~~ parszywa owca, od stada, Bo wnet we wszystkich taż będzie wada.
— ~~[illegible]~~ się zawsze dobrze miały, Żeby od głodu szczęśliwy.
— ~~[illegible]~~ każdemu wody, Uważ, bo w tem nie masz szkody.
— ~~Obyczaje dalekich~~ krajów, Nie naprawi obyczajów
— ~~[illegible]~~ podczas miła zdaje by się tylko często nie trafi w zęby.
— ~~[illegible]~~ wszyscy długo pamiętamy, A dobrodziejstwa wnet zapominamy.
— ~~[illegible]~~ złośliwy, Ośle uszy, białogłowa zła, po tych lepsze.
— ~~Ostatni~~ do kościoła bywa, Co przed dzwonnicą mieszkiwa.
— ~~[illegible]~~ nosi z szczodrobliwością, Szczerość miesza z ostrożnością.
— ~~[illegible]~~ rzeczy zdadzą się szczerymi, A podle gdy są przytomne.
— ~~[illegible]~~ nie przewini, Gdy się myśl nie przyczyni.
— ~~[illegible]~~ łatwiej ~~łatwo~~ drugiemu, Nie łatwo sobie samemu.
— ~~[illegible]~~ do ziemi oddaje, Kto młodemu wino daje.
— ~~[illegible]~~ stoją wiele, Gdy sobie dziw ~~podziwiał~~.
— ~~Oto pobudka~~ do cielesności, i do złości.
— ~~Obmowcy~~ stawu twarz surowa, Wnet odejdzie ze złą mową.
— ~~[illegible]~~ pokątnego, Umie pisz podobnego.
— ~~[illegible]~~ anie snadno daje, Złe i dobre obyczaje.
— ~~[illegible]~~ nie przytomnego, Równie jak bić umarłego.
przedra. ~~[illegible]~~ przykrość, i nader surowa, Niewola temu jest, kędy rządzi białogłowa.
— ~~[illegible]~~ złośliwi, Ośle i zła białogłowa, Tych potrzebują, rózga i tożsama.
— ~~[illegible]~~, chociaż niewiasta jednym lekkim żyją, Ni dobrego nie czynią, tylko ich nie bija.

— ~~[illegible]~~ Bardzo tłustem ciele, Rozumu nie wiele
— ~~[illegible]~~ Co wszystkie umysły popisuje.
— ~~Wątpienie~~ droga do mądrości, wątpliwych ... umiejętności.
— ~~Wątpienie~~ rodzi pytanie.
~~[illegible]~~ ten taimuje, komu szczęście przyśpiewuje.
~~Wątpienie~~ rodzi pytanie.
= ~~[illegible]~~ rza skromna, daje sen spokojny.
~~Wiele słuchaj~~, mało mów, żeli chcesz byś był zdrów.
— ~~[illegible]~~ wszyscy nic nie mamy, Przecież, moje to, wykrzykamy.
— ~~[illegible]~~ niemylnie, nie zechcesz
— ~~[illegible]~~ swoje potrzebie, nie z cudzemi oczami dozierając
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ potrzebuje, Miary pewnej nie przyjmie
~~[illegible]~~ ie miło, Co przed tem trapiło.
~~Wychowanie~~ pieszczliwe, Czyni dzieci złośliwe, słabe i leniwe.
~~Wychowanie~~ surowe, Czyni dzieci mocne i zdrowe.
— ~~[illegible]~~ takie poznawamy, Jak wiele z bytnich rzeczy mamy.
— ~~Wielki to przymiot~~ klejnot mieć poczciwe oczy, Kto przez niecnotę w ziemię jak nie tłoczy.
= ~~[illegible]~~ szczery towarzysz, coż nad ten lepszego? A kiedy jeszcze z tem masz doświadczonego.
— ~~[illegible]~~ xda zarówno chłopu pijanemu, Marnemu szlachcicowi, i ~~[illegible]~~ czynnemu.
~~[illegible]~~ własnego ich ~~[illegible]~~ nie ma, ubrany, Naszmowione sumienie, i gniew zmożony.
~~[illegible]~~ jak kozieł w kapuście.
~~[illegible]~~ Często kowalkie pęże.
~~[illegible]~~ wszystko na mnie — ~~przerzuty~~ ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ go, jak jaszczurka — ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ jak śliwka w błoto.
— ~~[illegible]~~ to pamięci
~~[illegible]~~ nie zajdzie.
~~[illegible]~~ wyśliznął się jak piskorz.
~~Wymiętły~~ — wymęczyły na jałowej krowie ciało —
~~[illegible]~~ i po śmierci słońce świeci.
— ~~[illegible]~~ po śmierci.
~~[illegible]~~ miesz gorącego ukropu
~~[illegible]~~ Gontar — ~~[illegible]~~ wymoczony.
~~[illegible]~~ Dobrze, zobaczysz inaczej — Indro —
— ~~[illegible]~~ w kozie ~~[illegible]~~ —
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ dzwonna ~~[illegible]~~ przyszł.

= Nie skarbów wielki, gdy miasz wszystkie przypadki.
— Nie swoim własnem tego, co masz z daru ludzkiego, albo Bożego.
= Nie chwalmy gdy złe przygotowanie, zwán o nich uwiklowé [illegible].
= Nie wszas dajesz chleba husto, kiedy w gębie zębów pusto.
= Nie wszas o szczęściu dzwonimy, gdy drwa dowiezamy.
— Nie wymawiaj mi chciwości pod tego, Nie zaluj ciądzy gdzie trzeba drogiego.
= Nie darmo chłopka pan ręgstuje, Dobrze to rzadki wodet porzuje.
= Nie zawsze jednym krokiem, bydź na wierzchu, ani i dołem.
Nie szczęście pokazuje, kto najlepiej miłuje
= Nie pokaż usze szczurz, Dorze kzeyrody pożałujesz.
= Nie dobra i cnoty złośliwe cnotliwe, Na mowy ludzkie złośliwe.
= Nie kaleki, to bardzo czuje, Na co się kto w przód gotuje.
— Nie [illegible] potrzeba, Czego do niej trzeba.
= Nie będzie nic z tego, Gdy z cnoty oczymiej jeden patrzy na drugiego.
= Nie zawsze sporo, Co bywa skoro.
Nie wszystkie przyjemniejsze, Chociaż pod czas, są podlejsze.
= Nie siedzieć o jednej porze umie dano. [illegible] nie to zostawić karz.mo.
= Nie [illegible] przez pan ich rody, często gody.
= Nie wszystko jest otrzymanie. Czego się Boża [illegible]
— Nie [illegible] nie [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].
= Nie [illegible] [illegible] trzeba, [illegible] tem [illegible].
chociaż się źle dzieje.
— Nie trzeba [illegible], gdym nie dobrzy dzieje.
— Nie [illegible] sam nie tego, który miał za miłego.
= Nie [illegible] [illegible], [illegible] mało cztek potrzebuje.

Nie [illegible] w smak nie przystoi, Gdzie się bez towarzysza zastygna.
— Nie wspominanie, pierwszy szczebel [illegible] masz kara.
— Nie w [illegible] jak wierzy, Gdzie kto wierzy.
= Nie [illegible] wasyę do ładu, Może [illegible] inak dojść rządu.
— Nie patrz na postawę, Ale na człowieka sprawę.
= Nie [illegible] w mojszy ztey, nad [illegible] przystkie złota, Kogo ozdobi z porzeczywościa cnota.
— Nie wspominaj gościu rano, Co wczoraj wszystko pijano.
— Nie [illegible] kto w mieszek ubije, który [illegible] żyje.
= Nie [illegible] nie stawia, postrzegł[illegible] jaśnie do stawia.
= Nie [illegible] w tem żadnej wody, [illegible], gdy trzeba rady.
= Nie obiecuj mądry słowo, Bo spełnić często nie sporo.
= Nie [illegible] cudzym złem się chłodzi, Choć już to samo równo szkodzi.
gwizd
— Nie [illegible] ręczym ustego. Towo jest rzeczą [illegible]
— Nie pomoże muchać, kto nie śmie dorzucać.
— Nie [illegible] drugiemu, co ciężko samemu.
= Nie swiete temu stali, co pospólstwo chwali.
— Nie [illegible] kto [illegible], Myśle bydź cnotliwy.
— Nie [illegible] w starości, Chcieć poprzestać złości.
= Nie może żaden tak marnie zbłądzić, Który przypadkami swojemi umie rządzić.
= Nie [illegible] wszego nad język człowieczy, Kiedy się uda na wszelkie rzeczy.
— Nie żadny handlownik to na świecie bywa, Co święta cnoty z [illegible] poływał.
= Nie nie może bydź sprosniejszego, Jako jest język człeka wszetecznego.
= Nie jaśni kosa grobay zmiotła bałwanki, Kogo sumienie z świętą cnotą karze.
— Nie rozumie zdrowy chorému, bogacz ubo- giemu, łacnemu [illegible] tyl trzezwy ni(e)my [illegible]
Nie nozy, pas noszony, broń to nie pożyczona, Gdy jej kto nierozsądnie, w obronie używa.
— Nie szyty mól żyłony, grosze [illegible], skłopionemu frasunek, [illegible] zalotnemu. [illegible]
— Nie [illegible] wyśmieliśmy najlepsza mądzą: Nie dojdzie sowa sokoła urodą.

Cugiemgdziecie nie zgodnie, to głupiec przegonie.

= ~~Ch~~ Spij rychło w uszczeniu. Czerstwe w ruszeniu, Pamiętne wrozkazaniu, Ale uczęściej [zac.] pałka

= ~~Gospo~~podarz wozem kuniowatem do stodoły nagrowadzi, to niewiasta garścią wyniesie.

= ~~Cnota~~ jest klejnot nieoszacowany, Bo ta ozdobi ubogie i pany

= ~~Chłop~~ z Talianego, Koń dziobrawego, Gościa bez wątpienia, Nigdy nie najgorszy.

= ~~Chleb~~ iż chłopił szalburza ze skóry, Dobyś nie znalazł więcej partactwa dziury.

= ~~Gdzie~~ kamień na błoto, Gdzie ma wagę złoto.

= ~~Lepsze~~ mieć po swej prawej, Niemiej ze złem sprawy.

= ~~Chłop~~ głupi między dworzany, Jako wilk między brytany.

= ~~Co mówi~~ radzi słyszy, temu tajny wierza.

= ~~Gniew~~ ~~nie~~ godzi, co bardziej szkodzi, Na to stęże i szarł bardziej podwodzi.

= ~~Ch~~ [illegible], a ognia przykładając, nie zgasisz.

= ~~Choremu~~ zdrowi dobrą radę dają, Lecz zdrowi wszyscy, sami jej nie trzymają.

= ~~Gnuśny~~ zbytku nielubi, przejdzieli miarę, imię swoje zgubi.

= ~~Chory~~ poprawić się obiecuje, A wz mógł dbszy znów po staremu się sprawuje.

= ~~Co~~ chcesz mieć tajemnego, Miej u siebie samego.

= ~~Co się~~ bardziej miłujesz, Straciwszy, bardziej poczujesz.

= ~~Co~~ czyni dobrego, Nie żałuj nigdy tego.

= ~~Ciężko~~ do tego w taje, czego nam wiecej doznawają.

= ~~Co nam~~ z serca wyrzuci, Jego nie mieć albo to utracić, nie zaszmuci.

= ~~Co wam~~ przystoi, Niech się tem stroi.

= ~~Co~~ swoj mowę mamy, Mało o to dbamy.

= ~~Widząc~~ wady choć małe, widzim bystrem okiem, A swe choć wielkie, pozad rzucamy z tłomokiem.

= ~~Cichej~~ wody, Boj się wielkiej wody.

= ~~Co na~~ czynimy, To i mówiemy.

~~Czego~~ bardzo żądamy, Tego się spodziewamy.

= ~~Czego~~ możesz poprawić, Lepiej cicho w sobie strawić.

= ~~Czego~~ zgoła nie czujemy, Na to się nic nie [zamy] skarżyć.

= ~~Czego się~~ wstydziemy, To radzi kryjemy.

= ~~Czego~~ więc bardzo pragniemy, O to się [tryjemy] bardzo.

= ~~Często~~ miejsca odmieniamy, Trau ludzkie z uchowanie.

= ~~Często~~ z kłoda spotyka dobrego, Mniejszy złego.

= ~~Człowiek~~ się nie dla siebie tylko rodzi, Żyć mu też tylko sobie, się nie godzi.

= ~~Czym się~~ nad insze bardzo pysznimy, Z tego więc hańbę większą odnosiemy.

= ~~Czego~~ bardzo pragniemy, O tem i sprać myślemy.

= ~~Co~~ wiednie który w głowie warzy, O tem mówić w wargach marzy.

= ~~Kto~~ [illegible] tuje, [illegible] ~~r~~ wcześnie czuje.

= ~~Co kogo~~ boli, Mówić o tem woli.

= ~~Chciwość~~ niebezpieczeństwa sobie nie waży, Lecz wszystko odważy.

= ~~Chorym~~ ~~się~~ pytają, Zdrowemu dają.

= ~~Choremu~~ się więc poprawuje, Gdy śmierć bliżej przystępuje.

= ~~Cnota~~ niechwały nie potrzebuje, A ona jednak ją naśladuje.

= ~~Chory~~, dziedzica za lekarza bierze, Pewnie, a on świat prędko wybierze.

= ~~Cnota~~ trudnościami się niełęka, I w przeciwnościach nie stęka.

= ~~Cnota~~ niech zawsze przeżuwa. A szczęście niech ją ratuje.

= ~~Często~~ ~~w~~pad [illegible] zażywanie, wadzie się [zdarzy] zamisnie

= ~~Często~~ nie z czata pod giża, [illegible] chabu tniejsza.

= ~~Cnota~~ się z ciełem nie rodzi, Trafunkiem się nie nachodzi. Kto ją szuka w nię [illegible].

= ~~Co~~ ~~l~~ [illegible] ~~r~~ ciemy, to dobrem zowiemy.

= ~~Co mnie~~ do kogo, Gdy mnie błogo.

= ~~Co dobr~~e, znamy, Źle działamy.

= ~~Co rodzi~~ się zdrojemu, Żyje z sobie samemu.

— ~~Papiery~~ do wody, Pióra do ognia nie przydatny, [nad linią: który]
~~Płótno~~ w blatce, Ryba w sadzawce, Czło=
wiek bez żony. Ci wszyscy mają świat
mierziony i obmierżły...
— ~~[illegible]~~ czasem lekarstwo, niż choroba.
— ~~[illegible]~~, ale trafarz: więcej sług ma,
wielom musi dogadzać żołądkom.
= ~~[illegible]~~ kaja, ale pszczoła miodu.
= ~~Przyjaciel~~ u rozsądnego, Powagę na ucza=
we u mądrego, pokój przynosza.
= ~~[illegible]~~ jest bezpieczny.
Wszech narodów wyroki wieczny.
= ~~[illegible]~~ te rzeczy chodzą: dym za płomieniem,
Grzech za lubieżnem spojrzeniem, albo
dotknieniem.
= ~~Przyjaciel~~ wnet dość wnet nabędziesz,
Gdy nie brać, lecz wiele dawać będziesz.
— ~~[illegible]~~ łatwo zatracić,
Jaki kto był w młodości.
= ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible] nie [illegible]; [illegible]
między [illegible], [illegible] zachowaj; [illegible]
[illegible] ostatek zachowaj.
= ~~[illegible] świat~~ światem, Wilk owcy, [illegible]= [nad linią: [illegible]]
[illegible] będzie bratem.
— ~~[illegible]~~ większy niż nauka,
Czyń co możesz to nie sztuka.
— ~~[illegible]~~ sługi boi się na niewolnika [illegible]
— ~~[illegible]~~ drobliwy, Sługi życzliwy.
= ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible] niebaczni.
— ~~[illegible]~~ prośba, Jakby [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible] [illegible]
— ~~[illegible]~~ to jest zamysł głowy, Dobrze czy=
nić choć złe mowy.
— ~~[illegible]~~ [illegible] dobre dla [illegible].
— ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible].
= ~~[illegible]~~ [illegible] dobre [illegible],
[illegible].
= ~~[illegible]~~ [illegible], Ale [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] jednemu.
— ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible].

= ~~[illegible]~~ [illegible] z [illegible] być [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible] co czują,
[illegible]
~~[illegible]~~ osoba ma przestrzegać skromności,
Publiczna godności.
= ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible] nie bywał.
— ~~[illegible]~~ [illegible] znowu godzi, Co nie łatwo w pamięci [nad linią: [illegible]]
= ~~[illegible]~~ przypadku, stoją na świecie.
= ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible].
= ~~[illegible]~~ [illegible], cudze [illegible],
Gdy sam do siebie [illegible] główne -
= ~~[illegible]~~ [illegible].
Jak przez [illegible] wchodzi.
~~Próżno~~ tem [illegible], kto nie chce [illegible].
— ~~[illegible]~~ przygody [illegible] nie [illegible].
= ~~Przyjaciel~~ [illegible] [illegible] przy [illegible].
= ~~[illegible]~~ trzeba. Chleba do chleba.
= ~~Przyjacielem~~ bądź w mierze; kto [illegible] pilnuje,
[illegible] w [illegible], [illegible] mniej [illegible].
= ~~[illegible]~~ [illegible] trzeba, każdemu [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible] nie pomni, Gdy [illegible] zapomni.
= ~~Przyjacielem~~ bądź w mierze, bo gdy się wylejesz,
Możesz się raz więcej [illegible] przeboleję.
— ~~[illegible]~~ [illegible] przejrzane [illegible] niż spodziewane.
— ~~[illegible]~~ [illegible] cudze wady,
kto mądry, znosi bez zwady.
= ~~[illegible]~~ [illegible] z złego, gdy będziesz [illegible] [illegible].
= ~~[illegible]~~ [illegible] potrzebie, [illegible] co [illegible] przy [illegible] niebie.
= ~~[illegible]~~ [illegible] zawsze dogadzaj,
Być i w potrzeby [illegible] wychadzaj.
= ~~Przyjaciół~~ wiele mieć nie zawodzi,
Jeśli że nie ten, ów ci wygodzi.
= ~~[illegible]~~ się tam można [illegible],
[illegible] potrzebne obyczaje.
— ~~[illegible]~~ rzeczona w [illegible], [illegible] obrazi [illegible]= [nad linią: [illegible]]
= ~~[illegible]~~ [illegible],
Wszystkiego [illegible] spodziewa.
~~[illegible]~~ we [illegible] darmo wspominasz,
Gdy godnej cnoty sam w sobie nie masz.
= ~~[illegible]~~ [illegible] gdy [illegible], Wypowiedzieć, lub napła=
kać się do woli.

— [illegible] pu przeza winnego,
Winien będzie sądu jego.
— [illegible], za nieprzyjaciela stoi.
— [illegible] zawsze to, nie wadzi.
Nie dla ciebie-li, to dla czeladzi.
— [illegible] nie zaszkodzi, co się nagodzi.
— [illegible] wyrzeczone, Nie[illegible] nie przywroci. (ruch)
— [illegible] nie mądrości jest znak, ale starości.
— [illegible] do rady, Ręce do zwady.
— [illegible] wspaniałe,
Wszystkie rzeczy ma za małe.
— [illegible] wszetecznie, Sobie ma z nabytego [illegible].
— [illegible] obiedzie, Rzadko się powiedzie.
— [illegible] dość frasobliwemu,
Lecz nie mniej wielomownemu.
— [illegible] oczy i gębę zawiera,
Strzyżnie i bez klucza otwiera.
— [illegible] od którym stać trzeba,
Ni płacy godzien ni chleba.
— [illegible] gotowy, nie potrzebuje przedmowy.
— [illegible] trzeba starego, Choć każe co [illegible] (dnego)
— [illegible] trzymam, a ty chwiasz się nie przeczym
— [illegible] nigdy się zawadzi, Co od dobrego na-dzie, choć też potem z czeladzi.
— [illegible] rzeczy się popolitykować,
Nie każdemu pokazować.
— [illegible], a [illegible] nowiny, a chłodno.
— [illegible] sama przychodzi, Który z sobą chorowo urodzi.
— [illegible] pomiłuje, Gdy mu [illegible] nastają.
— [illegible] czas dziwy broją, Gdzie ich mieni dobrzy [illegible].
— [illegible] nieznanemu, [illegible] przywiezie komu
— [illegible] nie o zdobi złego,
A podła nie oszpeci dobrego.
— [illegible] czego nie dało, Tego nie będzie brało.
— [illegible] szczęśliwe obwodzenie, Rodzi szczęśliwe ubezpie-(czenie)
— [illegible] czyni tego, Co nie co dobrego.
— [illegible] [illegible] nie [illegible] zwady.

— [illegible], przemawia [illegible] zgnie,
Zdrowie traci, i wszędy złe słynie.
= [illegible] ludzi w młodym wieku, [illegible] rubinu, (z prawa)
Wśrodu nich przyzłoch rzeczy, w których mądra
[illegible] wodorne, nazbyt surowe, łaskel przy stole.
[illegible] przy rozpuście, wolnie mierząjnica
Rozsadna na wszelkie [illegible] swawole,
Żadna się [illegible] nie może [illegible].
— [illegible] się [illegible] dopaza [illegible]
Od piłnie rozkazu, od strony od [illegible].
— [illegible] rodzi, kura chłodzi, a baran wszy rodzi.
[illegible] [illegible], kto nie przyznaje to wołoszczyzna.
— [illegible] Jena, [illegible] wego przeznaczenia.
[illegible] zbroi.
[illegible] kopyrzaki.
= [illegible] cholewki do niej.
= [illegible] księga, stare prawa.
= [illegible] pióra, a diabła ma za skórą.
— [illegible] nie przetrze Upartego — kobiety nie przeprze, Dziewki nie przetańcuje.
= [illegible] nachała gnią zawanowie, Brata brat równi wszystkim koronni synowie.
= [illegible] by prawe.
[illegible] niej cholewki.
— [illegible] tygrysie. — zajęcze
— [illegible] wisz się nie spłucze.
[illegible] pełny kopyta.
= [illegible] sprawia [illegible] tak
— Słuchajcie myszy, która usłyszy, A która głucha niech nie słucha
[illegible] nigdy nie ma [illegible] — z [illegible]
— [illegible] bęben nie gorze — z [illegible]
[illegible] na pięta — z [illegible] —
= [illegible] od [illegible] z [illegible]
= .on: [illegible] na [illegible], na [illegible] na kraftali —
[illegible] z [illegible] przysięga [illegible]
[illegible] się [illegible] na [illegible] do [illegible]
[illegible] na [illegible] na pyszne [illegible]
— [illegible] na żelazna
— [illegible] zoczy, wypadł i [illegible].
[illegible] nim, [illegible] nadzieja [illegible] obrą [illegible]
[illegible], aż przestrugał.
[illegible] mu się szpiegiem, dzień donosicielem, domowi jego z [illegible] nieprzyjacielem.
= [illegible] [illegible] nie [illegible].
— [illegible], kiedy tylko [illegible] trzas [illegible]
[illegible] na [illegible] dłużej [illegible]

[illegible] cudze rzeczy [illegible],
Ten swoje bardzo gorzkie uczuje.
[illegible] raz [illegible], kto [illegible] dziękuje,
[illegible] na wierzy, tem więcej bardziej wierzy.
[illegible] długo żyć obiecuje,
Kradliwość jako trzeba [illegible].
[illegible] nie swojemu,
Ale dojadzie [illegible].
[illegible] przyczyna z tego,
Próżno [illegible] na drugiego.
[illegible] zwyczaja, [illegible] bolu.
= [illegible] mówi albo grozi, mało [illegible] szkoda.
— = [illegible] łatwo wierzy, ten swem domierzy.
— [illegible] dobrze, [illegible].
= [illegible] [illegible], Będzie miłowan [illegible].
— = [illegible] namyśla, co ma przypaść [illegible].
[illegible] nigdy nie ma gruntu [illegible].
[illegible] do [illegible] jest, przy pełnej misie.
= [illegible] ofiarę, [illegible], ma pozieplu [illegible].
= [illegible] sługa [illegible] pełno.
Żona [illegible] wierna, męża, [illegible] mocy
[illegible] będzie.
— = [illegible], kotła i [illegible] obejmie,
Ten nie tak [illegible] swej głowy [illegible].
= [illegible] z [illegible] się nie zdaje, [illegible]
[illegible] [illegible] wierzy. [illegible] musisz
[illegible] do śmierci.
= [illegible] między swemi, takie [illegible]
jak i ony.
= [illegible] z [illegible] przyszli.
= [illegible] to z dobrego konia.
= [illegible] studnia wpadnie, to [illegible] ten czas przykryje.
= [illegible] rządzi, [illegible] jak on błędzi.
= [illegible], to mu obiecuje.
— [illegible] swojem, [illegible] z dło.
= [illegible] Bóg stworzy, to go nie umorzy.
[illegible] z tej wóz.
[illegible] nie [illegible] same.
[illegible] gra, [illegible] musi [illegible] [illegible].
[illegible]
[illegible] koń [illegible] daje.

[illegible] od przesady, [illegible] może.
= [illegible] gardzi, diabeł niem bardziej.
= [illegible] będzie potem i [illegible].
= [illegible] powinien powiedzieć [illegible].
= [illegible] kościoła, tenże tak do kościoła.
= [illegible] ten tyje, kto miłuje, kto bije żonę, będzie zbawion.
= [illegible] nogę [illegible], musi [illegible] po [illegible].
= [illegible] nadobne, idzie na lód [illegible].
— = [illegible] podobni sobie.
[illegible] powinien [illegible].
= [illegible] pozwoli, nie może się wymówić.
= [illegible] dbałości [illegible].
— [illegible]
= [illegible] gorzka [illegible], temu dodaje odwagi.
= [illegible] obiecuje, [illegible] dobrzy [illegible].
= [illegible] pobłaża dobrych [illegible].
= [illegible] Na Bóg odmieni.
= [illegible] wierzy, swojem domierzy.
[illegible] raz przeniewierzy, żaden mu potem nie wierzy.
[illegible] nie dał, [illegible] mu go nie [illegible].
= [illegible] jak na igle —
= [illegible] mięsa, tego świnie [illegible] — [illegible]
= [illegible] mobierał, w tem [illegible]
[illegible] — [illegible]
= [illegible] żonę [illegible] troi [illegible]
[illegible] — [illegible]
= [illegible] kto zginie marnie, kto do siebie [illegible] co cudzego garnie. — [illegible]
= [illegible] prowadzi do [illegible]
= [illegible] jest [illegible]
= [illegible] czas, czasu [illegible], czas [illegible]
= [illegible], ten jedzie.
= [illegible] Pan bo[illegible], ma nogi [illegible], ma rzyć jak
[illegible] ma nogi jak [illegible].
[illegible] musi [illegible].
= [illegible] dzwoni, [illegible].
[illegible] głowę, [illegible].
[illegible], dominet [illegible].
— [illegible] łapać, musi [illegible].
= [illegible], ale pieniądze gdzie.
= [illegible] na to patrzy.
= [illegible] w [illegible].
= [illegible]
= [illegible] dzieci [illegible].
[illegible]
= [illegible] kontu postawił na stole.
= [illegible] do zęby.
= [illegible]
= [illegible] bolu.
= [illegible]
= [illegible] chleb [illegible] mięso po [illegible]
= [illegible] tedy [illegible] tedy [illegible]
= [illegible]
= [illegible]
= [illegible]
= [illegible] nie [illegible].
= [illegible] nie [illegible] — [illegible] o [illegible].
= [illegible] wdowy.

~~Kiedy~~ pies śpi, żyd przysięga, pijany się modli, a białogłowa płacze, rzadko wierzyć trzeba. —

= ~~Kto dar~~ rwie, Pies dla chleba, Kot dla myszy, [illegible] się [illegible] radzi.

= ~~Koń a~~ żona pod panem, Śmiało pod [illegible].

= ~~Koń z~~ swawolny, Broń tępa, Rusznica niepewna, Do potrzeby niedobrze są.

= ~~Konia~~ bystrego czeladnikowi statecznemu, A leniwego chłopu płochemu.

= ~~Kot nie~~ wygnany, Post [illegible], Dwór obdarty, Jeźdźca, pana, gospodarza, nie mogą zalecać nigdy.

= ~~Konia~~ chromego, Psa leniwego, Chłopa pijanego, Jednak [illegible] posługi zawżdy.

— ~~Koniem~~ [illegible] z pewnością odejdź, Pieniędzy ledwo [illegible] wierzyć, Folwark prośbą zarabiać, Śmiały tonadziej rzeczy.

— ~~Konia~~ tanio nie cen, Pana o mało nie proś.

— ~~Konia~~ nie doświadczywszy, Potrawy nie skosztowawszy, Człowieka nie sprobowawszy, Nie chwal.

= ~~Kto nie jada~~ jeno rak, flak, żabki [illegible],
Kto nie chowa tylko kozy, kaczki i koty,
Nie nosi oprócz sermiężki, [illegible],
Do tego ma żonę Barbarkę, Krowami orze, Nie pytaj go jak się ma? Jeno je złe, że żyje nieboże.

= ~~Komu~~ niezwiązły, trudno dostać z [illegible] cnotami.

= ~~Kto~~ nałuje rzewnie, To pokaje pewnie.

— ~~Kto się~~ kocha powoli, Tego głowa nie boli.

= ~~Kiedy się zła~~ na sura, wola, uda,
Już ten na duszy, radości bardzo chuda.

= ~~Kiedy pod~~ panu, w [illegible] mazury, Chłop pyszno mówiący, Pęcherz grochem brzmiący, Jednakiej powagi godnią.

= ~~Kto się~~ łakomstwo umie, Trąci [illegible] wnet [illegible].

= ~~Kto nie~~ umie, nie może, przyczyna za pasem.

= ~~Kto nie~~ sprosta temu o co się kusi, niech uczyni co może, jakby wszystko dokazał.

~~Każdy~~ jarmark zły skąpemu, Również jak ubogiemu.

~~Kto~~ [illegible], pilno dziękuje;
Temu się znowu wziąć gotuje.

~~Kto daje~~ do pije, Temu rozum nie tyje.

~~Kto w~~ czem nie może przodkować,
Niech poślednia i wtorować.

~~Kiedy~~ tego nie możemy co chcemy,
Chciejmy co możemy.

= ~~Komu~~ zbyt miłe ciało, Temu więc cnoty [illegible] mało.

= ~~Kto w~~ [illegible] wjeżdża [illegible]
Przymowi inne obyczaje.

= ~~Kto w~~ porusza słowy, [illegible]

— ~~Kto grzechu~~ swego żałuje, Każdy się nad nim lituje.

~~Kto rządzie~~ domu nie umie swojego,
Nie podejmuj się pospolitego.

= ~~Kto się~~ grzechu swego kaje,
Za karanie mu to się staje.

~~Kto w~~ lichy doznał złego,
Użali się wnet nędznego.

= ~~Kto raz~~ z planu ustąpi wrócić się nie może,
A kto na niem polęże, nie stanie nieboże.

~~Kto~~ [illegible] pielgrzymuje,
Nie wiele się naprawuje.

= ~~Kto więc~~ żyt [illegible] dobremu,
Ten [illegible] będzie i [illegible].

~~Kto~~ [illegible] swoje hamuje, Niczego nie potrzebuje.

szno

~~Kto obce~~ kraje zwiedzi,
Ten mało w rozum uprzedzi.
~~Kiedy~~ nie możemy co chcemy, Chciejmy (Czemu) co móż
~~Kto nie wierzy~~ niegodnemu,
Ciężko uwierzemu, albo godniejszemu.
~~Kogo Bóg~~ ma w swej obronie,
Ten w złej nawet nie utonie.
~~Kto chce~~ drugich mieć po woli,
Ma i on też sam czynić g-woli.
~~Komu~~ modlitwa nie smakuje,
Ten niech po morzu żegluje.
~~Kto się~~ z Kościoła zbogaci,
Wnet to, jak złoi w woźie straci.
~~Kto ucieka~~ od swojego, Jest coś nieznośnego
~~Każdy~~ rzecz tem więcej zmniejsza,
Im ją daje twarz weselsza.
~~Komu~~ przynagla co gwałtownego,
Nie zatrzymasz go nic roztłojznego.
~~Kto~~ chce latać wysoko, Przed sobą mając głęb[illegible]
~~Kto nisko~~ nie padnie,
Nie barzo potłucze, i wstanie snadnie.
~~Komu~~ się nogą powinie, Choć najmilszy (poprawa) [illegible]
~~Kto złe drugiemu radzi~~, Jemu to wprzód zawadzi.
~~Kto cudze~~ tym kosztraci,
Przemysłem swoim zapłaci.
~~Kto chodzi~~ po nocy, Szuka kijowej niemocy.
~~Komu się~~ noga powinie, lada a kto się go nie bije,
~~Komu~~ miła swa choroba, Temu niewola (któraby)
~~Kto pragnie~~ nie cudzego, Postrada i swego.
~~Kto drogo~~ mocnego kosztuje,
W zimnem smaku nie czuje.
~~[illegible]~~ (stoje)
~~Kto miłuje~~, buduje, kto zdrzewa [illegible] (mieni) [illegible]
~~Kto nie~~ wiele zamiłuje, Choć podłe szanuje.
~~Kto drugiego~~ chce strofować,
Nie ma się sam w tem znajdować.
~~Kto Boga~~ miłuje, Wiadomo [illegible] ~~[illegible]~~
~~Kto drogo~~ wprzód nie sprobuje.
Bardziej potem pokosztuje.

~~Kto mi~~ ... wielką wodą i buduje, ten by ...
... miał wszystko, drogę sobie do ubóstwa gotuje.
~~Kto nie pościł~~ i nowi żywota, zawsze chodził w ... płota.
~~Kto się dziś~~ nie dopije, Ten mądrze i długo żyje. (tamuje) — Konrad
~~Kto nie jest~~ harty, Nie czuje wzgardy.
~~Kto nie ma~~ zbroje, Mniej boje.
~~Kto nie~~ szczędzi swego, Mniej szczędzić będzie
cudzego. — rzucić się do cudzego
~~Kto nie zna~~ swej żadnej wady,
Niech mu powiedzą sąsiady.
~~Kto nie~~ zna złego, nie zna dobrego.
~~Kto nigdy~~ nie był poddanym, Rzadko bywa
dobrym panem.
~~Kto nigdy~~ złe nigdy dobrzy
~~Kto chce~~ drugim rozkazować,
Ma wprzód na sobie zprobować.
~~Kto nigdzie~~ nie bywał, swoją chatupkę najpię-
kniejszą być rozumie.
~~Kto nogami~~ mało chodzi, Często abo
uprzejmy sobie nagrodzi.
~~Kto przed~~ przed sprawą probuje,
Rzadko na placu szwankuje.
~~Kto nas~~ zaś ludzi, Dziesięć [illegible] się przygodzi.
~~Kto nie~~ przymusza niechcącego, a kto morzy
pragnącego, któryż gorszy nad drugiego.
~~Kto wprzód~~ wpadał ... godzien chwalu;
Kto za nim idzie nie godzien nagany.
~~Kto się~~ porządnie sprawuje,
Drzwi i zamków nie potrzebuje.
~~Kto się~~ śmierci [illegible], Ten się [illegible] waży.
~~Kto się~~ nie rad frasuje, Pilnie i długo żyje.
~~Kto się~~ rad wozy, Ciała ani brzucha nie [illegible].
~~Kto się~~ wiernie boi, Pola nie dotrzyma, [illegible] stoi.
~~Kto się~~ wszystko źle zbogaci, Wszystko to
źle utraci.
~~Kto się~~ dobrze nauczył,
Słuszna aby drugich uczył.
~~Kto się~~ sam mocno hamuje,
Drugiem [illegible] rozkazuje.
~~Kto się~~ sam z sobą nie zgodzi, Temu żaden nie dogodzi.

~~Francuz~~ z myśli, Niemiec z roboty, Polak z głupstwa [illegible].

~~Węgra~~ z nas, jako przeklęta wersze—
— ~~[illegible]~~ nad karkiem głowę — nad niem nieprzyjaciel.
— ~~[illegible]~~ wszytko złodziei, [illegible] wszytko [illegible] bogaci.
— ~~Wielu~~ [illegible] jeden drugiemu oprze.
— ~~[illegible]~~ [illegible] nadzieja.
— ~~[illegible]~~ [illegible] karatkiej
~~[illegible]~~ [illegible] się z biedy — zubostwa —
~~[illegible]~~ [illegible], cóż to po polu szukasz? Trzepy.. Kto ich to
w domu stepy.
~~[illegible]~~ [illegible] wina na lat, Pewnie w każdej kałuży wodę [illegible] [illegible] wolał [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] na [illegible]
— ~~[illegible]~~ a [illegible] wrona w [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] diabła [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible]
= ~~[illegible]~~ [illegible] norza, w połowie.
— ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible] zabiwet.
— ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible], gdzie [illegible].
~~[illegible]~~ [illegible] chociaż po [illegible].
— ~~[illegible]~~ [illegible] karapate.
— ~~[illegible]~~ [illegible] między [illegible]
— ~~Warszawski~~ trzewiczek, Toruński pierniczek, Gdańska wódeczka,
a Krakowska dziewczka.

~~Gdzie wiele~~ ceremonij, tam szczerości mało.
~~[illegible]~~ [illegible] nie mówi dwa razy: weź.
~~[illegible]~~ [illegible] podjęty, kiedy kiełbasy poświęcić łatały.
~~[illegible]~~ [illegible] pycha, przyjdzie i hańba.
~~[illegible]~~ nie może, bije po cholewie.
~~[illegible]~~ [illegible], tylko brzuchopas na bęben stoi.
~~[illegible]~~ [illegible] a zębami, Godzien siedzieć zostanie.
~~[illegible]~~ nie przyniesie, Niechże przespi w połowie.
~~[illegible]~~ [illegible] w domu, Nic, [illegible] przy niem gomonie.
~~[illegible]~~ panuje, Rząd [illegible] ustępuje.
~~[illegible]~~ psów, śmierć zająca.
~~[illegible]~~ rozumna głowa, wesołe serce, miarkowana mowa.
~~[illegible]~~ [illegible] smakuje, A podchmielony [illegible].
~~Gdzie miła~~ tam oczy, Gdzie boli tam ręce.
~~[illegible]~~ [illegible] rządza się z kuropatwą, [illegible] zdratwą.
~~[illegible]~~ w onilorzenie panuje.
~~[illegible]~~ złośliwego łoju.
~~Gęba~~ robi piątej to rzecze
~~Gdyby nie~~ ale, byłoby wszytko inaczej wcale.

[illegible] strawa, z szczerem sercem [illegible].

[illegible]

[illegible] poznać —

[illegible] na ubóż, będzie mu w łapy zimno.

[illegible] bramy.

[illegible] i wielkich, Nie warta tej sieci.

[illegible] zuchwalec, tchórz i chłopina.

[illegible] znać swa, wolisz owoty [illegible].

[illegible] nogi.

[illegible] królewski [illegible] wątowie brakuje.

[illegible] kręci się [illegible]

[illegible] z czego szczeżysz [illegible]

[illegible] co [illegible]

[illegible]

[illegible] jest [illegible] — [illegible].

[illegible]

[illegible] zna [illegible] jego przestworzyć.

[illegible] o zero [illegible] (niewola)

[illegible] i [illegible] wola [illegible]

[illegible] o Boże.

[illegible] ludów, ale [illegible]

[illegible] z losem — z śmiercią — z myślami.

[illegible] pies [illegible]

[illegible] zapiecz [illegible] — zmazał [illegible] —

[illegible]

[illegible] potem Bobkowi.

[illegible] przez szpary patrzy [illegible]

[illegible] tolka.

[illegible] mały, wrzchee sadła, polec

[illegible] rak legominy.

[illegible] się rynie, niżeli szynka u żerniła

[illegible] go pomacał. (omieszkał)

[illegible] przewodzie.

[illegible] człowiek po śmierci obiecuje, czego za żywota

[illegible]

[illegible] jest teraz [illegible] będzie [illegible]

[illegible] wieczny urody

[illegible] oczkwy wiatry cały dobytek

[illegible] niewidzieć nieszy.

[illegible]

[illegible] Żadny [illegible]

[illegible]

[illegible] zapadł w [illegible]

[illegible] oraź, blizej oczy.

[illegible] kazcom [illegible]

[illegible] doma nie umie więcej, Nie podejmie się po[illegible] (spolite)

[illegible] swój dzieje [illegible]

[illegible] ciała — brzucha nie [illegible]

[illegible] miłuje, wad jego nie [illegible]

[illegible] chodzę.

[illegible] zna swej wady, Niech pyta między sąsiady.

[illegible] tak najęć, że jej się pszenica gorzka być zdaje.

[illegible] na zegarku, trzaśnie z folwarku.

[illegible] [illegible] nie dogodzi [illegible]

[illegible] pobrzękacze, doma i pochlepcze.

[illegible] rozbeczy a Matka go nie utuli, To będzie beczał, aż do S. Urszuli — [illegible]

[illegible]

[illegible] gdyś ani nogą nie ruszył!

[illegible] dał mu [illegible] zapłać!

[illegible] mym własną gwodź [illegible] (z ręki)

[illegible] ma swoją czapkę.

[illegible] z oczów.

[illegible] słowo wiatr, karta papier, zastaw [illegible] (dżegront) (stoi mimo)

[illegible] wyciągają.

[illegible] ma być dobra, powinna trzy pływać, w wodzie [illegible]

[illegible] czerniejsze [illegible]

[illegible] nazanie, a długie [illegible]

[illegible] klinem nabić.

[illegible] żadnej wady, Niech się poradzi z sąsiady.

[illegible] trafi kos na kosa, [illegible] umyka nosa.

[illegible] na głowę.

[illegible] pocóż nadto.

[illegible] nemego miesiąca, sam nie [illegible]

[illegible] małemu przestaje, Niczego mu nie [illegible]

[illegible] alias przyjdzie [illegible] to trzeba umrzeć.

[illegible] płaczą z [illegible] a [illegible] w życiu.

[illegible] człowiek, [illegible]

ROBERTJAHODA

R J
ROBERT JAHODA
ZAKŁAD INTROLIGATORSKI
W KRAKOWIE

5